

На основу члана 132. став 5, члана 153. став 5, члана 154. став 3, и члана 166. став 8. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, број 41/09),

Министар за инфраструктуру доноси

ПРАВИЛНИК о саобраћајној сигнализацији

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се врста, значење, облик, боја, мере, материјали за израду саобраћајне сигнализације и правила постављања саобраћајне сигнализације на путевима; врста, изглед, техничке карактеристике и начин постављања и места на којима се морају поставити браници или полубраници, уређаји за давање светлосних, звучних знакова и начин њихове употребе; привремена саобраћајна сигнализација, начин извођења радова на путу, изглед, техничке карактеристике, начин постављања и употреба браника и других средстава за обезбеђење места на коме се изводе радови, као и изглед и начин давања знакова које дају овлашћена лица.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) саобраћајна сигнализација је систем средстава, уређаја и ознака за регулисање и вођење саобраћаја;
- 2) банкина је елемент јавног пута који обезбеђује стабилност бочне конструкције и служи за постављање саобраћајне сигнализације;
- 3) снегобрани су средства за заштиту пута од снежних наноса, у виду ограде од летви и полуоблица, табле на дрвеном кољу, жичане мреже или мреже од вештачких материјала;
- 4) значке за обележавање пута су штапови обојени наизменично пољима црвене и жуте боје помоћу којих се возачи возила за чишћење снега обавештавају о дебљини слоја снега и положају препрека (објекти и опрема пута);
- 5) браници и полубраници су уређаји који се састоје од механизма за покретање и баријера са светлосним знаковима и ознакама, а који служе за затварање саобраћаја читавом ширином пута, односно до половине ширине пута на прелазу преко железничке пруге у нивоу;
- 6) светлећи стубић је стуб са унутрашњим осветљењем, са наизменичним црним и жутим пољима који се поставља на врх разделног или саобраћајног физичког острва ради обележавања врха острва;
- 7) табла за обележавање врха острва је табла од ретрорефлектујућег материјала са наизменичним пољима црне и жуте боје која се поставља на врх разделног или саобраћајног физичког острва ради обележавања врха острва;

- 8) материјали за израду лица саобраћајног знака – фолије су пластични материјали са уграђеним елементима за ретрорефлексију, лепком за лепљење на подлогу и заштитним површинским слојем за заштиту од спољних утицаја;
- 9) класа материјала је разврставање материјала за израду лица знака према коефицијенту ретрорефлексије и дефинисани су српским стандардом (СРПС);
- 10) трајност материјала изражава минимално временско трајање материјала, односно минималну вредност ретрорефлексије коју материјал мора да има;
- 11) бојила су материјали у течном или житком стању који се састоје од пигмената, везивних средстава, пунила и разређивача и светлоодбојних перли;
- 12) пластични материјали су материјали у течном и житком стању на бази пластике и на површину коловоза наносе се посебним поступком;
- 13) апликативни материјали у тракама су специјално конструисани вишеслојни материјали на бази гуме односно пластике, различитих дебљина и текстуре;
- 14) ограда је конструкција чија је сврха да спречи скретање возила са коловоза, односно да прихвати и заустави возила скренута са коловоза, као и да спречи пешаке и животиње да ступају на коловоз, односно да прелазе коловоз;
- 15) штитник је конструктивни елеменат ограде, одређене дужине, израђен од материјала који поседује одговарајуће механичке карактеристике да у случају удара возила њена крута конструкција (бетонска заштитна ограда) или деформација (челична и дрвена заштитна ограда) ублаже последице удара;
- 16) одстојник је конструктивни елеменат ограде чија је намена да повеже греду са стубом или конзолом;
- 17) светлоодбојни елеменат је елеменат ограде прикачен на греду који служи за визуелно означавање положаја (висине) ограде, односно он се користи као смероказ јер се на деоници пута на којој постоји заштитна ограда не постављају класични – стубни смерокази;
- 18) запрека је елеменат опреме који се користи за оградавање радилишта и привремених препрека са бочне стране;
- 19) саобраћајна купа је елеменат конусног облика израђен од гуме или пластичног материјала са наизменичним пољима беле и црвене боје којима се упозоравају возачи на препреке или радилиште на путу;
- 20) запречна трака је трака од пластичне фолије обојене наизменично белом и црвеном бојом којима се означава ивица радилишта или простора са привременим препрекама;
- 21) запречно уже је уже са наизменично нанизаним плочама или заставицама беле и црвене боје којима се означава ивица радилишта или простора са привременим препрекама;
- 22) монтажни ивичњак је ивичњак урађен од гуме или пластичних материјала који служе за вођење саобраћаја у зони радова на путу;
- 23) раздвајајуће ограде су пластични елементи беле и црвене боје којима се формира ограда за раздвајање саобраћајних токова;
- 24) склопива ограда је ограда од елемената са пољима беле и црвене боје којима се оградавање радилиште;
- 25) растегљива ограда је ограда формирана од елемената са белим и црвеним пољима које се, према потреби, развлаче и којима се оградавање радилиште;
- 26) сигнална табла за означавање радова на путу је табла са трептачима и саобраћајним знаковима која се монтира на задњи део радног возила и служи као упозорење возачима за радове на путу.

II. САОБРАЋАЈНА СИГНАЛИЗАЦИЈА

Члан 3.

Под саобраћајном сигнализацијом, у смислу овог правилника, подразумева се:

- 1) саобраћајни знакови;
- 2) ознаке на коловозу и тротоару;
- 3) уређаји за давање светлосних саобраћајних знакова;
- 4) светлосне ознаке на путу;
- 5) браници или полубраници на прелазу пута преко железничке пруге;
- 6) привремена саобраћајна сигнализација, и
- 7) друге ознаке на путу.

1) Саобраћајни знакови

Члан 4.

Саобраћајни знакови су: знакови опасности, знакови изричитих наредби, и знакови обавештења. Уз саобраћајни знак може бити постављена допунска табла која је саставни део саобраћајног знака и која ближе одређује његово значење.

Члан 5.

Саобраћајни знакови који се постављају на исти носач морају да буду једнообразни, без обзира да ли су рефлектујући или осветљени сопственим извором светлости.

Члан 6.

Саобраћајни знакови се постављају с десне стране пута поред коловоза, у смеру кретања возила.

Ако на месту на коме се поставља саобраћајни знак, због густине саобраћаја, односно из других разлога, прети опасност да учесници у саобраћају неће правовремено уочити знак, саобраћајни знак се мора поставити и на супротној, левој страни пута, односно коловозне траке када су коловозне траке физички одвојене или изнад коловозне траке.

Изузетно, ако са десне стране пута поред коловоза, у смеру кретања возила није могуће поставити саобраћајни знак, знак се може поставити на конзолни носач на објекту са десне стране пута или изнад коловозне траке и има исто значење као и када је постављен на начин одређен у ставу 1. овог члана.

Приликом обележавања препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу саобраћајни знакови се могу поставити на бранике и запреке.

Саобраћајни знакови се постављају тако да не ометају кретање учесника у саобраћају.

Ради повећања уочљивости саобраћајни знакови могу бити израђени:

- 1) на жутој подлози у зони радова на путу и
- 2) на жуто-зеленој подлози за знакове на местима где је потребно да се истакне значај информације на знаку или ако је уочљивост таквих знакова умањена окружењем.

Члан 7.

Називи места на саобраћајним знаковима на државним путевима I реда исписују се ћириличким и латиничким писмом, и то на начин да се најпре исписује натпис ћирилицом, а затим латиницом.

Називи места исписују се ћириличким писмом на путевима II реда, општинским путевима и улицама.

На местима где се дозвољава примена писма или језика националне мањине, овај натпис се исписује испод ћириличног натписа.

На саобраћајни знак може се уписати одредиште у другој држави на енглеском језику и национална ознака те државе.

Члан 8.

Саобраћајна сигнализација и остала опрема мора бити изведена према важећим српским стандардима (СРПС). У случају да за саобраћајну сигнализацију не постоји одговарајући српски стандард, до његовог усвајања, примењиваће се европски стандарди (EN).

Члан 9.

Саобраћајни пројекат на основу којег се поставља саобраћајна сигнализација на путу мора да садржи:

- 1) општа документа у складу са прописима;
- 2) пројектни задатак оверен од инвеститора;
- 3) технички извештај који садржи: опис проблема, ограничења, опис предложеног решења, саобраћајно-техничке прорачуне и очекиване ефекте;
- 4) предмер и предрачун радова и опреме;
- 5) графички део пројекта;
- 6) детаље елемената саобраћајне опреме;
- 7) техничке услове за реализацију (уградња и постављање опреме), и
- 8) прилог о заштити на раду и заштити животне средине.

Члан 10.

Учесницима у саобраћају поруке могу бити пренете путем знакова који у целини или делимично могу да мењају садржај.

Знакови са изменљивим садржајем порука могу да буду изведени са светлећим елементима

Члан 11.

Саобраћајни знакови имају ивицу за индивидуализацију знака у односу на окружење у боји основе знака.

Саобраћајни знакови опшивени алуминијумском траком не морају да имају ивицу из става 1. овог члана.

Саобраћајни знакови се израђују од материјала са ретрорефлектујућим својствима. У случају да је знак израђен са сопственим извором светлости, лице знака се израђује на транспарентној подлози.

Полеђина знака и елементи за причвршћење знака морају да буду сиве боје и без сјаја да би се спречило евентуално заслепљивање возача.

1.1. Знакови опасности

Члан 12.

Знакови опасности служе да се учесници у саобраћају упозоре на опасност која им прети на одређеном месту, односно делу пута и да се обавесте о природи те опасности.

Члан 13.

Знакови опасности су:

I-1

I-1.1

- 1) знак „кривина налево” (I-1), знак „кривина надесно” (I-1.1), који означава приближавање опасној кривини на лево, односно на десно због физичких карактеристика или недовољне прегледности. Обавезно се постављају на кривинама које се пројектују са минималним полупречницима за тај пут.

I-2

I-2.1

- 2) знак „двострука кривина или више узастопних кривина од којих је прва налево” (I-2), знак „двострука кривина или више узастопних кривина од којих је прва надесно” (I-2.1), знак „опасна кривина”, који означава приближавање више опасних кривини на лево, односно десно.

I-2.2

- 3) знак „опасна кривина” (I-2.2) означава приближавање више кривина или узастопним кривинама које су опасне по својим физичким карактеристикама или због недостатка прегледности;

I-3

I-4

- 4) знак „опасан успон” (I-3) и знак „опасна низбрдица” (I-4), који означавају приближавање опасној низбрдици, односно опасном успону, ако разлика у висини представља неку опасност која проистиче из тих услова. Овај знак за симбол има само нагиб или успон, према ситуацији на терену, а величина нагиба односно успона исписује се на допунској табли;

I-5

I-5.1

I-5.2

- 5) знак „сужење пута” (I-5), знак „сужење пута с десне стране” (I-5.1), и знак „сужење пута с леве стране” (I-5.2), који означавају приближавање сужењу коловоза које може да представља извесну опасност;

I-6

- 6) знак „покретни мост” (I-6), који означава близину места на коме се на путу налази покретни мост;

I-7

- 7) знак „близина обале” (I-7), који означава близину места на коме пут наилази на обалу;

I-8

I-9

I-10

- 8) знак „нераван коловоз” који означава близину дела пута на коме је коловоз нераван због постојања опасних избочина и улегнућа (I-8), због улегнућа (I-9) или због близине опасног превоја пута или веће избочине на коловозу (I-10);

I-11

- 9) знак „клизав коловоз” (I-11), који означава близину дела пута на коме коловоз под одређеним атмосферским условима или сличним околностима има клизаву површину;

I-12

- 10) знак „камење пршти” (I-12), који означава близину дела пута на коме се налази неваљани туцаник или који је посут ситним камењем на тврдој подлози и на коме за друге учеснике у саобраћају постоји опасност од прскања камена;

I-13

I-13.1

- 11) знакови „одроњавање камења” са десне (I-13) односно леве стране пута (I-13.1), који означавају близину дела пута на коме постоји опасност од камења које пада или од камења које се налази на путу;

I-14

- 12) знак „означени пешачки прелаз” (I-14), који означава близину места на путу на коме се налази обележени пешачки прелаз;

I-15

- 13) знак „деца на путу” (I-15), који означавају близину дела пута на коме се деца чешће и у већем броју крећу (близина школе, обданишта, игралишта и сл.);

I-16

- 14) знак „бициклисти на путу” (I-16), који означава близину места на коме се бициклисти често прикључују на пут или га прелазе;

I-17

- 15) знак „животиње на путу” (I-17), који означава близину дела пута на коме домаће животиње под надзором прелазе преко пута или се крећу дуж пута;

I-18

- 16) знак „дивљач на путу” (I-18), који означава близину дела пута опасног због преласка дивљачи преко пута;

I-19

- 17) знак „радови на путу” (I-19), који означава место на коме се изводе радови на путу;

I-20

I-20.1

- 18) знакови „наилажење на семафоре” (I-20 и I-20.1), који означавају близину раскрснице или обележеног пешачког прелаза на коме је саобраћај регулисан помоћу уређаја за давање светлосних саобраћајних знакова;

I-21

- 19) знак „близина авионске писте” (I-21), који означава део пута преко кога авиони прелећу у ниском лету приликом слетања односно полетања;

I-22

I-22.1

- 20) знакови „бочни ветар” са леве (I-22), односно десне (I-22.1) стране, који означавају близину дела пута на коме често дува јак бочни ветар;

I-23

- 21) знак „саобраћај у оба смера” (I-23), који означава близину места на коме се прелази са дела пута на коме се саобраћај одвија само у једном смеру на део тог пута на коме се привремено или стално саобраћај врши у оба смера;

I-24

- 22) знак „тунел” (I-24), који означава близину тунела на путу;

I-25

- 23) знак „опасност на путу” (I-25), који означава близину дела пута или места на путу на коме учесницима у саобраћају прети опасност за коју овим правилником није предвиђен посебан знак опасности;

I-26

- 24) знак „укрштање путева исте важности” (I-26), који означава близину укрштања путева од којих ниједан пут није пут са првенством пролаза;

I-27

I-28

I-28.1

I-29

I-29.1

- 25) знак „укрштање са споредним путем под правим углом” (I-27), знак „спајање са споредним путем под правим углом с леве стране” (I-28), знак „спајање са споредним путем под правим углом с десне стране” (I-28.1), знак „спајање са споредним путем под оштрим углом с леве стране” (I-29) и знак „спајање са споредним путем под оштрим углом с десне стране” (I-29.1), који означавају близину раскрснице на којој се пут са првенством пролаза укршта односно спаја са споредним путем.

Симболи на наведеним знаковима из ове тачке могу и другачије да изгледају, што зависи од конкретне ситуације на путу;

I-30

- 26) знак „раскрсница са кружним током саобраћаја” (I-30), који означава близину раскрснице на којој се саобраћај одвија у кружном току;

I-31

- 27) знак „трамвајска пруга” (I-31), који означава близину места на коме пут прелази преко трамвајске пруге у нивоу;

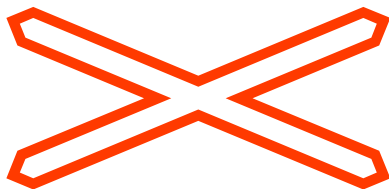
I-32

- 28) знак „прелаз пута преко железничке пруге са браницима или полубраницима” (I-32), који означава близину прелаза пута преко железничке пруге у нивоу, који је обезбеђен браницима или полубраницима;

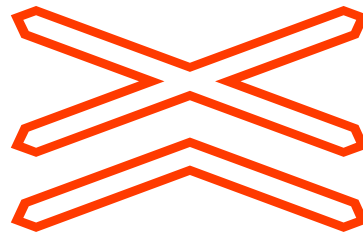

I-33

- 29) знак „прелаз пута преко железничке пруге без браника или полубраника” (I-33), који означава близину прелаза пута преко железничке пруге у нивоу, који није обезбеђен браницима или полубраницима;

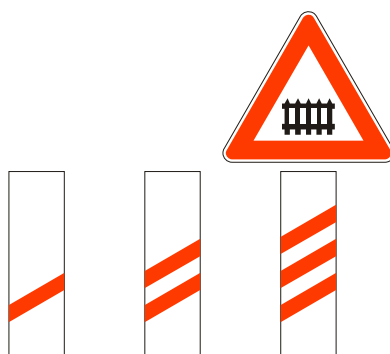

I-34

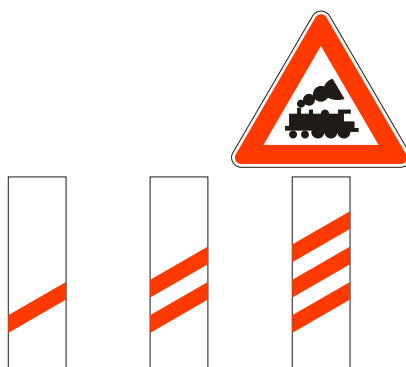
I-34.1

- 30) знак „Андрејин крст” (I-34), који означава место на коме пут прелази преко железничке пруге у нивоу без браника или полубраника са једним колосеком односно (I-34.1) са два или више колосека;

I-35

- 31) знак „приближавање прелазу пута преко железничке пруге са браницима или полубраницима” (I-35), који означава удаљеност до прелазу пута преко железничке пруге у нивоу, који је обезбеђен браницима или полубраницима;

I-36

- 32) знак „приближавање прелазу пута преко железничке пруге без браника или полубраника” (I-36), који означава удаљеност до прелазу пута преко железничке пруге у нивоу, који није обезбеђен браницима или полубраницима;

I-37

- 33) знак „неучвршћена банкина” (I-37), који означава близину дела пута на коме је уз коловоз неучвршћена банкина;

I-38

- 34) знак „колона заустављених возила” (I-38), који означава близину дела пута на коме постоји опасност због загушења саобраћаја;

Члан 14.

Симболи на знаковима опасности I-14 (означени пешачки прелаз), I-15 (деца на путу), I-16 (бициклости на путу), I-17 (животиње на путу), I-18 (дивљач на путу) и I-21 (близина авионске писте) могу бити окренути и на другу страну.

Члан 15.

Знакови опасности имају облик равностраног троугла чија се једна страна налази у хоризонталном положају са супротним врхом окренутим навише.

Изузетно од става 1. овог члана:

- 1) знакови I-34 и I-34.1 (Андрејин крст) имају облик једног односно два укрштена крака;
- 2) знакови I-35 (приближавање прелазу пута преко железничке пруге са браницима или полубраницима) и I-36 (приближавање прелазу пута преко железничке пруге без браника или полубраника), су правоугаоног облика чију основу чини краћа страна.

Члан 16.

Основа знакова опасности је беле боје, а оквир троугла је црвене боје. Симболи на знаковима опасности су црне боје.

Изузетно од става 1. овог члана:

- 1) знак „радови на путу” I-19 има жуту основу;
- 2) симболи знакова I-20 и I-20.1 (наилажење на светлосне саобраћајне знакове са тробојним светлима), имају по вертикалној оси црвено светло горе, жуто у средини, зелено доле, а по хоризонталној оси црвено светло лево, жуто у средини и зелено десно;
- 3) на симболима возила на знаку „колона заустављених возила” I-38 исцртана су светла црвене боје.

Члан 17.

Дужина стране равностраног троугла знака опасности износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 120cm;
- 2) на државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 90cm;

- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 60cm;
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 40cm.

На путевима из става 1. тачка 2) овог члана могу се, по потреби постављати и знакови опасности чија страна троугла износи 120cm, а на путевима из става 1. тачка 3) овог члана и знакови опасности чија је страна троугла 90cm.

Изузетно од става 1. овог члана:

- 1) знакови I-34 и I-34.1 (Андрејин крст) имају кракове дужине 120cm и ширине 12cm;
- 2) знакови I-35 (приближавање прелазу пута преко железничке пруге са браницима или полубраницима) и I-36 (приближавање прелазу пута преко железничке пруге без браника или полубраника), имају једну страну правоугаоника дужине 100 cm, другу страну правоугаоника дужине 30cm, а косе траке на знаку постављене под углом од 30° ширине 8cm.

1.2 Знакови изричитих наредби

Члан 18.

Знакови изричитих наредби учесницима у саобраћају на путу стављају до знања забране, ограничења и обавезе којих се морају придржавати.

Члан 19.

Знакови изричитих наредби којима су прописане забране односно ограничења су:

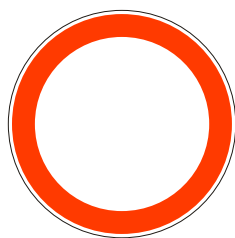
II-1

1) знак „укрштање са путем са првенством пролаза” (II-1), који означава близину раскрснице на којој возач мора да уступи првенство пролаза возилима која се крећу по путу на који он наилази;

II-2

2) знак „обавезно заустављање” (II-2), који означава место пред улазом у раскрсницу на коме је возач дужан да заустави возило и уступи првенство пролаза возилима која се крећу путем на који он наилази;

II-3

3) знак „забрана саобраћаја у оба смера” (II-3), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај свим возилима у оба смера;

II-4

4) знак „забрана саобраћаја у једном смеру” (II-4), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај возила из смера према коме је окренут знак;

II-5

5) знак „забрана саобраћаја за сва моторна возила, осим за мотоцикле без приколице” (II-5), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за сва моторна возила, осим за мотоцикле без приколице и мопеде;

II-6

6) знак „забрана саобраћаја за аутобусе” (II-6), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за аутобусе;

II-7

7) знак „забрана саобраћаја за теретна возила” (II-7), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за теретна возила.

Ако је знаку из ове тачке придодата допунска табла на којој је означена највећа дозвољена маса возила, забрана важи само за она теретна возила чија највећа дозвољена маса прелази означену масу;

II-8

8) знак „забрана саобраћаја за цистерне” (II-8), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај возилима која превозе материје које могу да изазову загађивање воде;

II-9

II-9.1

9) знак „забрана саобраћаја возилима која превозе експлозив или неке лако запаљиве материје” (II-9), који означава пут или део пута на коме је забрањен саобраћај возилима која превозе експлозив или лако запаљиве материје;

знак „забрана саобраћаја возилима која превозе опасне терете” (II-9.1), који означава пут или део пута на коме је забрањен саобраћај возилима која превозе опасне терете;

II-10

II-10.1

10) знак „забрана саобраћаја за моторна возила која вуку прикључно возило осим полуприколице” (П-10), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за моторна возила која вуку прикључно возило осим полуприколице;

знак „забрана саобраћаја за моторна возила која вуку прикључно возило” (П-10.1), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за моторна возила на која вуку прикључно возило;

П-11

11) знак „забрана саобраћаја за тракторе” (П-11), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за тракторе;

П-12

12) знак „забрана саобраћаја за мотоцикле” (П-12), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за мотоцикле, тешки трицикл и тешки четвороцикл;

П-13

13) знак „забрана саобраћаја за мопеде” (П-13), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за мопеде, лаке трицикле и лаке четвороцикле;

П-14

14) знак „забрана саобраћаја за бицикле” (П-14), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за бицикле;

II-15

15) знак „забрана саобраћаја за запрежна возила” (II-15), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за запрежна возила;

II-16

16) знак „забрана саобраћаја за ручна колица” (II-16), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за ручна колица;

II-17

17) знак „забрана саобраћаја за пешаке” (II-17), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за пешаке;

II-18

18) знак „забрана саобраћаја за сва моторна возила” (II-18), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за сва моторна возила;

П-19

П-19.1

19) знак „забрана саобраћаја за сва моторна возила и запрежна возила” (П-19), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за сва моторна возила и запрежна возила;

знак „забрана саобраћаја за возила означена симболом” (П-19.1), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за врсту возила приказаних на знаку. На знаку се могу комбиновати симболи са знакова П-6 до П-15. Знак П-19.1 може имати највише два симбола, уколико се поставља у насељеном месту односно три симбола ван насељеног места;

П-20

20) знак „забрана саобраћаја за возила чија ширина прелази одређену ширину” (П-20), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за возила чија ширина прелази ширину означену на знаку;

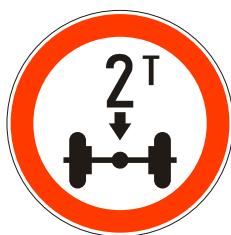
П-21

21) знак „забрана саобраћаја за возила чија укупна висина прелази одређену висину” (П-21), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за возила чија укупна висина прелази висину означену на знаку;

П-22

22) знак „забрана саобраћаја за возила чија укупна маса прелази одређену масу” (П-22), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за возила односно скупове возила, чија укупна маса прелази масу означену на знаку;

II-23

23) знак „забрана саобраћаја за возила која прекорачују одређено осовинско оптерећење” (II-23), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за возила са осовинским оптерећењем већим од оптерећења означеног на знаку;

II-24

24) знак „забрана саобраћаја за возила која прекорачују одређену дужину” (II-24), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за возила, односно скуповима возила, чија укупна дужина прелази дужину означену на знаку;

II-25

25) знак „најмање одстојање између возила” (II-25), који означава најмање одстојање између возила у кретању којег се возачи морају придржавати;

II-26

II-26.1

26) знак „забрана скретања улево” (II-26), који означава раскрсницу на којој је скретање улево забрањено;

знак „забрана скретања удесно” (II-26.1), који означава раскрсницу на којој је скретање удесно забрањено;

II-27

27) знак „забрана полукружног окретања” (II-27), који означава место на коме је забрањено полукружно окретање;

II-28

28) знак „забрана претицања свих моторних возила, осим мотоцикла без приколице” (II-28), који означава пут односно део пута на коме је забрањено претицање свих моторна возила, осим мотоцикла без приколице, мопеда, лаке трицикле и лаке четвороцикле;

II-29

29) знак „забрана претицања за теретна возила” (II-29), који означава пут односно део пута на коме је забрањено да теретна возила чија највећа дозвољена маса прелази 3,5 t претичу друга моторна возила осим мотоцикла без приколице, мопеда, лаке, трицикле и лаке четвороцикле.

Ако је уз знак из става 1. ове тачке додата допунска табла са назнаком масе возила, забрана претицања односи се само на теретна возила чија највећа дозвољена маса прелази означену масу;

II-30

30) знак „ограничење брзине” (II-30), који означава пут односно део пута на коме се возила не смеју кретати брзином (у km/h) већом од брзине која је означена на знаку.

Ако је на знак из ове тачке додата допунска табла са назнаком масе возила, означено ограничење брзине односи се само на возила чија највећа дозвољена маса прелази означену масу;

П-31

31) знак „забрана давања звучних знакова” (П-31), који означава пут односно део пута на коме се уређајем на возилу не смеју давати звучни знакови, осим у случају непосредне опасности;

П-32

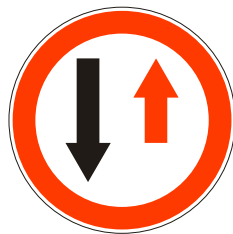

П-32.1

П-32.2

32) знак „забрана пролаза без заустављања” (П-32), (П-32.1), (П-32.2) који означава близину царинарнице, полиције или наплатног места за путарину односно места где се возило мора зауставити из разлога означеног на знаку;

П-33

33) знак „првенство пролаза за возила из супротног смера” (П-33), који означава забрану ступања возила на уски део пута пре него што тим делом пређу возила из супротног смера;

П-34

34) знак „забрана заустављања и паркирања” (П-34), који означава страну пута на којој је забрањено заустављање и паркирање возила;

П-35

35) знак „забрана паркирања” (П-35), који означава страну пута на којој је забрањено паркирање возила.

Знаковима П-34 и П-35 може се додати допунска табла са назнаком: дана у седмици односно месецу и времена у току дана на које се забрана односи; најдужег дозвољеног трајања заустављања односно паркирања и категорије возила на које се забрана односи;

П-36

36) знак „наизменично паркирање” (П-36), који означава део пута на који се забрана паркирања односи у непарне дане;

П-37

37) знак „наизменично паркирање” (П-37), који означава део пута на који се забрана паркирања односи у парне дане.

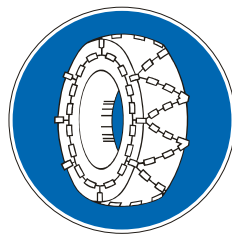
Члан 20.

Знакови изричитих наредби којима су прописане обавезе су:

П-38

41) знак „најмање дозвољена брзина” (П-38), који означава пут односно део пута на коме се возила у нормалним условима морају кретати најмање оном брзином (у km/h) која је означена на знаку;

П-39

42) знак „ланци за снег” (П-39), који означава део пута на коме моторна возила, осим мотоцикла, мопеда, лаких трицикла, тешких трицикла, лаких четвороцикла, тешких четвороцикла, радних машина, трактора и мотокултиватора, морају на погонским точковима имати ланце за снег кад је на коловозу снег;

П-40

43) знак „бицикличка стаза” (П-40), који означава пут којим се морају кретати бицикли, а по коме је забрањено кретање другим учесницима у саобраћају;

П-41

П-41.1

44) знак „пешачка стаза” (П-41), који означава посебно изграђену стазу којом се пешаци морају кретати, а по којој је забрањено кретање другим учесницима у саобраћају и знак(П-41.1) „спојене стазе за бициклисте и пешаке” који означава пут по коме се одвојено крећу само бициклисти и пешаци, у својим стазама;

П-42

45) знак „стаза за јахаче” (П-42), који означава стазу којом се морају кретати јахачи, а по којој је забрањено кретање другим учесницима у саобраћају;

П-43

П-43.1

П-43.2

П-43.3

П-43.4

46) знакови „обавезан смер” (П-43), (П-43.1), (П-43.2), (П-43.3) и (П-43.4), који означавају смер којим се возила морају кретати;

П-44

П-44.1

П-44.2

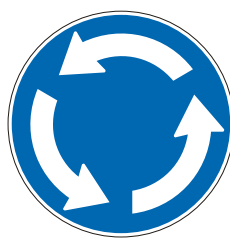
47) знакови „дозвољени смерови” (П-44), (П-44.1) и (П-44.2), који означавају смерове у којима се возила смеју кретати;

П-45

П-45.1

П-45.2

П-45.3

48) знакови „обавезно обилажење с десне стране” (П-45), „обавезно обилажење с леве стране” (П-45.1) и „кржни ток саобраћаја” (П-45.2), који означавају коловоз односно део коловоза којим се возила морају кретати приликом обилажења пешачких острва, острва за усмеравање саобраћаја и других објеката на коловозу, и знак „обилажење са обе стране” (П-45.3) који означава коловоз односно део коловоза којим се возила могу кретати приликом обилажења пешачких острва, острва за усмеравање саобраћаја и других објеката на коловозу.

Члан 21.

Симболи на знаковима изричитих наредби П-20, П-21, П-22, П-23, П-24, П-25, П-30 и П-38 дати су као примери, а стварне вредности се уписују према околностима на путу и потребама безбедности саобраћаја.

Члан 22.

Знакови изричитих наредби имају облик круга.

Изузетно од става 1. овог члана:

- 1) знак П-1 („укрштање са путем са првенством пролаза”) има облик равностраног троугла чија је једна страна постављена хоризонтално са супротним врхом окренутим наниже;
- 2) знак П-2 („обавезно заустављање”) има облик правилног осмоугаоника.

Члан 23.

Основа знакова изричитих наредби који одређују забране или ограничења је бела боја, а знакова изричитих наредби који одређују обавезе је плава боја. Симболи и натписи на знаковима са белом основом су црне боје, а на знаковима плаве основе су беле боје.

Оквир круга као и косе траке на знаковима изричитих наредби на којима постоје црвене су боје.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана:

- 1) боја основе знакова забрана, односно ограничења који се односе на привремену сигнализацију приликом извођења радова на путу жуте је боје;
- 2) знак П-2 (обавезно заустављање) има основу црвене боје, а ивицу и симбол „STOP” беле боје;
- 3) симбол знака П-8 (забрана саобраћаја за цистерне) је црвене боје, осовина са точковима односно возило је црне боје, а две таласасте линије су плаве боје;
- 4) симбол знака П-9 (забрана саобраћаја возилима која превозе експлозив или лако запаљиве материје) и знака П-9.1 (забрана саобраћаја возилима која превозе опасне материје) је црвене боје, а осовина са точковима односно возила је црне боје;
- 5) симбол знака П-33 (првенство пролаза возила из супротног смера) има стрелицу која означава забрањен смер је црвене боје;

- 6) знак П-34 (забрана заустављања и паркирања) и знак П-35 (забрана паркирања) имају основу плаве боје;
- 7) знак П-36 и знак П-37 (наизменично паркирање) имају основу плаве боје, а симбол беле боје.

Члан 24.

Косе траке на знаковима изричитих наредби морају бити положене под углом од 45° у односу на хоризонталну раван.

Члан 25.

Пречник круга знакова изричитих наредби износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 90cm;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60cm;
- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 40cm;
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 30cm.

На путевима из става 1. тачка 2) овог члана могу се, по потреби, постављати и знакови опасности чија страна троугла износи 90cm, а на путевима из става 1. тачка 3) овог члана и знакови опасности чија је страна троугла 60cm.

Изузетно од става 1. овог члана у погледу мера одступа:

- 1) знак П-1 (укрштање са путем са првенством пролаза) има страну дужине 90 cm, а изузетно дужине 60cm;
- 2) висина слова знака П-2 (обавезно заустављање) износи једну трећину висине знака.

1.3. Знакови обавештења

Члан 26.

Знакови обавештења пружају учесницима у саобраћају потребна обавештења о путу којим се крећу, називима места кроз која пут пролази и удаљености до тих места, престанку важења знакова изричитих наредби, као и друга обавештења која им могу бити корисна.

Посебне групе знакова обавештења су: знакови за вођење саобраћаја; знакови за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови, и знакови туристичке сигнализације.

Члан 27.

Знакови обавештења су:

III-1

- 1) знак „првенство пролаза у односу на возила из супротног смера” (III-1), који обавештава возача да на уском пролазу има право првенства у односу на возила која долазе из супротног смера;

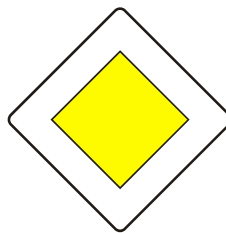

III-2

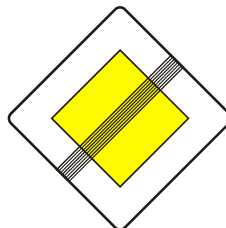
III-2.1

- 2) знакови „пут са једносмерним саобраћајем” (III-2) и (III-2.1), који обавештавају учеснике у саобраћају о једносмерном путу;

III-3

- 3) знак „пут са првенством пролаза” (III-3), који означава пут или део пута на коме возила имају првенство пролаза у односу на возила која се крећу путевима који се укрштају с тим путем односно делом пута;

III-4

- 4) знак „завршетак пута са првенством пролаза” (III-4), који означава место на коме се завршава пут или део пута са првенством пролаза;

III-6

- 5) знак „означени пешачки прелаз” (III-6), који означава место на коме се налази обележени пешачки прелаз;

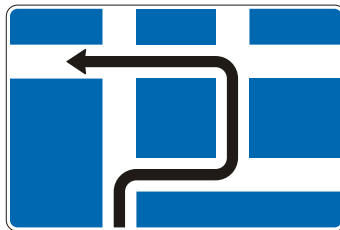
III-7

- 6) знак „подземни или надземни пешачки пролаз” (III-7), који означава место на коме се налази подземни или надземни пешачки пролаз;

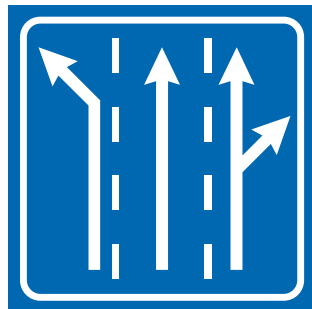
III-9

- 7) знак „слепи пут” (III-9), који означава близину и положај пута који нема излаз (слепи пут). Положај симбола у знаку III-9 мора да одговара положају слепог пута у односу на пут на коме се поставља тај знак;

III-10

- 8) знак „смер кретања возила које намерава да скрене улево на раскрсници на којој је скретање улево забрањено” (III-10), који означава пут којим се возило мора кретати ако намерава да скрене улево на следећој раскрсници на којој је скретање улево забрањено;

III-11

- 9) знак „престројавање возила” (Ш-11), који означава претходно обавештење возачу ради престројавања на раскрсници на путевима са више саобраћајних трака.

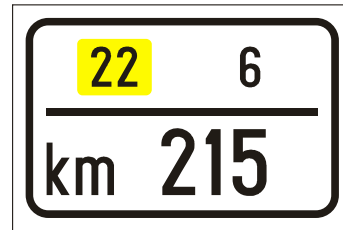
Симболи на знаку Ш-11 треба да одговарају стварном стању броја саобраћајних трака и начину престројавања на њима;

Ш-17

Ш-17.1

Ш-17.2

- 10) знакови „број пута” (Ш-17), „километража пута” (Ш-17.1) и „број пута, број деонице пута и километража” (Ш-17.2) који означавају број пута, односно деонице и стационажу пута;

Ш-18

- 11) знак „број међународног пута” (Ш-18), који означава број међународног пута;

Ш-19

- 12) знак „аутопут” (Ш-19), који означава место одакле почиње аутопут;

Ш-20

- 13) знак „завршетак аутопута” (Ш-20), који означава место на коме се завршава аутопут;

III-21

- 14) знак „мотопут” (III-21), који означава место одакле почиње мотопут;

III-22

- 15) знак „завршетак мотопута” (III-22), који означава место на коме се завршава мотопут;

III-23

- 16) знак „назив насељеног места” (III-23), који означава територију и назив насељеног места у које улази пут и границу од које почиње то насељено место;

III-23.1

- 17) знак „насеље” (III-23.1), који означава место од кога почиње насеље и од кога се примењују прописи о саобраћају у насељу;

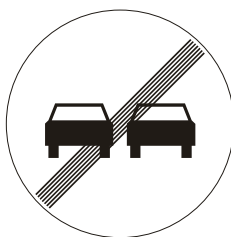
III-24

- 18) знак „завршетак насељеног места” (III-24), који означава место на коме се завршава насељено место кроз које пролази пут;

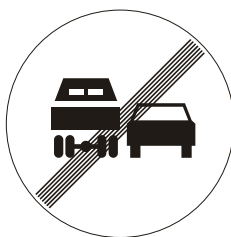
III -24.1

- 19) знак „завршетак насеља” (III-24.1), који означава место на коме се завршава насеље и од кога престају да важе прописи о саобраћају у насељу;

III-25

- 20) знак „престанак забране претицања свих моторних возила, осим мотоцикла без приколице” (III-25), који означава место одакле престаје забрана претицања свих моторна возила, осим мотоцикла без приколице, мопеда, лаких трицикала и лаких четвороцикала;

III-26

- 21) знак „престанак забране претицања за теретна возила” (III-26), који означава место одакле престаје забрана претицања за теретна возила чија највећа дозвољена маса прелази 3,5 t да претичу друга моторна возила, осим мотоцикла без приколице, мопеда, лаких трицикала и лаких четвороцикала;

III-27

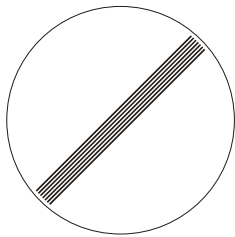
III-27.1

- 22) знак „престанак ограничења брзине” (III-27), који означава место одакле престаје ограничење брзине и знак „престанак најмање дозвољене брзине” (III-27.1), који означава место одакле престаје обавеза кретања најмање прописаном брзином;

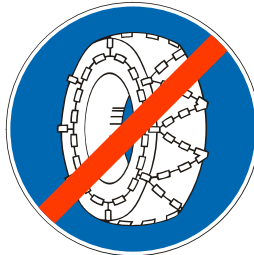

III-28

- 23) знак „престанак забране давања звучних знакова” (III-28), који означава место одакле престаје забрана давања звучних знакова;

III-29

III-29.1

III-29.2

III-29.3

III-29.4

III-29.5

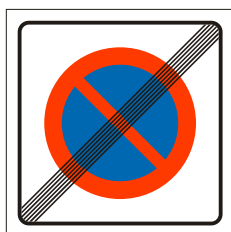
- 24) знак „престанак свих забрана” (III-29), знак „престанак обавезе ношења ланаца за снег” (III-29.1), знак „завршетак бицикличке стазе” (III-29.2), знак „завршетак пешачке стазе” (III-29.3), знак „завршетак стазе за јахаче” (III-29.4) и знак „завршетак спојене бицикличке и пешачке стазе” (III-29.5), који означавају места на путу одакле престају да важе одговарајуће забране и обавезе које су пре тог места успостављене саобраћајним знаковима постављеним на том путу;

III-30

- 25) знак „зона у којој је ограничено трајање паркирања” (III-30), који означава место у насељу одакле се улази у зону у којој је спроведено опште ограничење трајања паркирања на одређено време, без обзира да ли се за паркирање на одређено време плаћа накнада или се не плаћа.

Знаку III-30 може бити додата допунска табла на којој ће се назначити дани или сати за које ограничење важи;

III-31

- 26) знак „излаз из зоне у којој је ограничено трајање паркирања” (III-31), који означава место у насељу на коме се излази из зоне у којој је спроведено опште ограничење трајања паркирања на одређено време;

III-32

III-32.1

- 27) знак „паркиралиште” (III-32), који означава паркиралиште.

На знаку III-32 или на допунској табли може се одговарајућим симболима или натписима означити: начин паркирања, смер у коме се налази паркиралиште, удаљеност паркиралишта, категорије возила којима је паркиралиште намењено, као и евентуално временско ограничење паркирања;

- 28) знак „паркинг гаража” (III-32.1) који означава гаражу са паркинг местима;

III-33

- 29) знак „временски ограничено паркирање” (III-33), који означава паркиралиште на коме је паркирање возила временски ограничено;

III-33.1

- 30) знак „паркирај и вози се” (III-33.1), који означава паркиралиште где возило може да се паркира и да се путовање наставља неким другим транспортним средством, које може бити приказано симболом.

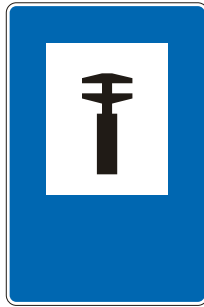
III-34

- 31) знак „болница” (III-34), који означава близину болнице и упозорење возачу да својим возилом не ствара сувишну буку;

III-35

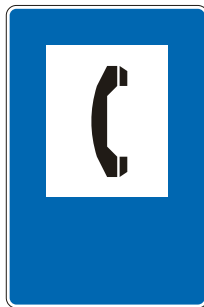
- 32) знак „станица за прву помоћ” (III-35), који означава близину места или место на коме се налази станица за прву помоћ;

III-36

- 33) знак „радионица за оправку возила” (III-36), који означава близину места на коме се налази радионица за оправку возила.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-37

- 34) знак „телефон” (III-37), који означава близину места или место на коме се налази телефонска говорница.

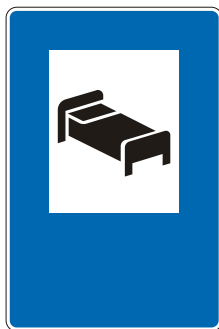
На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-38

- 35) знак „бензинска станица” (III-38), који означава близину места или место на коме се налази бензинска станица.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима и обавештење о врсти горива које се може наћи на станици;

III-39

- 36) знак „хотел или мотел” (III-39), који означава близину места или место на коме се налази хотел односно мотел.

На делу знака III-39 испод белог поља може се уписати „хотел” или „мотел”, зависно од врсте угоститељског објекта који се означава.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-40

- 37) знак „ресторан” (III-40), који означава близину места или место на коме се налази ресторан.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-41

- 38) знак „кафана” (III-41), који означава близину места или место на коме се налази кафана.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-42

- 39) знак „терен уређен за излетнике” (III-42), који означава близину места или место на коме се налази терен уређен за излетнике.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-43

- 40) знак „терен за камповање под шаторима” (III-43), који означава близину терена или терен уређен за камповање под шаторима.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-44

- 41) знак „терен за камповање у приколицама” (III-44), који означава близину терена или терен за боравак у приколицама.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-45

- 42) знак „терен за камповање под шаторима и у приколицама” (III-45), који означава близину терена или терен за камповање под шаторима и у приколицама.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-46

- 43) знак „планинарски дом” (III-46), који означава близину места или место на коме се налази планинарски дом.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

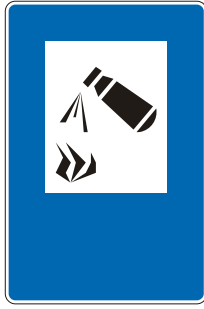

III-47

- 44) знак „возило за помоћ на путу” (III-47), који означава близину места или место у коме се налази служба за пружање помоћи у случају квара на возилу.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

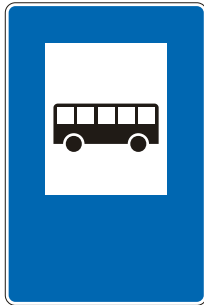

III-48

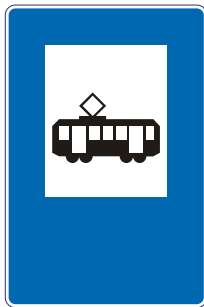
- 45) знак „ватрогасна служба” (III-48), који означава близину места или место у коме се налази служба за гашење пожара.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-49

- 46) знак „аутобуско стајалиште” (III-49), који означава место на коме се налази аутобуско стајалиште;

III-50

- 47) знак „трамвајска станица” (III-50), који означава место на коме се налази трамвајска станица;

III-51

- 48) знак „аеродром” (III-51), који означава близину аеродрома или место аеродрома.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-52

- 49) знак „лука — пристаниште” (III-52), који означава близину луке, пристаништа, односно трајекта или место у коме се налази лука, пристаниште, односно трајект.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-53

- 50) знак „информација” (III-53), који означава близину места или место у коме се могу добити туристичке информације.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима;

III-54

- 51) знак „проходност пута” (III-54), који означава да је планински пут, односно прелаз преко планинског врха отворен или затворен. Ако је пролаз отворен поље 1 је зелене боје и има натпис „отворен”, односно ако је пролаз затворен поље 1 је црвене боје и има натпис „затворен”.

Ако је пролаз затворен, на пољу 2 се исписује назив места до ког је пут отворен.

Ако је пролаз отворен, поље 3, садржи симбол знака „ланци за снег” (II-39) или симбол „ланци или гуме за снег” у зависности од стања пута.

Поља 2 и 3 имају основу беле боје. Натписи на пољу 1 су беле боје, а на пољу 2 и 3 црне боје. Симболи на пољу 3 су црне боје.

III-55

- 52) знак „број серпентине” (III-55), који означава број серпентине са надморском висином;

III-56

- 53) знак „путни објекат” (III-56), који означава назив путног објекта од посебног значаја (вијадукт, тунел и сл.);

III-57

54) знак „планински превој” (III-57), који означава планински превој са надморском висином;

III-58

55) знак „река” (III-58), који означава назив реке преко које пут прелази;

III-59

56) знак „станица полиције” (III-59), који означава близину места или место на коме се налази станица полиције;

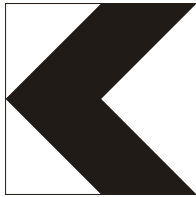
III-60

57) знак „брзина која се препоручује” (III-60), који означава брзину која се препоручује на одређеном делу пута;

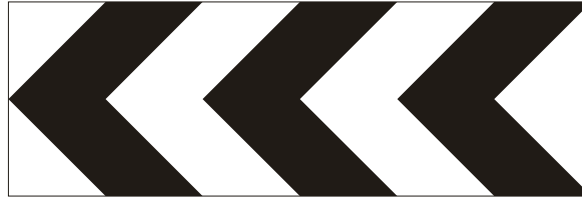

III-62

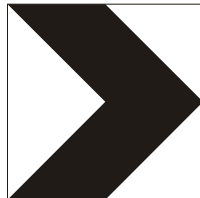
- 58) знак „табла за означавање назива улица” (III-62), који означава назив улице.
Знак може имати и кућне бројеве блока на који се односи;

III-63

III-63.1

III-63.2

III-63.3

- 59) знак „табла за усмеравање” (III-63), (III-63.1), (III-63.2) и (III-63.3), који означава место где се налази на оштру кривину;

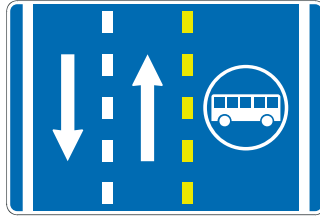
III-66

- 60) знак „табла за означавање излаза” (III-66), који означава место изласка са аутопута;

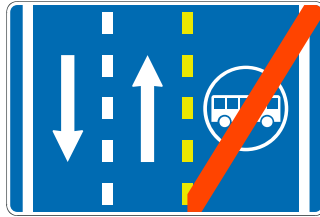
III-68

- 61) знак „деца на путу” (III-68) који означава место у чијој се близини налази школа и пешачки прелаз који деца често користе;

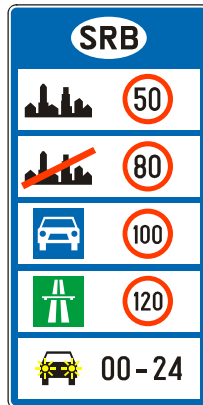
III-69

- 62) знак „саобраћајна трака за возила јавног превоза путника” (III-69), која означава саобраћајну траку која је намењена само за кретање возила јавног превоза путника. Ако је саобраћајна трака намењена само за кретање возила јавног превоза путника у одређеном периоду у току дана уз саобраћајни знак се поставља допунска табла IV-4;

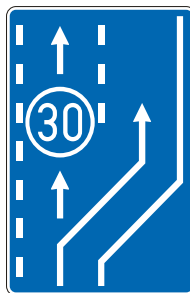
III-69.1

- 63) знак „завршетак саобраћајне траке за возила јавног превоза путника” (III-69.1), који означава место на коме се завршава саобраћајна трака намењена само за кретање возила јавног превоза путника;

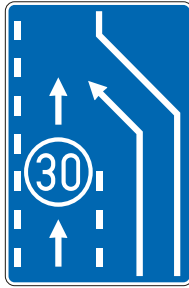
III-70

- 64) знак „ограничење највеће дозвољене брзине на путевима у Републици Србији” (III-70), који означава опште ограничење највеће дозвољене брзине у Републици Србији према врсти пута и обавези употребе светала;

III-71

- 65) знак „саобраћајна трака за спора возила” (III-71), који означава почетак саобраћајне траке којом се морају кретати возила која се крећу брзином мањом од брзине означене на знаку;

III-71.1

- 66) знак „завршетак саобраћајне траке за спора возила” (III-71.1), који означава место на коме се завршава трака којом се морају кретати возила која се креће брзином мањом од брзине означене на знаку;

III-73

- 67) знак „одмориште” (III-73), који означава наилазак на вишенаменски објекат на путу чији се садржај означава пиктограмима;

III-74

- 68) знак „излазак на одмориште” (III-74), који означава место изласка са пута до вишенаменског објекта. На знаку, уколико је потребно, може да се упише удаљеност до следећег таквог објекта;

III-77

- 69) знак „пешачка зона” (III-77) који означава почетак зоне намењене искључиво за кретање пешака;

III-77.1

- 70) знак „крај пешачке зоне” (III-77.1), који означава крај пешачке зоне;

III-78

- 71) знак „зона 30” (III-78) који означава зону у којој је брзина кретања возила ограничена до 30 km/h.;

III-78.1

- 72) знак „крај зоне 30” (III-78.1) означава завршетак зоне у којој је ограничена брзина кретања возила до 30 km/h;

III-79

- 73) знак „препрека за успоравање саобраћаја” (III-79) означава наилазак на место где су постављени елементи за успоравање саобраћаја;

III-80

- 74) знак „опасна деоница пута” (III-80), који означава наилазак на посебно опасну деоницу пута и њену дужину. Уместо знака „опасност на путу” (I-25) може да се упише знак опасности који ближе објашњава природу опасности.

На знак могу бити највише два знака који дефинишу природу опасности. Висина слова за исписивање речи „Опасност!” и дужине деонице је 105 mm и 140 mm.

Овај знак се увек поставља са обе стране пута у смеру кретања;

III-81

- 75) знак „зона успореног саобраћаја” (III-81), који означава место од којег почиње зона успореног саобраћаја;

III-81.1

- 76) знак „крај подручја успореног саобраћаја” (III-81.1), који означава место где се завршава зона успореног саобраћаја;

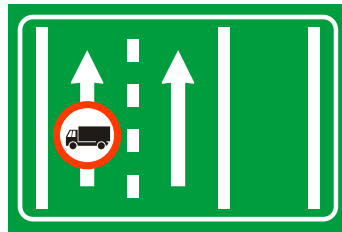
III-82

77) знак „зона школе” (III-82) који означава место од којег почиње зона школе;

III-82.1

78) знак „завршетак зоне школе” (III-82.1) који означава завршетак зоне школе;

III-83

79) знак „начин коришћења саобраћајне траке” (III-83) који означава да одређена саобраћајна трака није намењена за кретање возила појединих врста возила чији је симбол приказан на знаку.

Број саобраћајних трака на знаку мора да одговара ситуацији на терену;

III-84

80) знак „наизменично пропуштање возила” (III-84), који означава место где се због завршавања саобраћајне траке, сужења коловоза и смањења броја саобраћајних трака, возила наизменично укључују у једну саобраћајну траку;

III-85

III-85.1

81) знакови „излаз у случају опасности” (III-85) и (III-85.1) који означавају излаз за пешаке у случају опасности;

III-86

III-86.1

- 82) знакови „удаљеност излаза у случају опасности” (III-86) и (III-86.1) који означавају смер у коме се налази излаз за случај опасности и удаљеност до њега;

III-92

- 83) знак „контрола брзине кретања” (III-92) означава почетак деонице на којој се врши контрола брзине кретања возила.

1.3.1. Знакови обавештења за вођење саобраћаја

Члан 28.

Знаковима обавештења за вођење саобраћаја учесници у саобраћају се обавештавају о смеровима кретања односно смеровима кретања по саобраћајним тракама до одређених места.

Члан 29.

Знаковима обавештења за вођење саобраћаја учесницима у саобраћају се дају:

- 1) претходна обавештења о смеру кретања;
- 2) обавештења о престојавању;
- 3) обавештења о скретању, и
- 4) обавештења о потврди смера кретања.

Број и начин обавештења који се дају учесницима у саобраћају зависи од категорије пута.

Члан 30.

На аутопутевима учесницима у саобраћају дају се сва обавештења из члана 29. став 1. овог правилника.

На државним путевима I реда, осим аутопутева, учесницима у саобраћају дају се најмање обавештења из члана 29. став 1. тач. 1) и 3) овог правилника

На државним путевима II реда, општинским путевима и улицама учесницима у саобраћају дају се најмање обавештења из члана 29. став 1. тачка 3) овог правилника.

Члан 31.

На аутопутевима висина слова је 42cm за знакове који се постављају изнад коловоза и 35 cm за знакове који се постављају поред коловозне траке.

На путевима где је дозвољена брзина најмање 80km/h висина слова је 21cm, а на путевима са дозвољеном брзином мањом од 80km/h је 17,5cm.

Изузетно од става 2.овог члана, на улицама где је дозвољена брзина најмање 50km/h висина слова је 17,5cm, а на улицама са дозвољеном брзином мањом од 50 km/h је 14cm.

Члан 32.

На државним путевима I и II реда на знаковима који се постављају изнад коловоза користе се ћирилично и латиничко писмо на истом знаку.

На знаковима који се постављају поред пута, односно коловозне траке, ћирилично и латиничко писмо користе се на истом знаку, а ако то није могуће знакови са ћириличким и латиничким писмом ће се раздвојити, с тим што се увек прво поставља знак са ћириличким писмом.

Члан 33.

На знаковима за вођење саобраћаја користе се одредишта и значајне раскрснице које се налазе на територији Републике Србије, као и места из суседних земаља до којих пут води.

Члан 34.

На знаковима за вођење саобраћаја на аутопутевима може да се упише број пута на саобраћајним знаковима за давање обавештења из члана 29 тач. 1), 2) и 4) овог правилника.

Ако није могуће да број пута буде уписан на знаку, може да се дода изван знака као самосталан знак, и то: изнад знака за одредиште у смеру право односно изнад; испод или са десне стране знака у висини натписа, за одредиште за које се скреће.

Члан 35.

На знаковима за вођење саобраћаја на аутопутевима не уписују се пиктограми нити удаљеност до одредишта осим на знаку „потврда правца” (III-61) на коме се уписује удаљеност до одредишта.

Члан 36.

Боја основе знакова за вођење саобраћаја је:

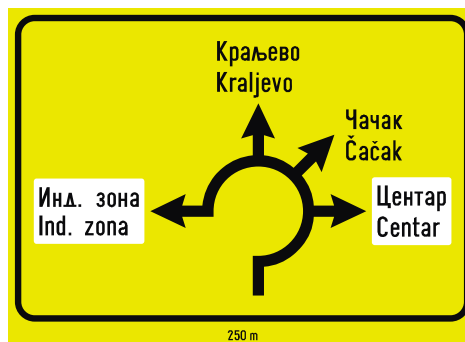
- 1) за знакове на аутопуту зелене боје;
- 2) за знакове на мотопуту плаве боје;
- 3) за знакове на осталим путевима, који нису аутопут и мотопут жуте боје;
- 4) за знакове са одредиштима туристичког карактера браон боје, и
- 5) за знакове чије је одредиште одређени објекат беле боје.

Члан 37.

Знакови за вођење саобраћаја су:

III-8

III-8.1

- 1) знак „раскрсница” (III-8) и „кружна раскрсница” (III-8.1), који означава међусобни положај и правце путева и називе места до којих воде путеви који се укрштају. На знаку се могу уписати бројеви путева и бројеви међународних путева.

На знаку III-8 може бити уписана удаљеност до раскрснице на коју се знак односи, испод долазеће стрелице;

III-11.1

- 2) знак „престројавање возила са називима насељених места” (III-11.1), који означава претходно обавештење возачу ради престројавања на раскрсници на путевима са више саобраћајних трака.

Симболи на знаку III-11.1 треба да одговарају стварном стању броја саобраћајних трака и начину престројавања на њима. На знаку морају бити исписани називи одредишта;

III-12

- 3) знак „стреласти путоказ” (III-12), који означава правац пута од одредишта или карактеристичног објекта.

На стреластим путоказима могу да се испишу два назива одређишта ако се испишу једним писмом или језиком, односно само један ако се испишу на два језика или писма. На знаку могу да се испишу број пута и удаљеност до одређишта, односно објекта;

III-13

- 4) знак „путоказна табла” (III-13), који означава правац пута за насељено место исписано на знаку.

Знак може да има највише три поља за означавање смерова кретања. На сваком пољу могу да се испишу називи два одређишта ако се испишу једним језиком и писмом. Ако се називи одређишта испишу на два писма или језика свако поље може да има само назив једног одређишта.

Овај знак може да се постави и изнад коловоза и свако поље знака поставља се као посебан знак изнад саобраћајних трака на које се знак односи;

III-61

- 5) знак „потврда правца” (III-61), који означава потврду правца кретања после проласка раскрснице.

Знак садржи назив места и удаљеност, изражену у km до места у које води пут на коме је знак постављен.

На знаку може да буде исписано највише шест назива одређишта, уколико се називи одређишта испишу једним писмом или на једном језику, односно четири назива одређишта ако се испишу на два писма или на два језика, као и удаљеност у километрима до тих места;

III-64

- 6) знак „претпутоказ за излаз” (III-64), који на аутопуту и путу са раскрсницама у више нивоа означава правац кретања до насељених места исписаних на знаку;

III-65

III-65.1

III-65.2

- 7) знак „путоказ за излаз” (III-65) и (III-65.1), који на аутопуту и путу са раскрсницама у више нивоа означава правац кретања до насељених места исписаних на знаковима;

Знакови III-65 и III-65.1 постављају се изнад коловоза, а знак III-65.2 на банкени.

III-67

III-67.1

III-67.2

- 8) знак „путоказ за престојивање за кретање до одређеног места”(III-67), (III-67.1) и (III-67.2) који обавештава возаче о коришћењу саобраћајне траке за кретање до насељеног места исписаног на знаку;

III-72

- 9) знак „претпутоказна табла за излаз” (III-72), који на аутопуту и раскрсницама у више нивоа означава положај путних праваца до насељених места исписаних на њему;

III-76

III-76.1

- 10) знак „назив петље” (III-76) и (III-76.1), који обавештава о називу петље на коју се наилази. Знак III-76 поставља се на укрштању аутопута са другим путем и знак III-76.1 поставља се на укрштању два аутопута.

1.3.2. Знакови обавештења за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу

Члан 38.

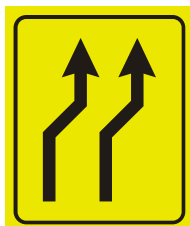
III-85

- 1) знак „предзнак за обилазак” (III-85), који означава смер и ток преусмереног саобраћаја када је због радова на путу, привремених препрека или оштећења коловоза, пут затворен. Код дужег преусмеравања на знаку мора да буде допунска табла са натписом „Обилазница... km”;

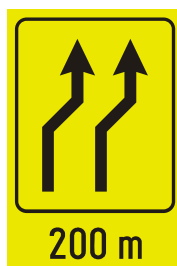

- 2) знак „обилазак”, који служи за усмеравање возила на обилазни пут. Знак се пројектује према одредбама српског стандарда (СРПС) који важе за пројектовање стреластих путоказа;

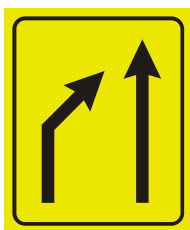

III.86

III-86.1

- 3) знак „скретање саобраћаја из једне коловозне траке у другу” који означава место (III-86), односно близину места (III-86.1), где се врши скретање саобраћајних трака, при чему број саобраћајних трака остаје исти. Положај стрелица на знаку мора да одговара стању на терену;

III.87

III-87.1

- 4) знак „затварање саобраћајне траке” (III-87 и III-87.1) означава место где почиње затварање једне саобраћајне траке намењене за кретање у истом смеру. Број и положај стрелица на знаку мора да одговара броју саобраћајних трака на терену;

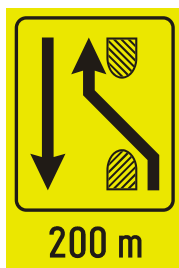

III-88

III-88.1

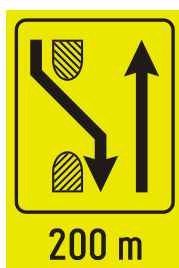
- 5) знак „предзнак за затварање саобраћајне траке” (III-88 и III-88.1) означава удаљеност до места на коме се затвара једна саобраћајна трака. Број и положај стрелица на знаку мора да одговара броју саобраћајних трака на терену;

III-89

III-89.1

III-89.2

III-89.3

- 6) знакови „предзнак за преусмеравање саобраћаја на путу са физички раздвојеним коловозима” означава режим кретања и начин преусмеравања саобраћаја.

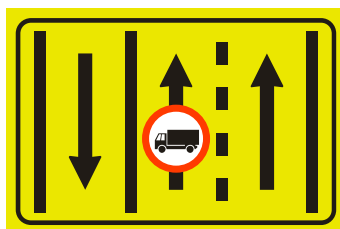
Знакови (III-89 и III-89.2) означавају близину места где се двосмерни саобраћај са физички раздвојених коловозних трака преусмерава на део пута на коме коловозне траке нису физички раздвојене односно на коме су одвојене само ознакама на коловозу.

Знакови (III-89.1, и III-89.3) означавају близину места где се саобраћај са дела пута на коме коловозне траке нису физички раздвојене односно на коме су одвојене само ознакама на коловозу, пресумерава на пут са физички раздвојеним коловозним тракама;

III-90

- 7) знак „предзнак за непосредно регулисање саобраћаја на месту на коме се изводе радови” (III-90), који возаче обавештава о близини места на коме је, због радова на путу, привремених препрека или оштећења коловоза, уведено наизменичано пропуштање возила, која непосредно регулишу овлашћена лица;

III-91

- 8) знак „ограничење коришћења саобраћајне траке” (III-91), који означава да одређена саобраћајна трака није намењена за кретање појединих врста возила чији је симбол приказан на знаку;

Број саобраћајних трака на знаку мора да одговара ситуацији на терену.

1.3.3. Знакови обавештења који се односе на туристичку сигнализацију

Члан 39.

Туристичка сигнализација користи се за обавештавање и упућивање корисника до туристичких одређишта.

Члан 40.

За вођење саобраћаја до туристичких одређишта користе се знакови саобраћајне туристичке сигнализације:

- 1) туристички стреласта путоказ;
- 2) туристичка путоказна табла, и
- 3) туристичка информациона табла.

Члан 41.

Знакови туристичке сигнализације постављају се самостално као знакови „туристички стреласта путоказ” (III-12) и „туристичка табла” (III-13) односно као уметнута основа или једно поље на знаку „туристичка табла ” (III-13).

III-75

Знак „туристичка информациона табла” (III-75), који означава одређиште или објекат туристичког значаја, садржи назив туристичког одређишта, симбол (графички приказ) и удаљеност до одређишта;

Члан 42.

Знакови саобраћајне туристичке сигнализације постављају се у близини туристичких одређишта, на последњој раскрсници са приступним путем који директно води до туристичког одређишта. За одређишта изузетног и великог значаја, ови знакови могу да се поставе и на претходној важној раскрсници.

Туристичка саобраћајна сигнализација се не поставља на аутопуту, осим ако то није изузетно значајан туристички објекат и знаменитост која се налази у непосредној близини аутопута, изван насељеног места или је до ње изграђен посебан приступни пут.

Члан 43.

Ови знакови не морају бити исписани на начин дефинисан српским стандардима (СРПС) за исписивање назива на саобраћајним знацима. На овим знаковима текст се може исписати на српском језику, ћириличким писмом и на енглеском језику.

Члан 44.

Знакови обавештења имају облик квадрата, правоугаоника или круга.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана: знак Ш-12 (стреласти путоказ), завршава се стреласто.

Члан 45.

Основа знакова обавештења је беле боје са симболима и натписима црне боје, жуте боје са симболима и натписима црне боје, односно плаве или зелене боје са симболима и натписима беле боје.

Основа знакова туристичке сигнализације за туристичка одредишта од изузетног значаја је браон боје са натписима беле боје и симболима црне боје на белој основи. За остала туристичка одредишта основа знака је беле боје, оквир и натписи су црне боје, а симболи са одговарајућим пиктограмима.

Изузетно, на знаковима обавештења може бити употребљена црвена боја, али не може преовлађивати на знаку.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана:

- 1) знак Ш-3 (пут са првенством пролаза) и знак Ш-4 (завршетак пута са првенством пролаза) имају унутрашњи квадрат жуте боје, а појас између унутрашњег квадрата и спољне ивице знака — беле боје;
- 2) знак Ш-12 (стреласти путоказ), може садржати натпис, симбол или натпис и симбол који ближе одређују карактеристичан објекат на који се односе;
- 3) знак Ш-18 (број међународног пута), је зелене боје, а симбол и спољна ивица знака су беле боје;
- 4) знак Ш-8 (раскрсница), знак Ш-8.1 (кружна раскрсница), знак Ш-11.1 (престројавање возила са називима насељених места), знак Ш-12 (стреласти путоказ), знак Ш-13 (путоказна табла), знак Ш-17 (број пута), знак Ш-23 (назив насељеног места), знак Ш-24 (завршетак насељеног места), знак Ш-61 (потврда правца), знак Ш-64 (претпутоказ за излаз), знак Ш-65, Ш-65.1 и Ш-65.2 (путоказ за излаз) и знак Ш-67 (путоказ за престројавање изнад саобраћајних трака), Ш-72 (претпутоказна табла за излаз) — ако се односе на аутопутеве имају поље зелене боје са ивицом беле боје, а боја слова је бела. Ако се односе на мотопутеве, имају поље плаве боје, са ивицом беле боје, а симболи и натписи на њима су беле боје. Ако се односе на остале путеве, имају поље жуте боје, са ивицом црне боје, а боја слова је црна, а за називе делова насеља, значајних објеката, стадиона, туристичких знаменитости и сл. имају поље беле боје, а ивице и натписи су црне боје. Знак Ш-30 (зона у којој је ограничено трајање паркирања) има на табли беле боје уцртан знак Ш-35;
- 5) знак Ш-8 (раскрсница) на линији попречних праваца може имати уметнуте саобраћајне знакове;
- 6) знак Ш-17.1 (километража пута) и знак Ш-62 (табла за означавање назива улица), су беле боје са натписом и оквиром црне боје;

- 7) знакови III-20 (завршетак аутопута), III-22 (завршетак мотопута), III-24 (завршетак насељеног места), III-27.1 (престанак најмање дозвољене брзине), III-29.1 (престанак обавезе ношења ланаца за снег), III-29.2 (завршетак стазе за бициклисте), III-29.3 (завршетак стазе за пешаке) и III-29.4 (завршетак стазе за јахаче), имају косу траку црвене боје, III-29.5 (престанак заједничке бициклистичке стазе) и III-29.6 (престанак раздвојене бициклистичке стазе);
- 8) знак III-31 (излаз из зоне у којој је ограничено трајање паркирања), има поље квадрата беле боје и уписан знак II-35 (забрана паркирања) и косе црте црне боје;
- 9) знакови III-63 и III-63.1 (табла за усмеравање) су беле боје, а стрелице црне боје;
- 10) знак III-73 (одмориште) и знак III-74 (излазак на одмориште) имају основу плаве боје са белим натписима и симболима црне боје на белој уметнутој основи;
- 11) знак III-75 (туристичка информациона табла) је браон боје са белим натписима и сликом црне боје на белој уметнутој основи;
- 12) знак III-80 (опасна деоница пута) има подлогу рефлектујуће лимун жуте или жуто зелене боје са флуоресцентним својствима са уписаним знаком I-25 (Опасност на путу) и натписом „Опасност!“ који се исписују црним словима и дужином деонице на коју се односи. Ови натписи исписују се црним словима на белој подлози. На знаку може, уместо знака I-25, да буде уписан и други знак који означава опасност која очекује возача;
- 13) знак III-83 (начин коришћења саобраћајне траке) има основу знака зелене боје када се поставља на аутопуту и плаве боје на свим осталим путевима.

Члан 46.

Пречник круга знакова обавештења износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 90cm;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60cm;
- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 40cm, и
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 30cm.

Страница квадрата знакова обавештења износи:

- 1) на аутопутевима и мотопутевима 90cm;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60cm;
- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 40cm, и
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 30cm.

Димензије правоугаоника знакова обавештења износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 90cm x 135cm;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60cm x 90cm;
- 3) на главним саобраћајницама у насељу 60cm x 90cm, и
- 4) на осталим саобраћајницама у насељу 40cm x 60cm.

Изузетно од става 3. овог члана одступају:

- 1) димензије знака „насеље” III-23.1 на аутопуту и мотопуту износи 120cm x 80cm, односно на осталим путевима 80cm x 60cm;

- 2) димензије знакова обавештења који се посебно пројектују, односно знакова обавештења за вођење саобраћаја и знакова обавештења-туристичка сигнализација. Њихове димензије се одређују према прописаним стандардима.

1.4. Допунске табле

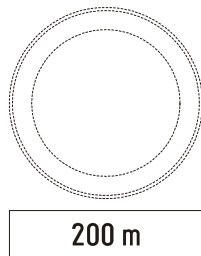
Члан 47.

Уз знакове опасности, знакове изричитих наредби и знакове обавештења могу бити постављене допунске табле.

Допунска табла је обавезна уз знак III-34 (болница), знак III-35 (станица за прву помоћ) и знак III-37 (телефон) ако удаљеност тих објеката није исписана на самом знаку.

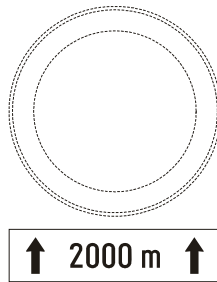
Члан 48.

Допунске табле су:

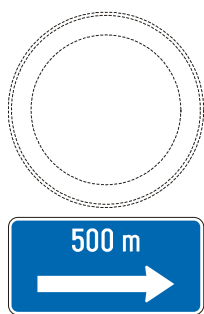
IV-1

- 1) допунска табла IV-1, која означава удаљеност између знака уз који је постављена допунска табла и почетка дела пута односно места на које се знак односи;

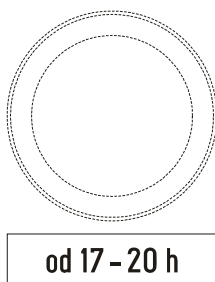
IV-2

- 2) допунска табла IV-2, која означава дужину дела пута на коме прети опасност означена знаком односно на коме се примењује изричита забрана, обавеза односно ограничење означено знаком;

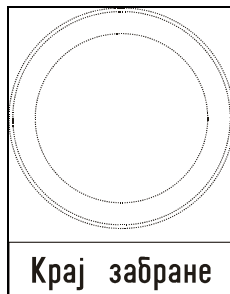
IV-3

- 3) допунска табла IV-3, која означава удаљеност између знака уз који је постављена допунска табла и објекта, терена или дела пута на који се обавештење односи;

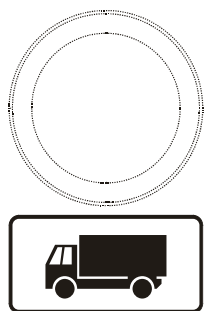
IV-4

- 4) допунска табла IV-4, која означава време за које изричита забрана, обавеза, односно ограничење важи, ако не важи непрекидно;

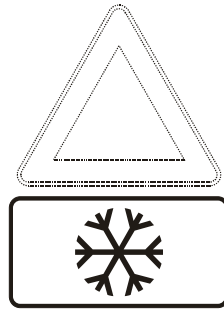
IV-5

- 5) допунска табла IV-5, која речима ближе одређује значење знака, односно даје додатна обавештења о врсти и начину коришћења временске зоне паркирања;

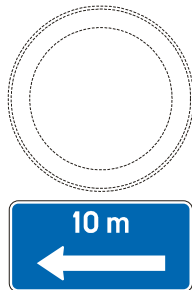
IV-6

- 6) допунска табла IV-6, која симболом ближе одређује значење знака уз који се истиче. Уколико се на допунској табли налази симбол теретног возила, на табли се може уписати и највећа дозвољена маса која се односи на теретно возило;

IV-7

- 7) допунска табла IV-7, која означава близину дела пута односно места на коме постоји опасност од клизавог коловоза због настанка поледице или снега;

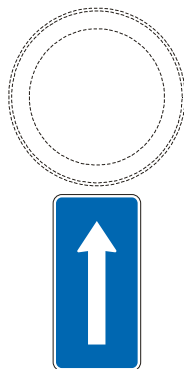
IV-8

IV-8.1

IV-8.2

IV-8.3

IV-8.4

IV-8.5

- 8) допунске табле IV-8, IV-8.1, IV-8.2, IV-8.3, IV-8.4, IV-8.5, које означавају примену забране паркирања или заустављања возила до знака, од знака, односно с једне или друге стране знака;

IV-9

- 9) допунска табла IV-9, која означава положај паркиралишта или гаража и удаљеност до њега;

IV-10

IV-11

IV-12

IV-13

IV-14

IV-15

IV-16

IV-17

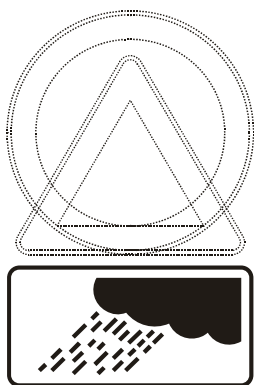
IV-18

- 10) допунске табле IV-10, IV-11, IV-12, означавају начин паркирања на тротоару које се регулише знаком III-32, и то: IV-10 паркирање на тротоару под углом у односу на подужну осу коловоза, IV-11 паркирање на тротоару паралелно са подужном осом коловоза и IV-12 паркирање на тротоару управно на подужну осу коловоза;
- 11) допунске табле IV-13, IV-14 и IV-15, означавају начин паркирања када се оно изводи делом на тротоару а делом на коловозу, које се регулише знаком III-32, и то: IV-13 паркирање на тротоару и коловозу под углом у односу на подужну осу коловоза, IV-14 паркирање на тротоару и коловозу паралелно са подужном осом коловоза и IV-15 паркирање на тротоару и коловозу управно на подужну осу коловоза,
- 12) допунске табле IV-16, IV-17, IV-18, означавају начин паркирања на коловозу који се регулише знаком III-32, и то: IV-16 паркирање на коловозу под углом, у односу на подужну осу коловоза, IV-17 паркирање на коловозу паралелно са подужном осом коловоза и IV-18 паркирање на коловозу управно на подужну осу коловоза;

IV-19

- 13) допунска табла IV-19, која означава деоницу пута на коме се снег чисти машински и поставља се за време чишћења снега уз знак „Опасност на путу” (I-25);

IV-20

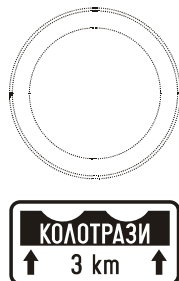
IV-20.1

- 14) допунске табле IV-20 и IV-20.1 које означавају временске услове у којима важи знаком означена опасност или изричита наредба, и то: IV-20 када пада киша и IV-20.1 када је на коловозу снег;

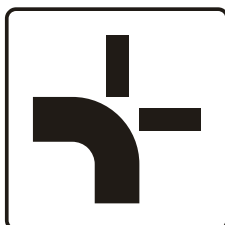
IV-21

- 15) допунска табла IV-21, која означава да је паркиралиште, односно паркинг место резервисано за возила лица са инвалидитетом и поставља се уз III-32 и III-32.1;

IV-22

- 16) допунска табла IV-22, која означава врсту оштећења на коловозу и дужину пута на коју се односи;

IV-23

- 17) допунска табла „пружање пута са правом првенства пролаза” (IV-23), која означава пут са првенством пролаза.

Положај симбола на знаку IV-23 мора да одговара конкретном положају пута са првенством пролаза у односу на споредни пут и поставља се уз знакове (II-1), (II-2) и (III-3).

Члан 49.

Допунска табла мора да има иста својства у погледу боје основе и ретрорефлексије, као и знак уз који се допунска табла поставља, а боја натписа и симбола на допунској табли мора бити иста као и боја натписа и симбола на знаку уз који се допунска табла поставља.

Изузетак представља допунска табла (IV-5) која даје додатна обавештења о врсти и начину коришћења временске зоне паркирања.

Члан 50.

Ширина допунске табле постављене уз знак на путу не сме бити већа од дужине оне стране знака уз који се допунска табла поставља, односно од пречника знака, ако је знак у облику круга осим ако се поставља уз знак II-1.

Висина допунске табле не сме, да износи више од половине њене дужине, осим код допунских табли IV-8.3, IV-8.4 и IV-8.5.

1.5. Материјали за израду саобраћајних знакова

Члан 51.

Употреба ретрорефлектујућих материјала за израду лица саобраћајног знака зависи од категорије пута, и то:

- 1) на државним путевима I реда, од материјала класе 3;
- 2) на државним путевима II реда, општинским путевима и на главним градским саобраћајницама од материјала класе 2, и
- 3) на улицама од материјала класе 1.

Изузетно од става 1. овог члана:

- 1) на државним путевима I реда, од материјала класе 2 се израђују знакови уз објекте на путу (тунели, мостови, вијадукти..);
- 2) на државним путевима II реда, општинским путевима и на главним градским саобраћајницама од материјала класе 3 израђују се: знак II-2, знак II-1, прелаз преко пруге у нивоу са и без рампе, знак III-63, знак III-63.1, знак III-63.2, знак III-63.3, знакови обавештења за обележавање препрека на путу и зони радова, и знакови у зони школа;
- 3) на улицама од материјала класе 2 израђују се знак II-2, знак II-1 и прелаз преко пруге у нивоу са или без рампе.

Ради повећања уочљивости на материјалима класе 3, са флуоресцентним својствима, могу бити израђени:

- 1) знакови у зони радова на путу, на жутој подлози, и
- 2) знакови на местима где је потребно да се истакне значај информације на знаку или је уочљивост таквих знакова умањена окружењем на жуто-зеленој подлози.

Величина подлоге на коју се уграђује знак мора да буде за једну димензију већа од уграђеног знака, а за знакове веће од највеће прописане димензије, подлога се пропорционално увећава.

1.6. Знакови са изменљивим садржајем порука

Члан 52.

Знакови са изменљивим садржајем порука морају у свему да имају изглед и садржај знакова прописаних овим правилником и имају исто значење.

Знакови са изменљивим садржајем порука могу да буду:

- 1) континуирани знакови, који су слични фиксним саобраћајним знаковима и једина разлика је да се коришћењем електро-механичких средстава могу приказивати различите поруке (ротирајући знакови у облику призми, ламела или ротирајућег застора), и
- 2) неkontинуирани знакови, који обликују поруке коришћењем индивидуалних елемената који могу да буду у једном од два стања (или више) и тиме могу да обликују различите поруке на истој предњој површини знака (знакови са оптичким влакнима ЛЕД диодама или течним кристалима).

Члан 53.

Ако се знакови са изменљивим садржајем порука изводе као континуирани знакови морају да задовоље следеће услове:

- 1) значење симбола мора да буде јасно најмање на 150 m удаљености, и
- 2) интензитет осветљености знака мора да буде прилагођен условима окружења и мора да буде обезбеђен ноћни модел рада.

Члан 54.

Порука коју приказују знакови са изменљивим садржајем порука може да се састоји од текста, односно симбола.

Члан 55.

Материјали од којих се израђују кућишта знакова са изменљивим садржајем порука морају да буду отпорни на корозију у складу са одговарајућим прописима и стандардима за материјале који се користе.

Члан 56.

Када се знакови са изменљивим садржајем порука постављају дуж аутопута, без обзира да ли су поруке повезане или не, растојање између знакова не сме да буде мање од 400 m, а оптимално растојање је 700m.

Минимално растојање између знакова са изменљивим садржајем на путевима са две траке по смеру је 300m.

Члан 57.

За постављање знакова са изменљивим садржајем порука, због конструкције знакова, користе се портали и полупортали или посебно конструисани стубови носачи. Приликом пројектовања носача ових знакова треба предвидети слободан приступ знаковима у случају потребног сервисирања.

Члан 58.

Сви елементи знакова са изменљивим садржајем порука као и систем квалитета и испитивање квалитета знакова дефинисани су српским стандардом СРПС ЕН 12966-1.

2. Ознаке на коловозу и тротоару

Члан 59.

Ознаке на коловозу су:

- 1) уздужне ознаке;
- 2) попречне ознаке, и
- 3) остале ознаке на коловозу и тротоару.

Ознаке на коловозу чине линије, стрелице натписи и друге ознаке.

Члан 60.

Ознаке на коловозу су беле боје.

Изузетно од става 1. овог члана жуте боје су:

- 1) ознаке места на коловозу и тротоару на којима је забрањено паркирање;
- 2) привремене ознаке на коловозу које се користе приликом извођења радова на путу;
- 3) линије за одвајање саобраћајних траке за кретање возила јавног превоза путника, и
- 4) ознаке којима се обележавају места за одређене намене (аутобуска стајалишта, такси возила, полиција и др.).

Члан 61.

Ознаке на коловозу обележавају се на саобраћајницама са савременим коловозним застором. Примена материјала за њихово извођење, зависно од ранга пута, утврђени су у табели у Прилогу 1, који чини саставни део овог правилника.

Ознаке за обележавање места за паркирање, као и остале ознаке на паркиралиштима и у гаражама могу да се обележавају материјалима који немају ретрорефлектујућа својства.

Члан 62.

Ознаке на коловозу уцртавају се односно уграђују или утискују у коловозни застор на путевима са савременим коловозом као танкослојни и дебелослојни материјали.

Ознаке на коловозу могу да се изводе бојилима, топлим и хладном пластиком, апликативним тракама, клиновима и маркерима.

Ознаке на коловозу не смеју повећавати клизавост коловоза, а njihова висина не сме бити изнад нивоа коловоза више од 0,7cm, а ако су као ознаке на коловозу употребљене металне главе, висина ознака не сме бити виша од 1,5cm изнад нивоа коловоза.

Изузетно од става 3. овог члана могу бити делинеатори и маркери којима се означава средишна или ивична линија на објектима и девијацијама која може бити виша од 0,6cm, али не сме бити виша од 2,9cm изнад површине коловоза.

Члан 63.

За привремене ознаке на коловозу у време радова на путу или за време посебних догађаја увек се морају применити апликативни материјали са привременом трајношћу, а након уклањања ових ознака на коловозу не смеју да остану трагови привремене сигнализације.

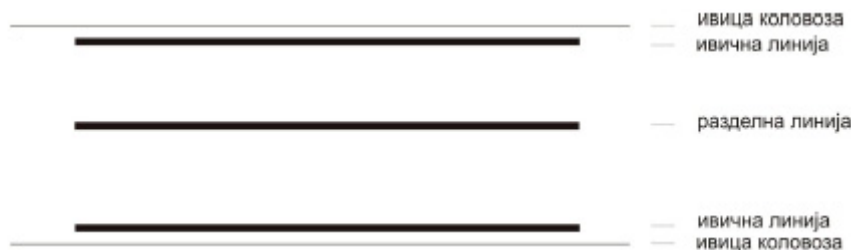
Члан 64.

Ознаке на коловозу морају да задрже најмање 85% своје површине на крају гарантног периода и на крају тог периода не смеју имати мање вредности ретрорефлексије од оних које су предвиђене овим правилником.

2.1. Уздужне ознаке на коловозу

Члан 65.

Уздужне ознаке на коловозу (V-1) су разделне линије, ивичне линије и линије упозорења.

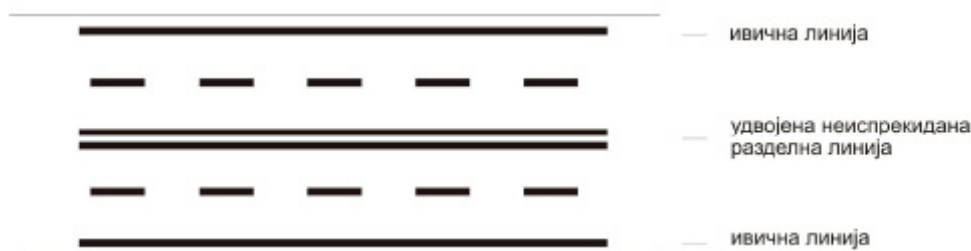
V-1

Разделна линија раздваја коловоз на коловозне траке односно на саобраћајне траке.

Разделне линије изводе се као неискридане, искридане или комбиноване.

Искридане и неискридане разделне линије изводе се као, обичне или удвојене.

Неискридана разделна линија означава забрану прелажења преко те линије и забрану кретања по тој линији.

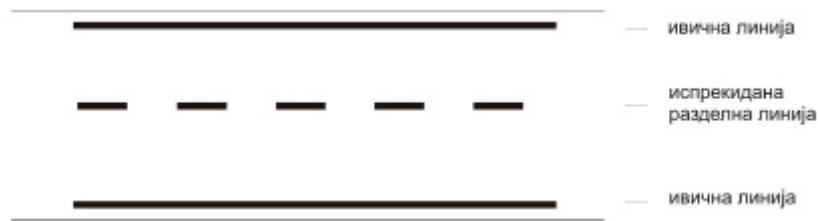

V-2

Удвојена неискривљена разделна линија (V-2) означава забрану преласка преко те линије или кретања по њима.

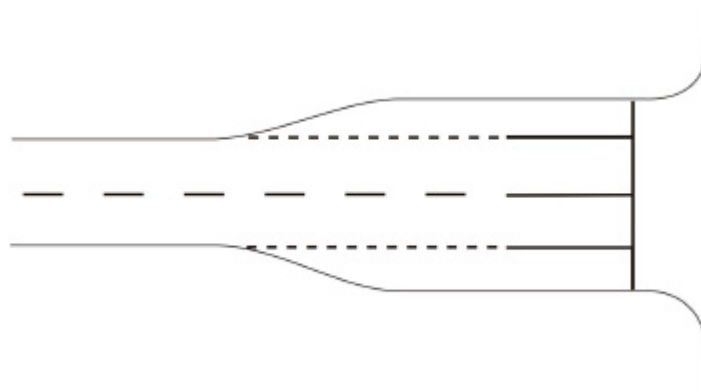
Удвојена неискривљена разделна линија изводи се на коловозима са двосмерним саобраћајем:

- 1) са две и више саобраћајних трака по смеру;
- 2) са непарним бројем саобраћајних трака ако је у оба смера забрањено претицање тако да се приликом претицања користи саобраћајна трака намењена за кретање из супротног смера;
- 3) у тунелима и на прилазима тунелима у дужини од 150m до 250m;
- 4) на путним објектима (мостови, тунели..), и
- 5) ако то захтевају саобраћајни услови или услови безбедности на путу или окружењу.

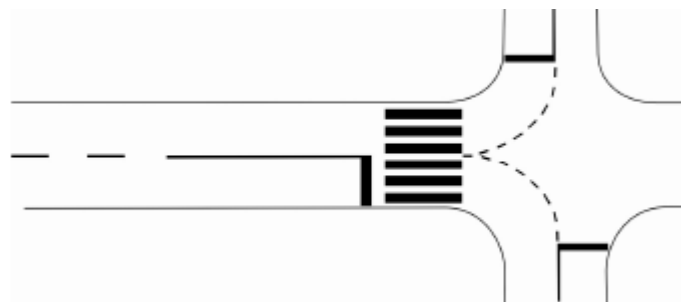

V-3

Искривљена разделна линија (V-3) може бити обична и кратка искривљена линија.

V-4

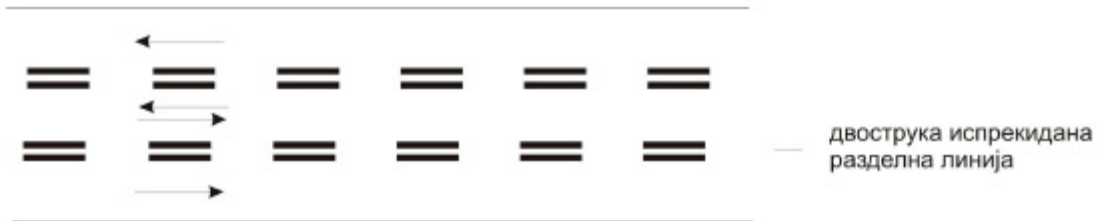
V-4.1

Разделна испрекидана обична линија користи се за:

- 1) раздвајање коловозне траке на путу са само по једном саобраћајном траком за сваки смер, и
- 2) раздвајање коловозне траке на саобраћајне траке.

Разделна испрекидана кратка линија користи се:

- 1) на прилазним крацима за обележавање посебних саобраћајних трака за лево и десно скретање на раскрсници (V-4);
- 2) као разделна линија на двосмерним бицикличким стазама, и
- 3) као линија водила за кретање возила кроз раскрсницу (V-4.1).

V-5

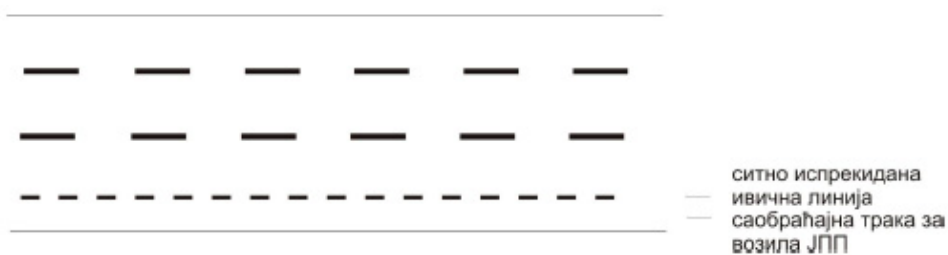
Разделна удвојена испрекидана линија (V-5) користи се за обележавање саобраћајних трака са изменљивим смером кретања на којима је саобраћај регулисан уређајима за давање светлосних саобраћајних знакова.

V-6

Разделна удвојена комбинована линија (V-6) означава забрану преласка преко те линије или кретања по њој, за возила која се крећу коловозном траком у којој је неиспрекидана линија ближа десној ивици коловоза од испрекидане.

Разделна удвојена комбинована линија користи се за раздвајање коловозних трака на местима где услови прегледности допуштају претицање само у једном смеру, тако да се користи саобраћајна трака намењена за кретање из супротног смера.

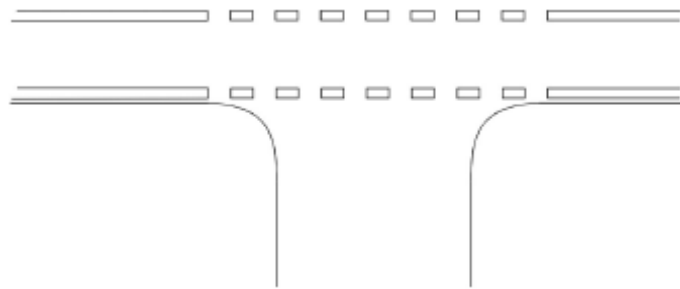

V-7

Ивична линија (V-7) служи да означи ивицу возне површине коловоза.

Ивична линија може бити неискривана и искривана.

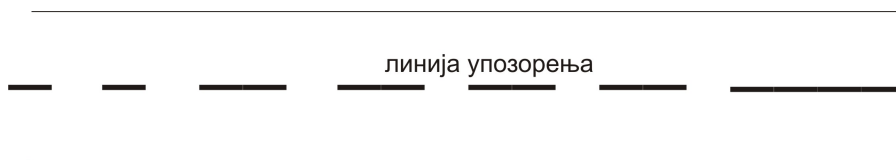

V-8

Ивична линија може да буде нормална и широка.

Широка ивична линија користи се на аутопуту и мотопуту са раскрсницама у више нивоа.

V-9

Линија упозорења (V-9) користи се за најављивање близине неискриване линије.

Члан 66.

Ширина уздужних линија на коловозу износи најмање 10cm, а растојање између паралелних уздужних удвојених линија износи 10cm.

2.2. Попречне ознаке на коловозу

Члан 67.

Попречне ознаке на коловозу обележавају се неискриваним или искриваним линијама и могу бити повучене на коловозу тако да захватају једну или више саобраћајних трака.

Члан 68.

Попречне ознаке су:

- 1) линија заустављања;
- 2) косници;
- 3) граничници;
- 4) пешачки прелази, и
- 5) прелази бицикличке стазе преко коловоза.

Члан 69.

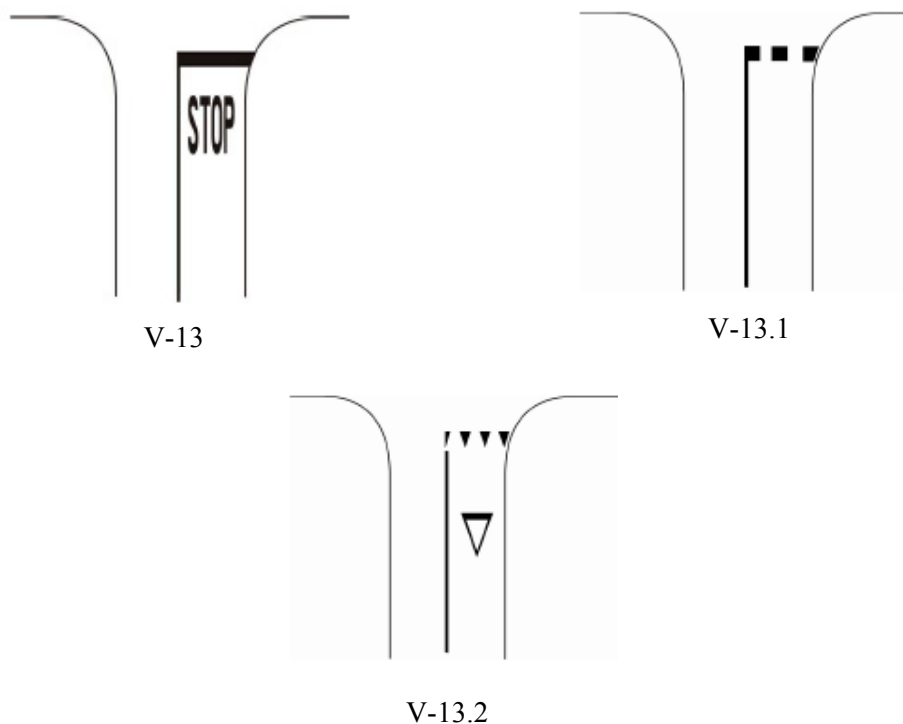
Линије заустављања су неискриване линије (V-13) и искриване линије (V-13.1 и V-13.2).

Неискривана линија заустављања (V-13), постављена испред светлосног саобраћајног знака, означава место на коловозу непосредно пре кога возач мора да заустави возило само ако му је светлосним саобраћајним знаком забрањен пролаз.

Неискривана линија заустављања (V-13), постављена на прилазу раскрсници са путем са првенством пролаза, где је постављен знак „обавезно заустављање” (II-2), означава место на коловозу непосредно пре кога возач мора да заустави возило.

Неискривана линија заустављања (V-13), постављена испред знака „забрана пролаза без заустављања” (II-32), (II-32.1), (II-32.2) који означава близину царинарнице, полиције или наплатног места за путарину, означава место непосредно пре кога возач мора да заустави возило.

Испред неискриване линије заустављања (V-13) на коловозу може да се обележи реч „STOP”.

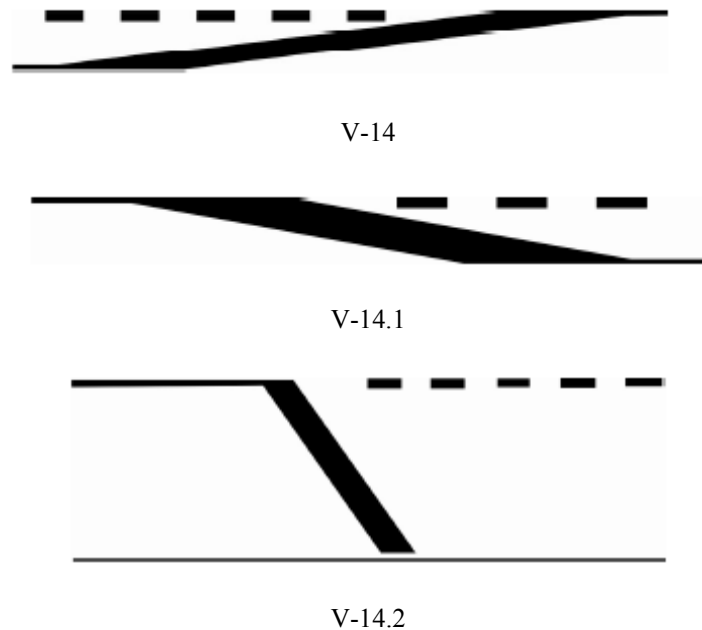
Искривана линија заустављања (V-13.1) и (V-13.2), постављена на раскрсници, на путу са првенством пролаза, где је постављен знак „укрштање са путем са првенством пролаза” (II-1), означава место на коловозу на коме је возач дужан да уступи првенство возилима која се крећу путем на који наилази и да, по потреби, заустави возило пре линије заустављања.

Непосредно пре линије заустављања (V-13.1), односно (V-13.2) на коловозу може да се обележи саобраћајни знак „укрштање са путем са првенством пролаза” (II-1).

На прилазу раскрсници са путем са првенством пролаза ако из било ког разлога не постоји саобраћајни знак II-1 или II-2 линије V-13 и V-13.1 имају значење као да знак постоји.

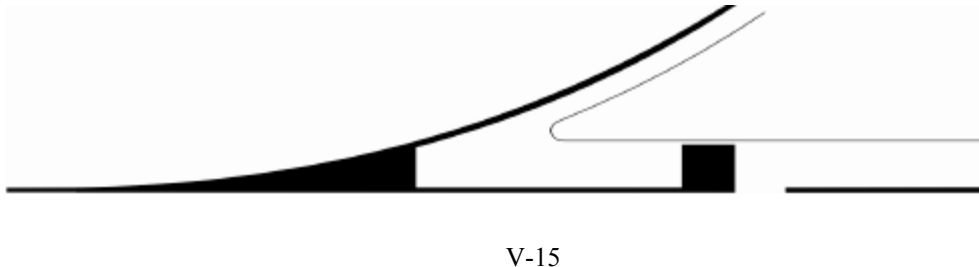
Члан 70.

Косник означава место затварања траке (V-14), отварања траке (V-14.1) и затварања саобраћајне траке резервисане за возила јавног превоза путника (V-14.2).

Члан 71.

Граничник означава део коловоза на коме је забрањен саобраћај због уливања саобраћаја са прилазног пута (V-15).

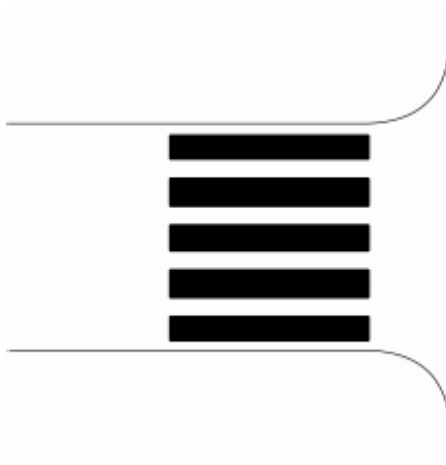
Члан 72.

Пешачки прелаз означава део површине коловоза намењен за прелаз пешака (V-16).

На местима на којима пешачки прелаз није могуће обележити бојом, прелаз се може обележити челичним елементима, клиновима или рефлектујућим материјалима.

На коловозу поред пешачког прелаза који се налази у близини школе мора да стоји натпис „ШКОЛА”.

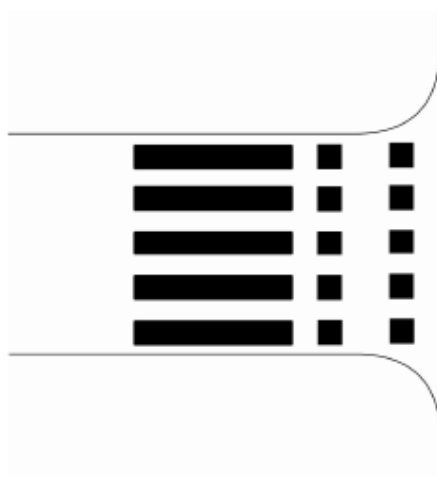
Пешачки прелази на државним путевима кроз насеља обележавају се обавезно на платформи испред које се уграђују звучне траке.

V-16

Члан 73.

Прелаз бициклическе стазе преко коловоза је део површине коловоза намењен искључиво за прелаз бициклиста (V-17).

V-17

2.3. Остале ознаке на коловозу и тротоару

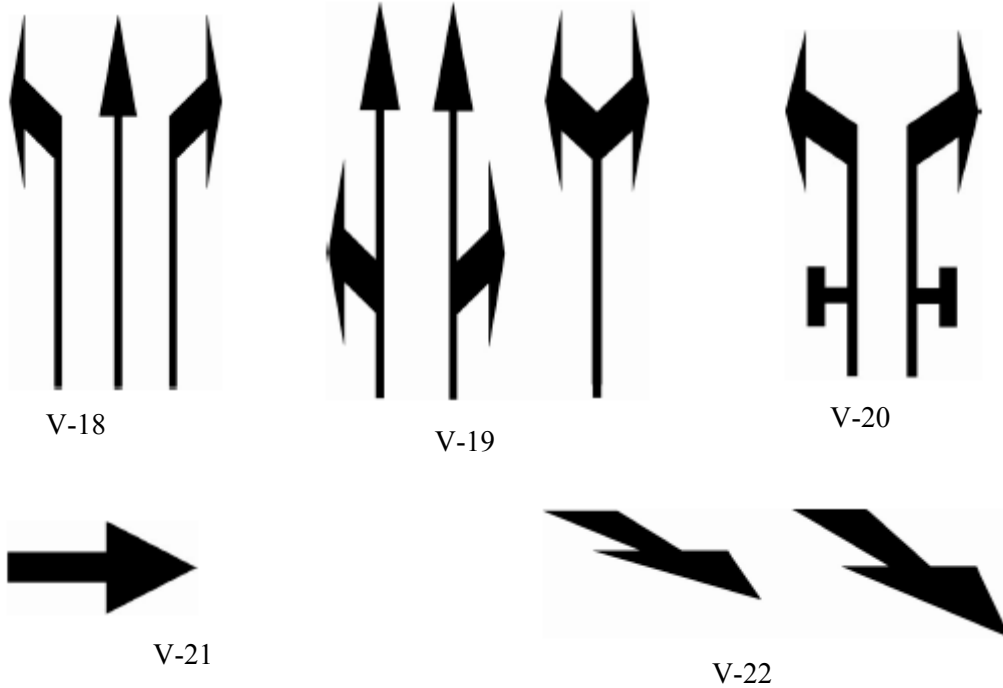
Члан 74.

Остале ознаке на коловозу и тротоару су:

- 1) стрелице;
- 2) поља за усмеравање саобраћаја;
- 3) линије усмеравања;
- 4) натписи;
- 5) ознаке за означавање саобраћајних површина за посебне намене;
- 6) обележавање места за паркирање, и
- 7) вертикалне ознаке (ознаке на предметима уз ивицу коловоза).

Члан 75.

Стрелица на коловозу служи за обележавање обавезног смера кретања возила ако је убележена у саобраћајној траци оивиченој неискриваним линијама и за обавештавање возача о намени саобраћајних трака, ако је убележена у траци оивиченој искриваним линијама.

Стрелицама се може означити: један смер (V-18), два смера (комбиноване) (V-19), престојивање на две блиске раскрснице где престојивање мора да се изведе пре прве раскрснице (V-20), смер кретања у гаражама (V-21) и скретање саобраћаја (V-22).

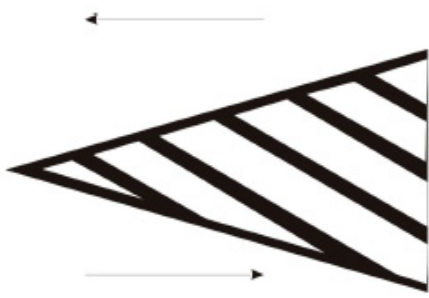
V-22.1

Уска стрелица за скретање саобраћаја може се применити уместо линије упозорења (V-22.1).

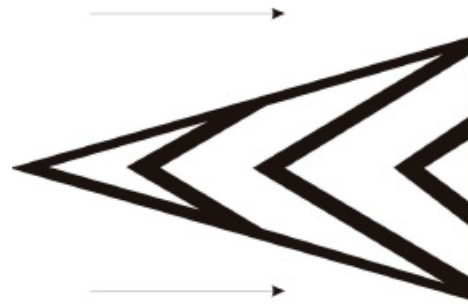
Члан 76.

Поља за усмеравање саобраћаја означавају површину на којој је забрањен саобраћај и на којој није дозвољено заустављање и паркирање.

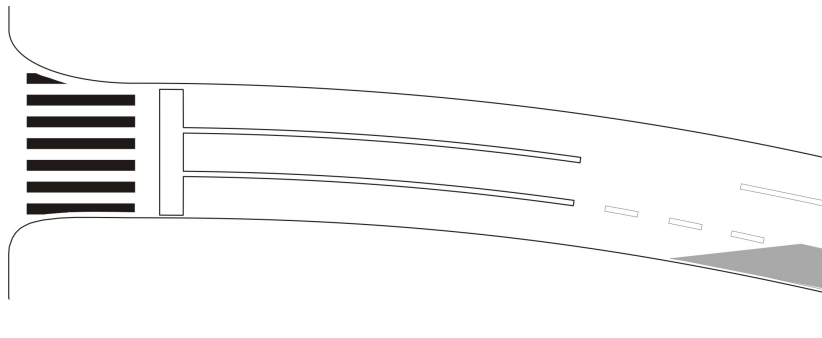
Поља за усмеравање саобраћаја изводе се: између две траке са супротним смеровима (V-23), између две траке са истим смеровима (V-23.1), на месту отварања посебне траке за скретање (V-23.2), испред острва за раздвајање саобраћајних токова (V-23.3 и V-23.4), на улици крајем на аутопуту (V-23.5) и на изливном краку са аутопута (V-23.6).

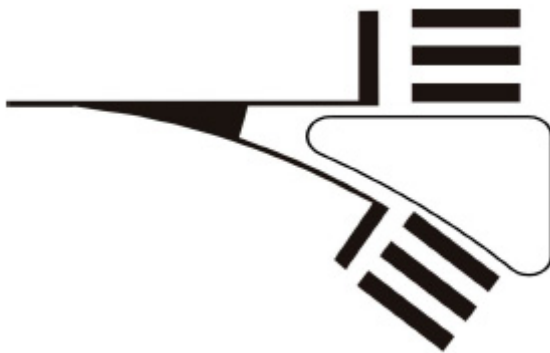
V-23

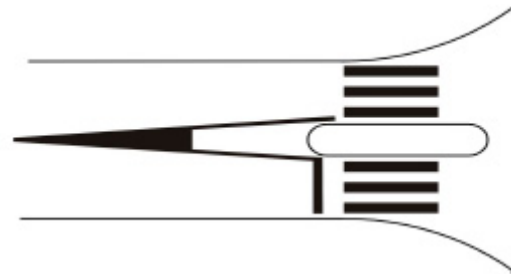
V-23.1

V-23.2

V-23.3

V-23.4

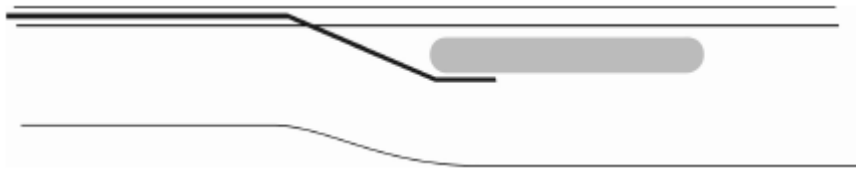
V-23.5

V-23.6

Члан 77.

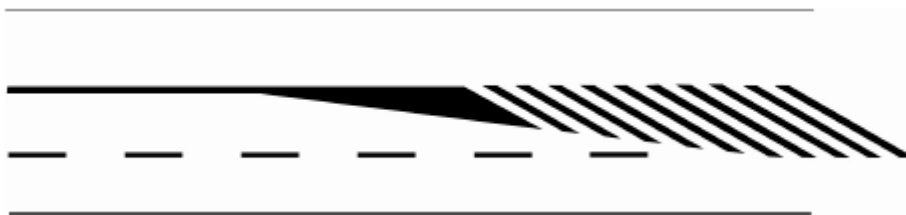
Линија усмеравања означава место промене слободне површине коловоза испред фиксних препрека које се налазе на путу или на његовим ивицама. Линије усмеравања могу да буду испред острва за престојавање возила јавног превоза путника (V-24), за обликовање препреке на ивици пута (V-24.1) и за означавање промене корисне површине коловоза (V-24.2).

V-24

V-24.1

V-24.2

Члан 78.

Натписи на коловозу пружају учесницима у саобраћају додатна обавештења, и то могу бити: „STOP” (V-25), „ШКОЛА” (V-25.1), „BUS” (V-25.2), „TAXI” (V-25.3), саобраћајни знакови (V-25.4), симбол бицикла (V-25.5) или симбол колица за лица са инвалидитетом (V-25.6), као и називи места и бројеви путева.

STOP ШКОЛА ŠKOЛА BUS TAXI

V-25

V-25.1

V-25.2

V-25.3

V-25.4

V-25.5

V-25.6

Натпис „BUS” (V-25.2) означава саобраћајну траку за возила јавног превоза путника. Поставља се на почетку саобраћајне траке за возила јавног превоза путника и понавља се након сваке раскрснице.

Натпис „саобраћајни знакови” (V-25.4) се поставља на коловозу, на местима где је оваквом ознаком потребно додатно упозорити возача на опасност, односно ограничење које му је прописано саобраћајним знаком.

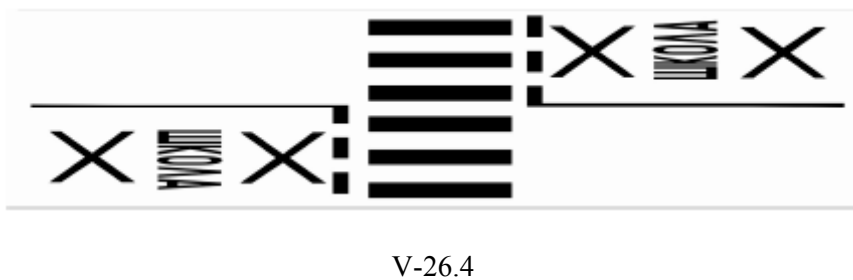
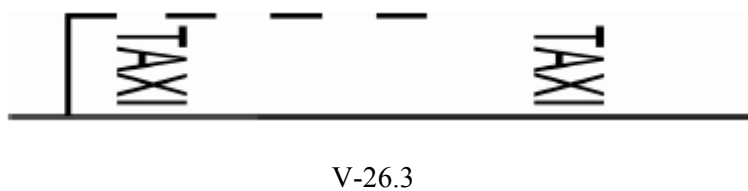
Натпис - пиктограми бицикла (V-25.5) означава бицикличку стазу односно траку. Поставља се на почетку саобраћајне траке односно стазе и после сваке раскрснице.

Натпис - пиктограм колица за лица са инвалидитетом (V-25.6) означава да је паркинг место на коме је обележен намењен искључиво за паркирање возила лица са инвалидитетом.

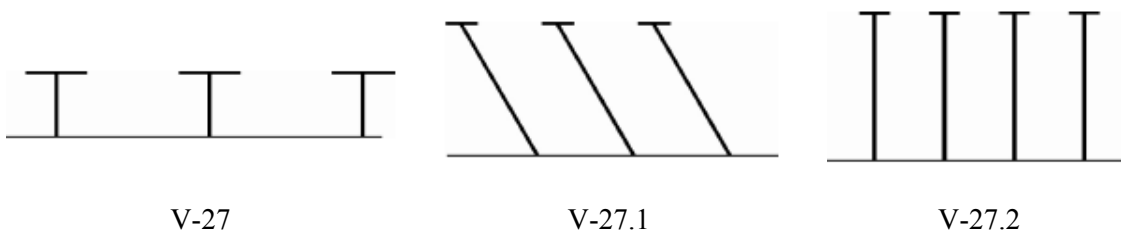
Члан 79.

Означавање саобраћајних површина за посебне намене служи за обележавање места где је забрањено заустављање – паркирање на тротоару (V-26) и коловозу (V-26.1), обележавање места резервисаних за аутобуска стајалишта (V-26.2), обележавање места резервисаних за такси возила (V-26.3) или друга возила, обележавање зона пешачких прелаза у зони школа (V-26.4).

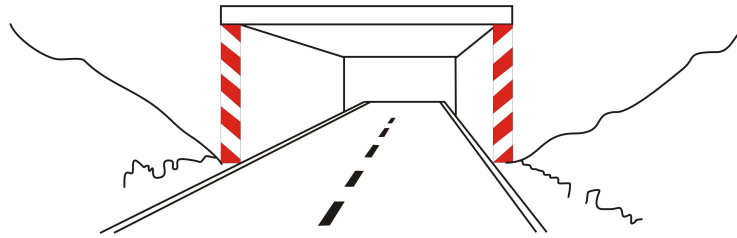
Члан 80.

Ознака „паркинг место” (V-27), (V-27.1) и (V-27.2) означава место и начин паркирања возила. Паркирање може да буде подужно (V-27), косо (V-27.1) и усправно (V-27.2).

Члан 81

Елементи конструкције и опреме јавних путева и других предмета који представљају сталне препреке унутар габарита слободног профила пута обележавају се ознаком (V-28).

V-28

3. Уређаји за давање светлосних сигнала

Члан 82.

Уређаји за давање светлосних сигнала, (у даљем тексту:семафори) користе се за регулисање саобраћаја и означавање радова и препрека на путу.

Семафори који се користе за регулисање саобраћаја су:

- 1) семафори за регулисање кретања возила;
- 2) семафори за регулисање кретања бицикала и mopеда на бицикличким тракама или стазама;
- 3) семафори за регулисање приступа;
- 4) семафори за регулисање саобраћаја по саобраћајним тракама;
- 5) семафори за регулисање кретања пешака;
- 6) семафори за регулисање кретања трамваја;
- 7) семафори за регулисање кретања одређеном брзином, и
- 8) семафори којима се најављује приближавање воза прелазу пута преко железничке пруге.

Семафорима се емитују светлосни саобраћајни знакови односно светла црвене, жуте, зелене односно беле боје.

Светлосни саобраћајни знакови могу бити и са графичким приказом, који додатно објашњава његово значење, односно дефинише категорију корисника на коју се појам односи.

Члан 83.

Приликом постављања семафора или модификације његовог рада саобраћајни пројекат из члана 9 став 1. тачка 3) мора да садржи, и:

- 1) одговарајуће саобраћајне слике за најмање три карактеристична периода;
- 2) образложење за изабрани начин управљања (фиксни, адаптивни, у линијској координацији, координацији сложених раскрсница);
- 3) прорачун матрице заштитних времена за возила и пешаке;
- 4) план стања или план фаза за одговарајуће саобраћајне слике у складу са предложеним режимом саобраћаја;

- 5) прорачун оптималног циклуса и прерасподеле зелених времена код фиксних система рада односно прорачун минималних и максималних зелених времена, избор критичних интервала најаве код адаптивних система рада;
- 6) графо аналитички прорачуне меродавних циклуса, прерасподеле зелених времена и фазних помака код координисаног начина рада;
- 7) планове темпирања са назнаком периода у току дана у којима су активни и тачке измене у плану темпирања сигналних планова код фиксног начина рада, и
- 8) прорачун нивоа услуга.

3.1. Семафори за регулисање кретања возила

Члан 84.

На семафору за регулисање кретања возила на прилазу раскрсници постављају се по вертикалној оси, једно испод другог црвено, жуто и зелено светло.

Ако је семафор постављен изнад саобраћајне траке, светла могу бити постављена по хоризонталној оси, једно поред другог, црвено, жуто и зелено светло гледано са лева на десно.

Пречник круга светлосног саобраћајног знака је 210mm или 300mm.

Светлосни саобраћајни знакови на семафору морају бити истих димензија.

Изузетно од става 4. овог члана приказ црвеног светла може бити димензије 300mm, када су жуто и зелено светло димензија 210mm.

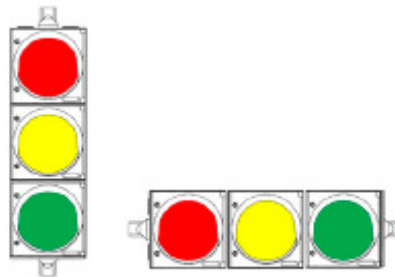
Сви семафори на прилазу раскрсници не морају имати светлосне саобраћајне знакове истих димензија, односно семафори који се постављају изнад коловоза могу имати знакове већих димензија одређених у ст. 3. и 4. овог члана.

Семафору из става 1. овог члана може се придодати тајмер за одбројавање преосталог времена до појаве зеленог сигналног светла и графичка и/или текстуална интерпретација поруке која се жели пренети возачима.

Дисплеј тајмера се поставља у висини црвеног светла тако да се њихове горње ивице поклапају и конструисан је тако, да не заклања остале елементе саобраћајне сигнализације постављене на стуб семафора.

Члан 85.

Зелени светлосни саобраћајни знакови без графичког симбола (VI-1), се примењују када се неко од кретања реализује са или без постојања дозвољеног конфликта са неким од возачких или пешачких токова на раскрсници.

VI-1

Семафори који дају дирекционе светлосне саобраћајне знакове (VI-2.1-VI-2.8) користе се за регулисање кретања возила на једном или више прилаза раскрсници, или на једном или више кракова раскрснице, или за кретање возила из једног или више смерова кретања.

Зелени дирекциони светлосни саобраћајни знак са графичким симболом једном или две стрелице се примењују када је обезбеђено да се кретање возила, у смеру одређено стрелицом односно стрелицама, одвија као безконфликтно.

Графички симбол стрелице који означава смер кретања, изводи се као црни уз црвено и жуто светло односно као зелени на црној подлози за зелено светло.

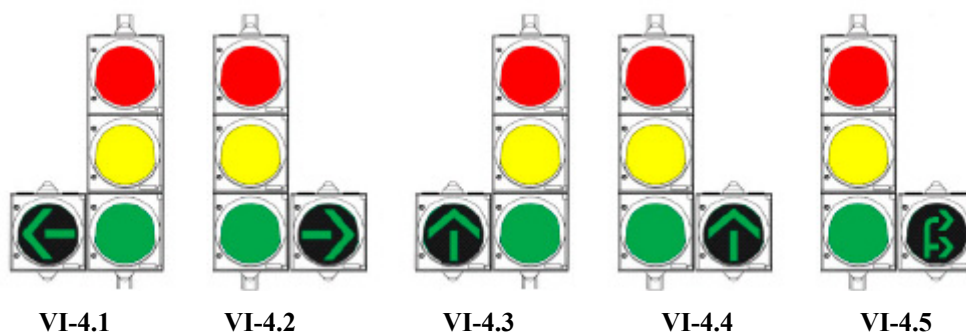

Члан 86.

Семафор са тробојним светлима може да има додатни светлосни саобраћајни знак (VI-4.1 - VI-4.5) у облику зелене стрелице-условни знак.

Додатни светлосни саобраћајни знак поставља се са одговарајуће стране семафора, у висини на којој се налази зелено светло, на начин приказан на слици.

Додатни светлосни саобраћајни знак се приказује само када је на семафору коме припада, укључено црвено светло.

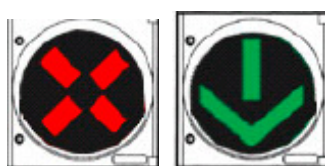

Члан 87.

Семафори за регулисање кретања возила по саобраћајним тракама (VI-3.1 и VI-3-2) користе се за регулисање кретања возила по саобраћајним тракама у одређеним временским периодима.

Семафори из става 1. овог члана постављају се изнад саобраћајне траке на коју се односе и за сваку саобраћајну траку понаособ.

Графичка форма светлосних саобраћајних знакова из става 1. овог члана је приказ црвених укрштених линија и зелене стрелице са врхом окренутим надоле, на подлози црне боје.

VI-3.1

Члан 88.

Семафор за регулисање промене саобраћајне траке (VI-4) је у облику жуте стрелице усмерене косо на доле и користи се за промену саобраћајне траке којом се возило креће.

Семафор из става 1. овог члана поставља се изнад саобраћајне траке, односно у саобраћајној траци коју возило мора напустити у смеру одређеном стрелицом.

Светлосни саобраћајни знак се изводи као жута трептућа стрелица усмерена на доле, на црној подлози.

VI-4

3.2. Семафори за регулисање кретања бицикала

Члан 89.

Кретање бицикала и мопеда по бициклическим тракама, односно бицикала по бициклическим стазама може се регулисати употребом семафора којима се дају тробојни светлосни саобраћајни знакови, на којима се светла постављају по вертикалној оси једно испод другог, и то црвено горе, жуто у средини и зелено доле.

Графички симбол бицикла изводи се као црни симбол у црвеном и жутом светлу, односно као зелени симбол на црној подлози.

Семафори за регулисање кретања бицикала користе се ако је бициклическа стаза изван локације обележеног пешачког прелаза или бицикли имају другачије елементе вођења на раскрсници у односу на пешаке.

VI-8

3.3. Семафори за регулисање кретања пешака

Члан 90.

За регулисање кретања пешака употребљавају се семафори за давање светлосних саобраћајних знакова црвеним и зеленим светлима, којима може бити придодат уређај за давање звучних сигнала или уређај за одбројавање преосталог времена чекања.

Светла могу да буду постављена по вертикалној оси, и то: црвено светло горе, а зелено светло доле, односно по хоризонталној оси, и то: црвено светло лево, а зелено светло десно.

Светла из става 1. овог члана састоје се од светлеће површине црвене или зелене боје на којој се налази тамна силуета пешака или од тамне површине на којој се налази светлећа силуета пешака црвене или зелене боје.

Светла не смеју бити упаљена истовремено, с тим да зелено светло може бити трепћуће, у одређеном временском интервалу, пре појаве црвеног светла.

VI-6

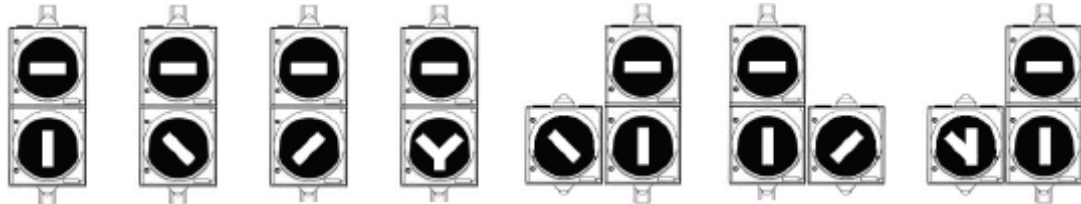
3.4. Уређаји за регулисање кретања трамваја

Члан 91.

За регулисање кретања трамваја употребљавају се уређаји за давање светла беле боје на подлози црне боје. Светла су у облике положене, усправне или косе црте или комбинација истих.

Ови семафори могу да се користе у комбинацији са семафорима којима се регулише кретање возила.

Ако возила јавног градског превоза користе исту саобраћајну траку којом се крећу и трамваји за регулисање њиховог кретања користе се уређаји из става 1. овог члана.

VI-7.1

VI-7.2

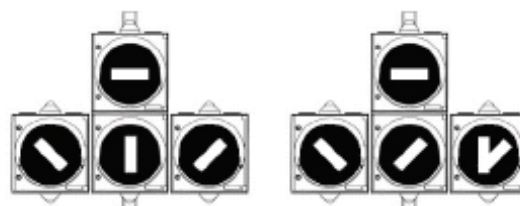
VI-7.3

VI-7.4

VI-7.5

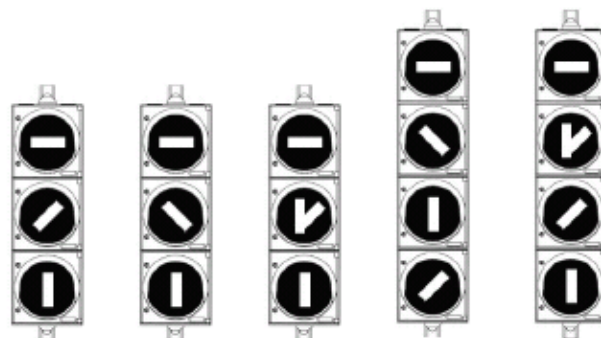
VI-7.6

VI-7.7

VI-7.8

VI-7.9

VI-7.10.

VI-7.11.

VI-7.12

VI-7.13

VI-7.14

3.5. Уређаји за регулисање кретања возила одређеном брзином

Члан 92.

Семафори за регулисање кретања возила одређеном брзином бројчаном ознаком препоручују брзину којом возила треба да се крећу да би на наредном семафору имало слободан пролаз.

Светлосни саобраћајни знакови за регулисање кретања возила одређеном брзином могу бити са највише три светла, где број који означава препоручену брзину светли белом бојом на црној позадини.

VI-3.1

3.6. Светлосни саобраћајни знакови на прелазу пута преко железничке пруге у истом нивоу

Члан 93.

Светлосним саобраћајним знаковима на прелазима пута преко железничке пруге у истом нивоу најављује се приближавање воза, спуштање браника или полубраника или означавају да је браник, полубраник у спуштеном положају.

Светлосни саобраћајни знакови дају се наизменичним паљењем два округла црвена светла и могу им бити придодати звучни уређаји.

Светла из става 2. овог члана налазе се једно поред другог у хоризонталној оси, на табли која има облик равностраног троугла са врхом окренутим навише, чије боје и мере одговарају боји и мерама знака опасности.

Светлосни саобраћајни знак поставља се на прелазима пута преко железничке пруге у нивоу, са или без браника, односно полубраника.

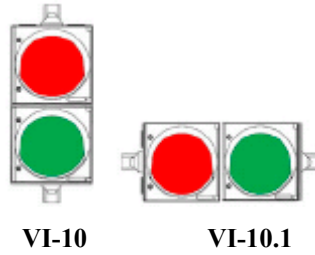
VI-9

3.7. Семафори за регулисање приступа возила

Члан 94.

За регулисање приступа возила употребљавају се семафори којима се приказују светлосни саобраћајни знаци, у вертикалној оси, једно испод другог, и то црвено светло горе, а зелено светло доле односно по хоризонталној оси, и то: црвено светло лево, а зелено десно.

Семафори за регулисање приступа возила користе се на местима где се учесници у саобраћају примају појединачно и где је потребно означити да је одређени канал за опслугу отворен или затворен.

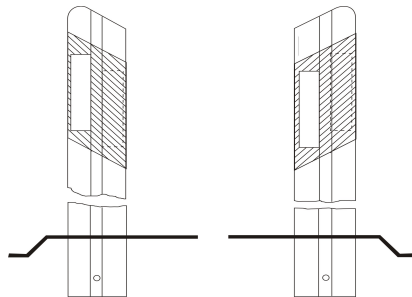
4. Светлосне ознаке на путу

Члан 95.

На путевима ван насељених места постављају се смерокази и значке за обележавање ивице коловоза.

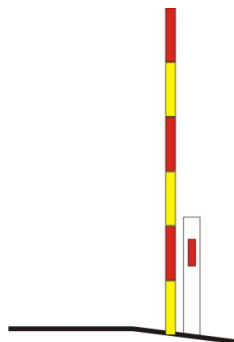
Смерокази и значке својим обликом, мерама и начином израде морају бити уочљиви у свим временским условима, а посебно у случају смањене видљивости (ноћ, магла, снег и сл).

Смерокази морају имати рефлектујућа тела одређене површине (фолије или друга рефлектујућа тела), и то: црвене боје с десне стране, а беле боје с леве стране у смеру кретања возила (V-25).

V-25

Под значкама за обележавање пута подразумевају се штапови обојени наизменично пољима црвене и жуте боје, ширине по 30cm (V-26).

V-26

Табла за означавање врха разделног острва поставља се на врху острва ради упозорења возачима на наилазак на разделно острво (V-27). Табла има наизменично црна и жута поља. На врху табле обавезно се поставља, један од знакова из групе П-45. Овај знак и табла се израђују са унутрашњим осветљењем или од ретрорефлектујућег материјала класе 2.

V-27

5. Браници или полубраници на прелазу пута преко железничке пруге

Члан 96.

Браници којима се на прелазима пута преко железничке пруге у нивоу затвара саобраћај читавом ширином пута морају бити означени са најмање три црвене ретрорефлектујуће или светлосне ознаке, од којих је једна смештена на средини браника, а друге две ближе крајевима браника или превучени рефлексном материјом дуж целог браника.

Полубраници којима се на прелазу пута преко железничке пруге у нивоу затвара саобраћај само до половине ширине пута, морају бити означени са најмање три црвене ретрорефлектујуће или светлосне ознаке, постављене на одговарајућим размацима по читавој дужини полубраника, од којих је једна смештена на самом крају полубраника.

Основна боја браника или полубраника је бела.

Браници и полубраници морају бити обележени црвеним ретрорефлектујућим или светлосним ознакама и у случају кад су обележени посебним постојаним или трепћућим црвеним светлима.

Рефлексна стакла из ст. 1. и 2. овог члана морају имати површину од најмање 40cm², а морају се поставити тако да су видљива из смера пута на коме се затвара саобраћај.

6. Привремена саобраћајна сигнализација

Члан 97.

Привремена саобраћајна сигнализација се користи за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу. Привремену саобраћајну сигнализацију поред знакова обавештења за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу чине и саобраћајни знакови и опрема.

6.1.Опрема за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу

Члан 98.

Опрему која се користи за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови чине:

1) „Чеони браник”- браник са таблом на којој су наизменична поља беле и црвене боје, закошена под углом од 45°. Изводе се као леви (VII-1) и десни (VII-1.1);

VII-1

VII-1.1

2) „Усмеравајући браник” - браник са таблом на којој су наизменична поља беле и црвене боје стреластог облика, закошена под углом од 45° од доње и горње ивице према средини табле. Изводе се као леви (VII-2) и десни (VII-2.1);

VII-2

VII-2.1

Чеони и усмеравајући браници се користе приликом затварања пута, односно саобраћајне траке, за ограђивање радилишта или привремених препрека на путу са чеоне и зачелне стране.

Браници се израђују од ретрорефлектујућег материјала најмање класе 2.

На бранике могу да се поставе највише два саобраћајна знака.

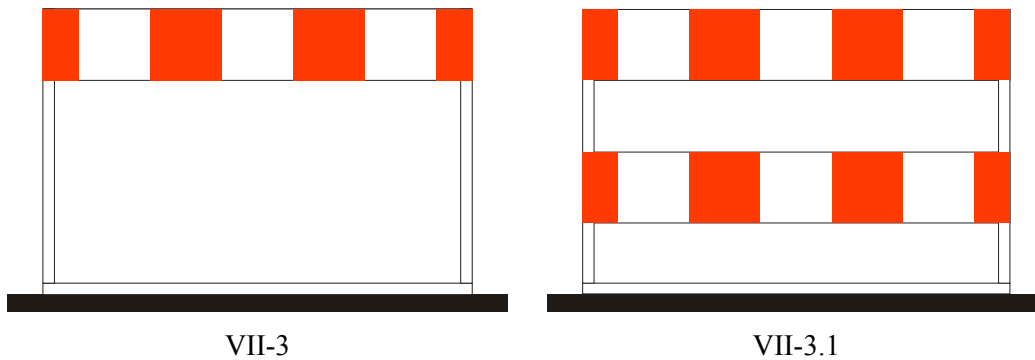
У ноћним условима, ради боље уочљивости, на бранике могу да се поставе трепћуће или бљескаве светиљке.

3) „Запреке”- табле постављене на сопственим носачима са наизменичним квадратним пољима беле и црвене боје и могу да буду једноструке (VII-3) и двоструке (VII-3.1). Користе се за ограђивање радилишта са бочне стране и у зони радова и привремених препрека на путу на местима где се врши потпуно затварање саобраћаја.

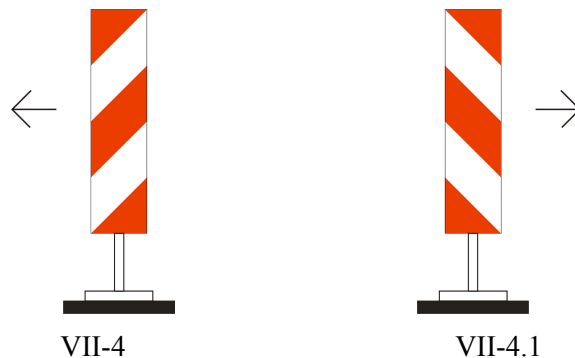
На запреку може да се поставе највише два саобраћајна знака.

У ноћним условима, ради боље уочљивости, на запреке могу да се поставе трепћуће или бљескаве светиљке.

Запреке се израђују од ретрорефлектујућег материјала најмање класе 2;

4) „Вертикалне запреке” су једностране или двостране табле постављене на сопственим носачима, вертикално у односу на коловоз, са наизменичним пољима беле и црвене боје под углом од 45° у односу на површину коловоза. Користе се за скретање саобраћаја, поделу смерова кретања и означавање бочне ивице радилишта;

Вертикалне запреке изводе се као леве (VII-4) и десне (VII-4.1).

На вертикалну запреку може се поставити само један саобраћајни знак.

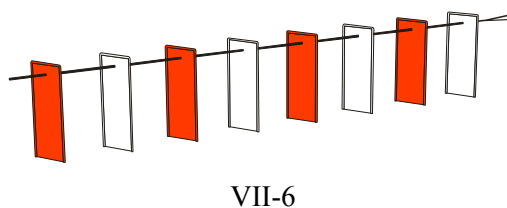
У ноћним условима, ради боље уочљивости, на запреке могу да се поставе трепћуће или бљескаве светиљке.

Вертикалне запреке се израђују од ретрорефлектујућег материјала најмање класе 2.

5) „Запечне траке” (VII-5) су пластичне траке обојене наизменично белом и црвеном бојом којом се означавају ивице радилишта или простора са привременим препрекама;

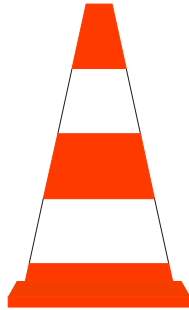

6) „Запечно уже” (VII-6) је уже са наизменично нанизаним плочама или заставицама црвене и беле боје и служи за означавање ивице радилишта или простора са привременим препрекама;

7) „Саобраћајне купе” (VII-7) су купе израђене од гуме или пластичних материјала на којима се налазе наизменична бела и црвена поља израђена од ретрорефлектујућег материјала. Користе се за обележавање краткотрајних радова.

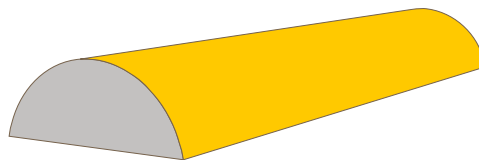
Ради боље уочљивости на врх купе могуће је поставити блескалице или одговарајуће трептаче;

VII-7

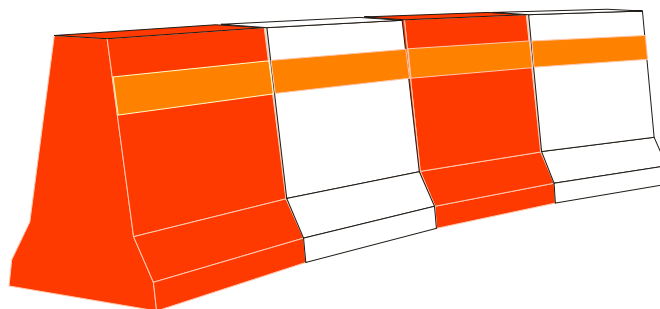
8) „Монтажни ивичњак” (VII-8) користи се за означавање површине коловоза која је намењена за кретање возила у зонама радова на путу. Ивичњак је жуте боје. На њему морају да буду постављене ретрорефлектујуће ознаке ради боље видљивости;

На ивичњак се могу поставити и маркери.

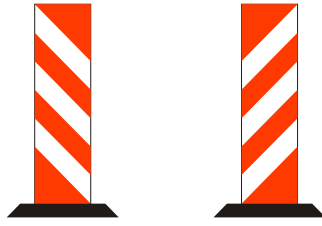
VII-8

9) „Раздвајајућа ограда” (VII-9) представља пластичне елементе беле и црвене боје израђене према типу оgrade „Њу Џерси”, који се ређају наизменично и користе се за раздвајање супротних смерова кретања, за скретање саобраћаја и за раздвајање површине коловоза на којој је дозвољено кретање од површине на којој кретање возила није дозвољено;

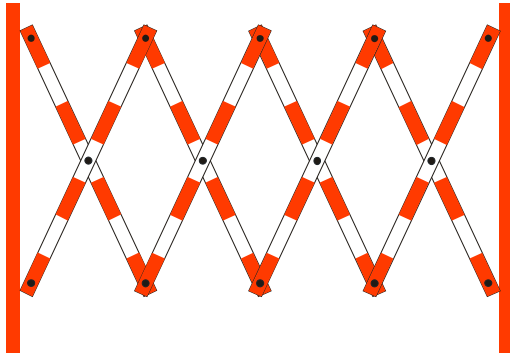
VII-9

10) „Делинеатори” (Маркери) (VII-10) или усмеравајуће ознаке користе се за раздвајање смерова кретања или вођење токова у случајевима скретања саобраћаја. Могу да стоје самостално или се уграђују на монтажни ивичњак;

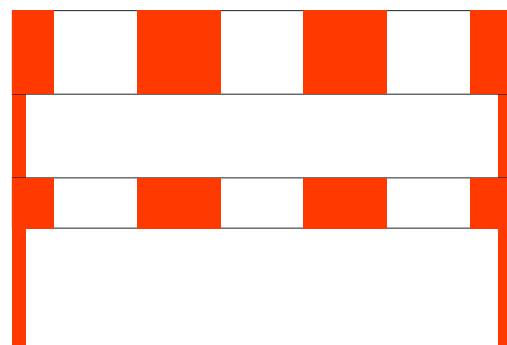

VII-10

11) „Растегљиве ограде” (VII-11) и „сложиве ограде” (VII-12) су ограде израђене од лаких материјала које се лако постављају и уклањају и служе за ограђивање радилишта, посебно на тротоарима приликом једнодневних или краткотрајних радова за заштиту пешака. Елементи од којих се ове ограде састављају обојени су наизменично белом и црвеном бојом;

VII-11

VII-12

12) „Сигнална табла за означавање радова на путу” (VII-13) поставља се на задњи део моторних возила или приколице, када је возило заустављено и користи се за обезбеђивање краткотрајних покретних радилишта на путу.

Сигнална табла за означавање радова на путу састоји се од рама црвене и беле боје на који се постављају трептачи, знакови „радови на путу” (I-19), „обавезно обилажење с десне стране” (II-45) или „обавезно обилажење с леве стране” (II-45.1), зависно од ситуације на путу. Уместо саобраћајних знакова „обавезно обилажење с десне стране” (II-45) или „обавезно обилажење с леве стране” (II-45.1) може се поставити „семафор за регулисање промене саобраћајне траке” (VI-4) ;

VII-13

6.2. Давање знакова за регулисање саобраћаја на делу пута на коме се изводе радови или где је настала препрека која се не може одмах отклонити

Члан 99.

Регулисање саобраћаја на делу пута на коме се изводе радови или где је настала препрека која се не може одмах отклонити врши се заставицама зелене и црвене боје (VII-14), димензија најмање 40cm x 40cm. Када радник одређен од стране извођача радова, држи подигнуту зелену заставицу, пролаз је слободан, а када је подигнута црвена заставица, пролаз је забрањен.

VII-14

7. Остале ознаке на путу

Члан 100.

У остале ознаке на путу спадају линије водиле и звучна сигнализација за слепа и слабовида лица.

Сигнализацију за слепа и слабовида лица чини опрема за обележавање простора на јавним саобраћајним и пешачким површинама, прилазима до објеката, за кретање по објектима за јавно коришћење, као и уградњу посебних сигналних уређаја којима се обезбеђује несметано и оријентисано кретање слепих и слабовидих лица.

Опрема из ст 1. и 2. овог члана може да се поставља на путевима уз саобраћајну сигнализацију прописану овим правилником.

Члан 101.

Опрему која се користи за обележавање путева за кретање слепих и слабовидих лица чине:

- 1) тактилне траке са јасно назначеним крајевима путања;
- 2) тактилни пешачки тастери на стубовима семафора;
- 3) звучни сигнали навођења;
- 4) звучни сигнали прелажења, и
- 5) остала техничка средства сличне намене.

Члан 102.

За кретање слепих и слабовидих лица могу да се уграде и помоћна средства као што су, рукодржачи, вођице и друга слична помагала која ће слепим и слабовидим лицима омогућити боље и лакше кретање и сналажење на јавним површинама или у јавним објектима.

8. Постављање саобраћајне сигнализације

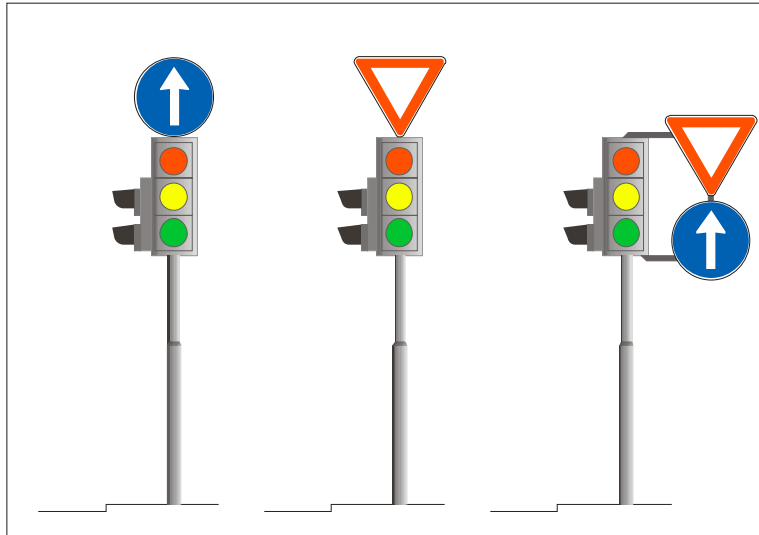
Члан 103.

Саобраћајни знакови се постављају на стуб поред коловоза.

На истом стубу не сме се поставити више од два саобраћајна знака, са или без допунских табли.

Изузетно од става 1. овог члана, саобраћајни знак може бити постављен:

- 1) на конзолни носач - ако је тако постављен знак боље уочљив за учеснике у саобраћају;
- 2) на портални носач - ако је тако постављен знак боље уочљив за учеснике у саобраћају;
- 3) на чеони браник, усмеравајући браник, запреку или вертикалну запреку;

- 4) на стуб семафора, и то: знак П-1 (укрштање са путем са првенством пролаза), знак П-2 (обавезно заустављање), знак П-4 (забрана саобраћаја у једном смеру), знакови П-43, П-43.1 и П-43.2 (обавезан смер), знак Ш-2 и знак Ш-2.1 (пут са једносмерним саобраћајем), знак Ш-3 (пут са првенством пролаза), знак Ш-4 (завршетак пута са првенством пролаза) и знак Ш-62 (табла за означавање назива улица).

На стуб семафора, може да буде постављен само један саобраћајни знак изнад, односно два знака са десне стране у нивоу семафора, на посебном носачу.

- 5) на задњи део моторног возила или приколице, када је возило заустављено, за обезбеђивање краткотрајних покретних радилишта на путу може се поставити VII-13. (сигнална табла за означавање радова на путу) .

Члан 104.

Саобраћајни знакови на стубу поред пута, постављају се на путевима, раскрсницама и у насељу, ван пешачких површина, зависно од броја знакова, на висини од 1,2 до 1,4m.

Изузетно од става 1. овог члана, на висини од 80cm постављају се знаци Ш-17 (број пута), Ш-17.1 (километража пута), Ш-18 (број међународног пута), Ш-55 (број серпентине) и Ш-66 (табла за означавање излаза), а на висини од 110cm постављају се знакови П-45 (обавезно обилажење с десне стране), П-45.1 (обавезно обилажење с леве стране) и П-45.3 (обилажење са обе стране).

Саобраћајни знакови, који се постављају на пешачким површинама, постављају се тако да најнижа тачка знака буде на висини од 2,2m.

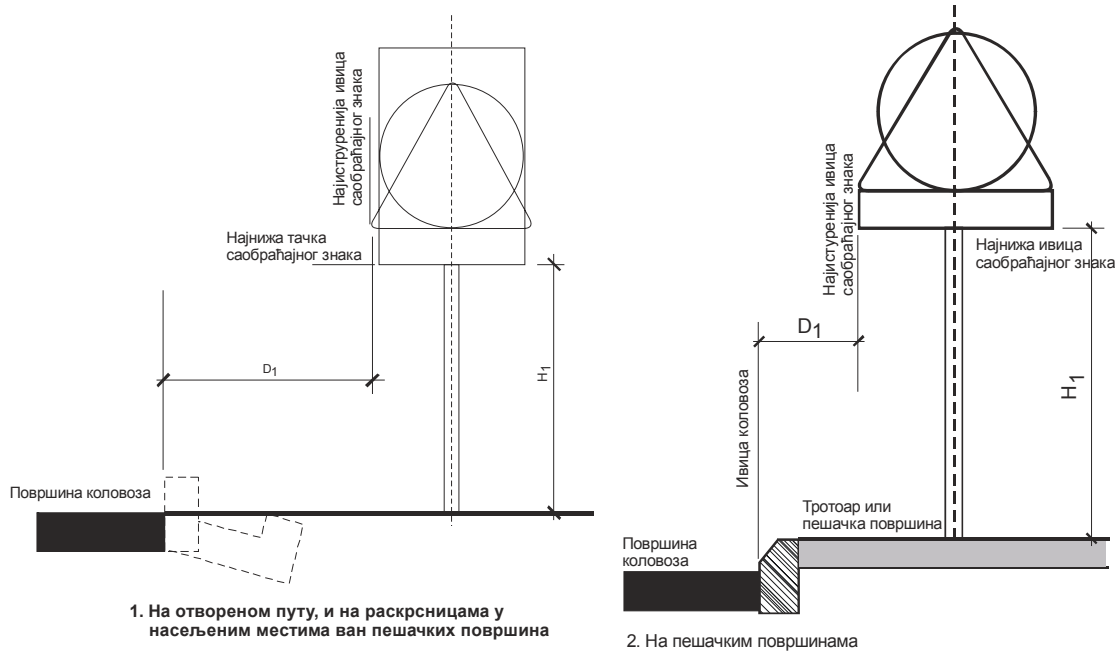
Саобраћајни знакови изнад коловоза постављају се на висини од 4,5m, осим знака П-21. који се поставља на висину одређену знаком.

Знакови којима се означавају радови и привремене препреке на путу постављају се висини утврђеној у ст. 1, 2. и 4. овог члана.

Висина се рачуна од површине коловоза до доње ивице саобраћајног знака, односно до доње ивице допунске табле, ако се допунска табла поставља уз саобраћајни знак.

Растојање између ивице коловоза и најистуреније ивице саобраћајног знака који се поставља на путу, раскрсницама и у насељу, ван пешачких површина, износи од 0,50m до 1,5 m.

Растојање између ивице коловоза и најистуреније ивице саобраћајног знака који се постављају на пешачким површинама износи од 0,30m до 1,5m.

8.1. Постављање знакова опасности

Члан 105.

Знакови опасности се постављају, по правилу, на удаљености од 150m до 250m испред опасног места на путу.

Изузетно, ван насеља, ако се из разлога безбедности, знакови опасности морају поставити на удаљености мањој од 150m или већој од 250m, морају им се додати допунске табле на којима се назначује удаљеност до опасног места.

На путу у насељу, знакови опасности могу се постављати и на удаљености мањој од 150m испред опасног места, без постављања додатне табле.

У случајевима у којима постоји опасност да возач изненада и неприпремљен наиђе на опасно место на путу, поставиће се између знака опасности постављеног на удаљености из ст. 1. и 2. овог члана и опасног места на путу, један или више истих знакова, уз које ће се поставити и допунске табле са назначеном удаљеношћу до опасног места.

Члан 106.

Изузетно од члана 105. став 1. овог правилника:

- 1) знак I-19 (радови на путу) поставља се и непосредно испред места на коме се изводе радови, а поред њега поставља се и посебан браник који ноћу и кад је видљивост смањена мора имати прописан светлосни знак. Уз овај знак може да се постави допунска табла (IV-1) која означава дужину зоне непосредних радова или допунска табла (IV-2) која означава растојање до зоне радова на путу;

- 2) знак I-19 (радови на путу) може се поставити и на знаку VII-13 (сигнална табла за означавање радова на путу);
- 3) знак I-23 (саобраћај у оба смера) поставља се на самом месту одакле почиње саобраћај у оба смера, а по потреби, поставља се и на делу пута на коме се саобраћај одвија у оба смера;
- 4) знак I-26 (укрштање путева исте важности) поставља се, по правилу, на путевима ван насеља;
- 5) знакови I-27 (укрштање са споредним путем под правим углом), I-28 (спајање са споредним путем под правим углом с леве стране), I-28.1 (спајање са споредним путем под правим углом с десне стране), I-29 (спајање са споредним путем под оштрим углом с леве стране), I-29.1 (спајање са споредним путем под оштрим углом с десне стране), смеју се поставити само ако је на споредном путу, који се укршта са путем с првенством пролаза, испред раскрснице постављен знак II-1 (укрштање са путем с првенством пролаза) или знак II-2 (обавезно заустављање);
- 6) знакови I-34 и I-34.1 (Андрејин крст) постављају се само на прелазима пута преко железничке пруге у нивоу, који су потпуно незаштићени или који су заштићени само уређајима за давање светлосних и звучних знакова без браника или полубраника, и то: на одстојању од 5m од најближе железничке шине, а ако околности то захтевају не мањем од 3m, односно не већем од 10m;
- 7) ако је прелаз пута преко железничке пруге у нивоу заштићен уређајем за давање светлосних знакова, знак Андрејин крст поставља се на истом стубу, и то изнад светлосних знакова;
- 8) знак Андрејин крст мора бити уочљив, при условима нормалне видљивости, на путу на коме је постављен на удаљености од најмање 50m;
- 9) знак I-35 (приближавање прелазу пута преко железничке пруге са браницима или полубраницима) и знак I-36 (приближавање прелазу пута преко железничке пруге без браника или полубраника) постављају се тако што се знак у облику правоугаоника са три косе траке и одговарајућим знаком опасности поставља на 240m испред места укрштања пута и железничке пруге у нивоу, знак са две косе траке на 160m, а знак са једном косом траком на 80m испред места укрштања пута и железничке пруге у нивоу. Нижа страна косих трака је ближе коловозу. Знак опасности може бити истакнут и изнад знака у облику правоугаоника који се поставља на 80m од прелаза пута преко железничке пруге у нивоу.

8.2.Постављање знакова изричитих наредби

Члан 107.

Знакови изричитих наредби постављају се непосредно испред места одакле за учеснике у саобраћају настаје обавеза да се придржавају наредбе изражене саобраћајним знаком.

Ако је потребно да због смањене прегледности пута или из других разлога безбедности, учесници у саобраћају, буду унапред обавештени о изричитој наредби, знак изричите наредбе може бити постављен и на одговарајућој удаљености од места одакле наредба важи.

Знаковима изричитих наредби који се према одредби става 2. овог члана постављају на одређеној удаљености испред места на коме је постављен знак изричите наредбе и одакле наредба важи, морају се додати допунске табле са ознаком удаљености до места одакле наредба важи.

Ако изричита наредба важи на деоници одређене дужине пута, уз саобраћајни знак мора се поставити допунска табла са ознаком дужине на којој знак изричите наредбе важи, у складу са чланом 108. овог правилника.

На крају деонице из става 4. овог члана мора се поставити знак обавештења о престанку важења знака изричитих наредби.

Члан 108.

Знакови изричитих наредби морају се поново поставити после сваке раскрснице са другим путем на путу на коме је такав знак постављен, ако изричита наредба важи и после наведене раскрснице.

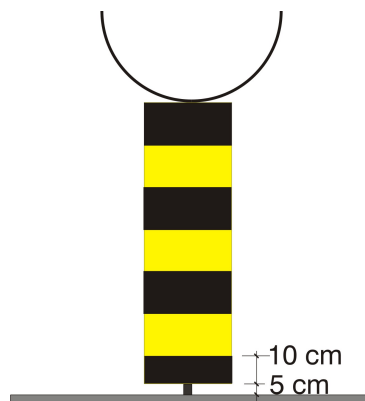
Члан 109.

За означавање изричитих наредби које важе само за одређено време у току дана или само у одређене дане, могу се на путу постављати и саобраћајни знакови израђени тако да су симболи и допунске табле којима је одређено њихово значење видљиви само у време за које важи изричита наредба изражена знаком.

Члан 110.

Изузетно од члана 107. овог правилника:

- 1) знак П-2 (обавезно заустављање) поставља се на месту на коме се возила морају зауставити да би пропустила возила која се крећу путем са првенством пролаза. Уз знак П-2, на коловозу се изводи неиспрекидана линија заустављања;
- 2) знак П-33 (првенство пролаза за возила из супротног смера) поставља се на месту са кога се може видети део пута на који се забрана односи;
- 3) знак П-34 (забрана заустављања и паркирања) и знак П-35 (забрана паркирања) могу имати допунску таблу са уцртаном стрелицом која се истиче испод знака паралелно са уздужном осом пута, а која упућује на то да се забрана, односно ограничење означено саобраћајним знаком односи само на део пута који се протеже у правцу означеном стрелицом, и на удаљености која је означена уз стрелицу;
- 4) знакови П-43, П-43.1, П-43.2, П-43.3 и П-43.4 (обавезан смер) и знакови П-44, П-44.1, и П-44.2 (дозвољени смерови) постављају се на самој раскрсници;

- 5) знак П-45 (обавезно обилажење с десне стране), знак П-45.1 (обавезно обилажење с леве стране), знак П-45.2 (кружни ток саобраћаја) и знак П-45.3 (обилажење са обе стране) постављају се на врх или ивицу пешачког острва односно острва за усмеравање саобраћаја или испред других објеката на коловозу пута. Они се могу поставити уз таблу за обележавање врха острва, и
- 6) знак П-45 (обавезно обилажење с десне стране) и знак П-45.1 (обавезно обилажење с леве стране) могу се поставити на знак VII-13 (сигнална табла за означавање радова на путу).

8.3.Постављање знакова обавештења

Члан 111.

Знакови обавештења постављају се тако да учесницима у саобраћају пруже претходна обавештења, обавештења о престројавању, обавештења о скретању, потврдно обавештење о правцу кретања, као и да означе објект, терен, улицу или делове пута на које се односе.

Ако се објект или терен на који се знак обавештења односи не налази на путу на коме је знак постављен, потребно обавештење може бити постављено на допунској табли или на самом знаку тако да се учесницима у саобраћају омогући лако и брзо проналажење објекта, односно терена на који се знак односи.

Члан 112.

Изузетно од члана 111. овог правилника:

- 1) знак III-1 (првенство пролаза у односу на возила из супротног смера) поставља се испред суженог дела пута, с тим што се на супротној страни суженог дела пута поставља знак II-33 (првенство пролаза возила из супротног смера);
- 2) знакови III-2 и III-2.1 (пут са једносмерним саобраћајем) постављају се дуж пута са једносмерним саобраћајем, и то на местима на којима је потребно да се возачу који се креће путем, односно који улази на такав пут да обавештење о једносмерном саобраћају;
- 3) ако се поставе знакови III-2 и III-2.1 обавезно се постављају одговарајући знакови забране и знакови обавезе на местима на којима возила са других путева улазе, односно наилазе, на пут са једносмерним саобраћајем;
- 4) знак III-2 поставља се тако да је стрелица усправна на уздужну осу пута, а знак III-2.1 поставља се тако да је стрелица паралелна са уздужном осом пута;
- 5) знак III-3 (пут са првенством пролаза) поставља се, по правилу, на главним саобраћајницама у насељу и на прилазу насељу, и то испред раскрснице;
- 6) знак III-4 (завршетак пута са првенством пролаза) се мора поставити на месту где се завршава пут са првенством пролаза;
- 7) знак III-6 (обележени пешачки прелаз) и знак III-7 (подземни или надземни пешачки пролаз) постављају се само непосредно испред обележеног пешачког прелаза или пролаза, односно изнад њих;
- 8) знак III-8 (раскрсница) поставља се на удаљености од најмање 150m испред раскрснице коју означава а на аутопутевима и мотопутевима, може бити постављен и на удаљености од најмање 500m испред раскрснице. Овај знак се не поставља у насељеном месту;
- 9) знак III-10 (смер кретања возила које намерава да скрене улево на раскрсници на којој је скретање улево забрањено) поставља се на прву раскрсницу испред оне на којој возило жели да изврши скретање улево а на којој је скретање улево забрањено;
- 10) знак III-12 (стреласти путоказ) и III-13 (путоказна табла) постављају се на раскрсници на месту одакле почиње пут на који се знак односи;
- 11) знак III-17 (број пута), III-17.1 (километража пута) и знак III-18 (број међународног пута) када се постављају као посебни знакови могу бити постављени и испод или изнад других саобраћајних знакова. Знак III-18 поставља се на међународним путевима, а знак III-17 на осталим путевима;
- 12) знак III-23 (назив насељеног места) поставља се на месту улаза на територију насељеног места;
- 13) знак III-23.1(насеље) поставља се на месту од кога почиње насеље;
- 14) знак III-25 (престанак забране претицања свих моторних возила, осим мотоцикла без приколице), знак III-26 (престанак забране претицања за теретна возила), знак III-27

(престанак ограничења брзине), III-27.1 (престанак најмање дозвољене брзине), знак III-28 (престанак забране давања звучних знакова), знак III-29 (престанак свих забрана), знак III-29.1(престанак обавезе ношења ланаца за снег), знак III-29.2(завршетак бициклическе стазе), знак III-29.3 (завршетак пешачке стазе), знак III-29.4 (завршетак стазе за јахаче) и знак III-29.5 (завршетак спојене бициклическе и пешачке стазе) постављају се на местима на путу одакле престају да важе одговарајуће забране изражене саобраћајним знаковима на том путу;

- 15) знак III-61 (потврда правца) поставља се на одстојању од највише 500m од последњег прикључка;
- 16) знак III-62 (табла за означавање назива улица) поставља се на раскрсници;
- 17) знакови III-63, III-63.1, III-63.2 и знак III-63.3 (табла за усмеравање) постављају се на месту одакле почиње оштра кривина, као и у самој кривини;
- 18) знак III-64 (претпутоказ за излаз) поставља се на 500m од тачке где почиње трака за успоравање возила. Изузетно, може се постављати и на мањем одстојању, али не мање од 250m од тачке где почиње трака за успоравање возила;
- 19) знак III-65 и знак III-65.1 (путоказ за излаз) постављају се на местима где почиње трака за искључивње, односно укључивање возила;
- 20) знак III-66 (табла за означавање излаза) поставља се на врху разделног острва;
- 21) знак III-67 (путоказ за престојавање изнад саобраћајних трака) поставља се изнад сваке саобраћајне траке.

8.4. Постављање допунских табли

Члан 113.

Допунске табле се постављају испод доње ивице саобраћајних знакова на који се допунска табла односи.

8.5. Извођење ознака на коловозу

Члан 114.

Линија заустављања (V-13) обележава се само на прилазима где је постављен знак П-2(обавезно заустављање) или П-32, П-32.1, П-32.2 (забрана пролаза без заустављања).

Попречне неиспрекидане линије за заустављање возила V-13 на раскрсницама морају бити повучене тако да возач заустављеног возила има над раскрсницом и другим путевима који се укрштају довољан преглед у односу на саобраћај возила и пешака преко раскрснице и тих путева.

Испрекидана линија заустављања (V-13.1) и (V-13.2) поставља се само уз саобраћајни знак П-1(укрштање са путем са првенством пролаза), а непосредно пре те линије на коловозу може да се обележи ознака на коловозу (V-25.4).

Попречне испрекидане линије на раскрсници које означавају укрштање са путем који има првенство пролаза (ознаке V-13.1 и V-13.2), морају бити повучене тако да испуњавају услове из става 1. овог члана предвиђене за попречне неиспрекидане линије.

8.6. Постављање семафора

Члан 115.

Семафори се постављају на стубове. Стубови носачи семафора могу бити: обичан стуб (редукован или раван), конзолни стуб и портални стуб.

У изузетним случајевима, када не постоји простор за постављање стуба поред коловоза (узак тротоар и сл.) семафори се могу, помоћу посебних носача, поставити и на објекте поред коловоза.

Ако постоје веће висине саобраћајног профила која онемогућава примену конзолног стуба или портала, семафори се могу помоћу посебне конзоле, поставити и на стуб јавне расвете или стуб контактне мреже или се поставити на челичну ужад на прилазу, односно у самој зони раскрснице.

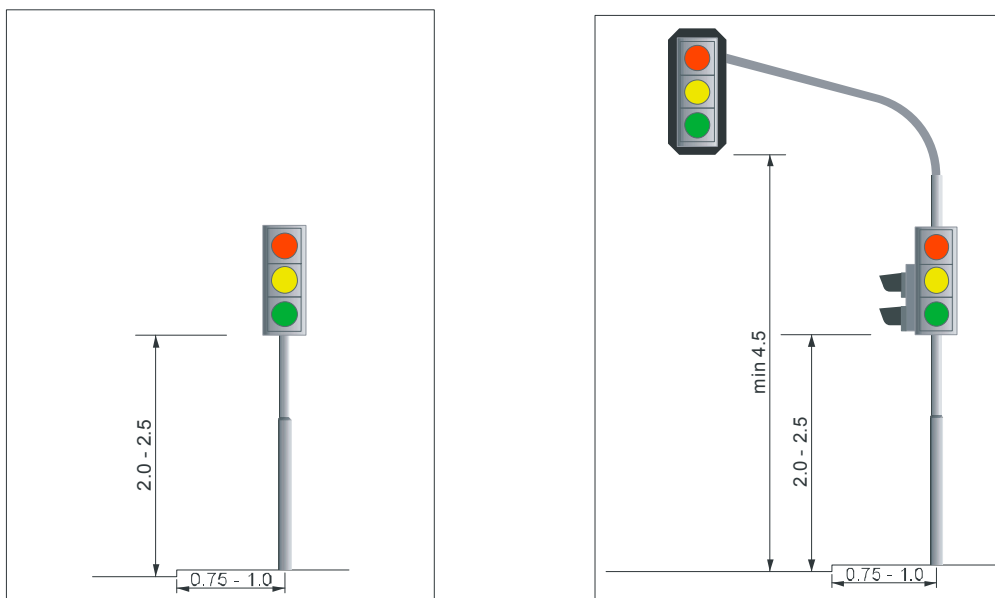
Ако на прилазу раскрснице постоје стубови комуналних инсталација, који би заклањали семафор постављен на сопствени стуб носач, а њихова позиција на прилазу и технички услови обезбеђују постављање семафора поред коловоза, семафори се могу поставити на стубове комуналних инсталација.

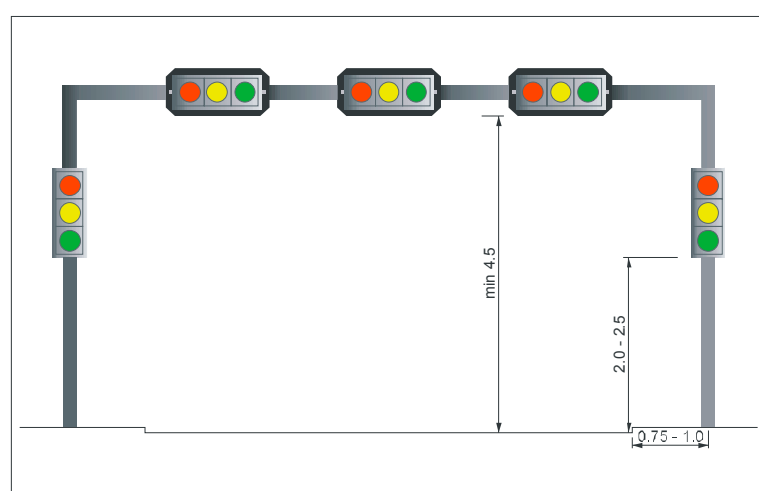
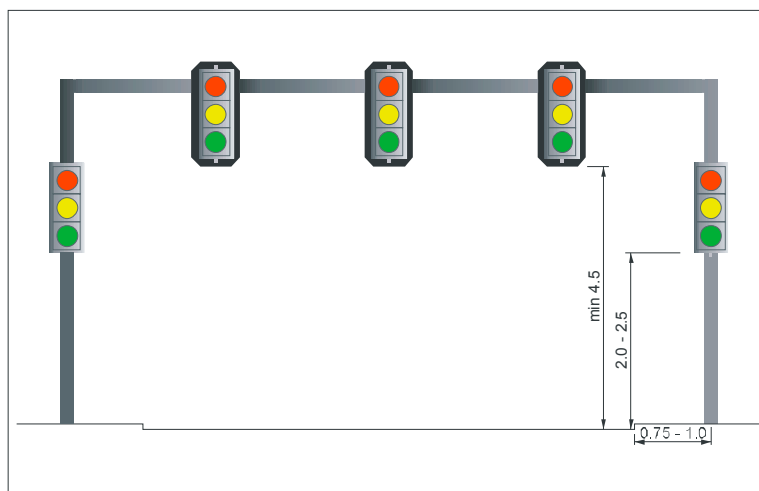
Семафори који се постављају на стуб поред коловоза, морају бити постављени на висини од 2m до 2,5m изнад површине коловоза.

На стубу на коме се налази семафор на висини из става 5. овог члана, могу се поставити и семафори мањих димензија, на мањој висини намењених за регулисање кретања возила и пешака.

Растојање осовине стуба семафора од ивице коловоза износи од 0,75m до 1,00m. У посебним случајевима, највеће удаљење стуба од ивице коловоза дефинисано је условом да возач на прилазу раскрснице може правремено да уочи светлосни сигнал.

Ако се семафори постављају изнад коловоза (конзола, портал), доња ивица семафора не сме да буде на висини мањој од 4,5m изнад коловоза.

Стуб семафора се поставља на удаљености најмање 3m од линије заустављања.

Сви семафори који су постављени изнад коловоза обавезно морају да имају контрастну плочу за побољшавање уочљивости.

Семафор се поставља увек поред коловоза, са десне стране у смеру кретања возила.

На прилазима раскрсници са више саобраћајних трака обавезно је поставити семафор који приказује исте сигналне појмове (понављач) и на левој страни, а по потреби и на конзолном стубу.

На прилазима са једном саобраћајном траком, понављач се поставља уколико услови правременог уочавања сигнала на раскрсници то захтевају.

Члан 116.

На браницима уређај за давање светлосних знакова трепћућим црвеним светлом поставља се на средини браника, а на полубраницима на крају полубраника.

III. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 117.

Саобраћајни знакови опасности и саобраћајни знакови изричитих наредби, који одређују забране или ограничења и знакови опасности, чија је основна боја жута, замениће се најкасније до 1. марта 2011. године.

Члан 118.

Неиспрекидана линија заустављања (V-13) која је постављена на прилазу раскрсници са путем са првенством пролаза, где је постављен знак „укрштање са путем са првенством пролаза” (II-1), морају се заменити најкасније до 1. марта 2011. године, непрекиданом линијом заустављања (V-13.1 или V-13.2).

Члан 119.

Саобраћајни знакови који су до дана ступања на снагу овог правилника постављени на стубове комуналних инсталација морају се уклонити и поставити на начин прописан одредбама овог правилника најкасније до 1. марта 2012. године.

Члан 120.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о саобраћајним знаковима на путевима („Службени гласник РС”, број 15/04), осим одредаба члана 13. тачка 33) (знакови II-32 и II-32.2), члана 21. тачка 5) (знак III-5) и члана 67. став 2, које престају да важе по истеку 60 дана од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 121.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-65/2009-01
У Београду, 15. април 2010. године

МИНИСТАР

Милутин Мркоњић, дипл.инж.грађ.

ПРИЛОГ 1

Врста саобраћајнице		R _L Бела	R _L Жута	R _w (ако се примењује)	Q _d Бела	S (SRT јединице)
Аутопут	Нове ознаке	≥300	-	≥75	≥160	≥50
	Након четири године	≥150	-	≥35	≥130	≥45
Државни пут I реда а да није аутопут	Нове ознаке	≥300	≥200	75	160	50
	Након две године	≥150	≥100	≥35	≥130	≥45
Државни пут II реда	Нове ознаке	≥300	≥200	≥75	≥160	≥50
	Након две године	≥150	≥80	≥35	≥130	≥45
Општински путеви	Нове ознаке	≥300	≥200	≥75	≥160	≥50
	Након једне године	≥100	≥80	≥35	≥130	≥45
Главне саобраћајнице	Нове ознаке	≥200	≥150	≥50	≥200	≥50
	Након једне године	≥100	≥80	≥35	≥160	≥45
Остале саобраћајнице у насељеном месту	Нове ознаке	≥200	≥150	-	≥200	≥50
R _L – коефицијент ретрорефлексије (mcd x m ⁻² x lux ⁻¹); R _w – коефицијент ретрорефлексије у влажним условима (mcd x m ⁻² x lux ⁻¹); Q _d – коефицијент осветљености при дифузном осветљењу (mcd x m ⁻² x lux ⁻¹); S – вредност отпора на клизање (SRT)						

Врста саобраћајнице		R_L Бела и жута	R_w (ако се примењује)	Q_d Жута	S (SRT јединице)
Државни пут I реда	Нове ознаке	≥ 300	≥ 75	≥ 100	≥ 50
	Током експлоатације	≥ 150	≥ 35	100	≥ 45
Државни пут II и општински путеви	Нове ознаке	≥ 300	≥ 75	≥ 100	≥ 50
	Током експлоатације	≥ 100	≥ 35	≥ 100	≥ 45
Главне саобраћајни це у насељеном месту	Нове ознаке	≥ 300	≥ 50	≥ 100	≥ 50
	Током експлоатације	≥ 150	≥ 35	≥ 100	≥ 45
Остале саобраћајни це у насељеном месту		≥ 150	-	≥ 100	≥ 50
R_L – коефицијент ретрорефлексије ($\text{mcd} \times \text{m}^{-2} \times \text{lux}^{-1}$); R_w – коефицијент ретрорефлексије увлажним условима ($\text{mcd} \times \text{m}^{-2} \times \text{lux}^{-1}$); Q_d – коефицијент осветљености при дифузном осветљењу ($\text{mcd} \times \text{m}^{-2} \times \text{lux}^{-1}$); S – вредност отпора на клизање (SRT)					

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ
Број: 110-00-0085/2010-12
Датум: 29.11.2010.
Београд

МИНИСТАРСТВО ПУТЕВИ СРБИЈЕ
III 953-16910
Београд, 29.11.2010.

ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“
СЕКТОР ЗА ОДРЖАВАЊЕ ДРЖАВНИХ ПУТЕВА I И II РЕДА
н/р дикертора Зорана Стојисављевића, дипл. грађ. инж.

Булевар краља Александра 282
11000 Београд

ПРЕДМЕТ: Техничко упутство за спровођење одредаба Правилника о саобраћајној сигнализацији

Обавештавамо вас да је ово министарство сагласно са Нацртом Техничког упутства за примену Правилника о саобраћајној сигнализацији који сте доставили на разматрање.

Са поштовањем,

ПОМОЋНИК МИНИСТРА

Драаган Јовановић

ПУТЕВИ СРБИЈЕ

Булевар краља Александра 282
Број: ОП-01

11) 953-17006
17.10.10

ТЕХНИЧКО УПУТСТВО

за спровођење одредаба Правилника о саобраћајној сигнализацији

- СА ОБАВЕЗУЈУЋОМ ПРИМЕНОМ -

Београд, 2010. године

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
ПУТЕВИ СРБИЈЕ

Булевар краља Александра 282
Број: ОП-01

ТЕХНИЧКО УПУТСТВО

за спровођење одредаба Правилника о саобраћајној сигнализацији

- СА ОБАВЕЗУЈУЋОМ ПРИМЕНОМ -

Београд, 2010. године

У циљу јединствене примене и спровођења одредаба Правилника о саобраћајној сигнализацији ("Сл. гласник РС", бр. 26/2010 од 23.04.2010. године) на државним путевима Републике Србије, стручне службе ЈП "Путеви Србије", Београд доносе

ТЕХНИЧКО УПУТСТВО

за спровођење одредаба Правилника о саобраћајној сигнализацији

- СА ОБАВЕЗУЈУЋОМ ПРИМЕНОМ -

Члан 1.

Правилник о саобраћајној сигнализацији је ступио на снагу 01.05.2010. године и од тог дана су одредбе истог обавезујуће за ЈП "Путеви Србије", Београд, извођаче радова којима су на основу уговора са ЈП "Путеви Србије", Београд поверени државни путеви на одржавање и заштиту, произвођаче саобраћајне сигнализације и опреме и извођаче радова на обележавању ознака на коловозу.

Члан 2.

Називи места на саобраћајним знаковима на државним путевима I реда исписују се ћириличким и латиничким писмом, и то на начин да се најпре исписује **натпис ћирилицом, а затим латиницом.**

На државним путевима II реда, општинским путевима и улицама називи места исписују се ћириличким писмом и дозвољава се примена писма националне мањине, сходно одредбама Закона о службеној употреби језика и писма ("Службени гласник РС", бр. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005) и то на начин да се најпре исписује **натпис ћирилицом, а затим писмом националне мањине.**

На саобраћајни знак може се уписати одредиште у другој држави на енглеском језику и национална ознака те државе.

ПРИМЕРИ:

III-23

знак "назив насељеног места" (на државним путевима I реда), који означава територију и назив насељеног места у које улази пут и границу од које почиње то насељено место

III-23

знак "назив насељеног места" (на државним путевима II реда и општинским путевима и улицама), који означава територију и назив насељеног места у које улази пут и границу од које почиње то насељено место

III-24

знак "завршетак насељеног места" (на државним путевима I реда), који означава место на коме се завршава насељено место кроз које пролази пут

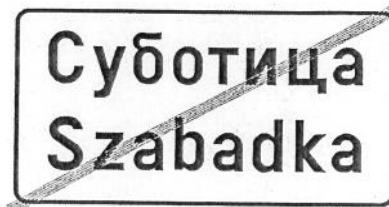
III-24

знак "завршетак насељеног места" (на државним путевима II реда и општинским путевима и улицама), који означава место на коме се завршава насељено место кроз које пролази пут

ПРИМЕР УПОТРЕБЕ ПИСМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА НА ДРЖАВНИМ ПУТЕВИМА II РЕДА,
ОПШТИНСКИМ ПУТЕВИМА И УЛИЦАМА

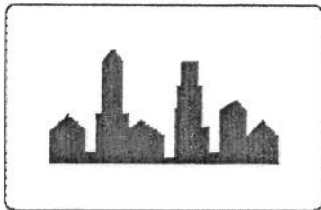
III-23.6
Назив насељеног места (са
два писма) и назначеним
почетком насеља

III-24.6
Завшетак насељеног места (са
два писма) и назначеним
крајем насеља

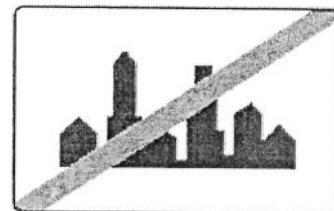
Саобраћајни знак III-23 (назив насељеног места) и III-24 (завршетак насељеног места) поставља се на границама грађевинског реона утврђеног урбанистичким плановима. Уколико за насељено место не постоји урбанистички план, граница грађевинског реона се утврђује на основу катастарских подлога са унетим границама грађевинског реона. Уколико није могуће утврдити границу грађевинског реона насеља, саобраћајни знаци III-23 (назив насељеног места) и III-24 (завршетак насељеног места) постављају се 100 м пре/после првог/задњег грађевинског објекта који припада насељу.

Употреба уметнутих саобраћајних знакова II-30 (50) (ограничење брзине на 50 км/сат) и III-27 (50) (престанак ограничења брзине на 50 км/сат) на саобраћајним знаковима III-23 и III-24 није дозвољена, а налаже се обавезна употреба саобраћајних знакова III-23.1 и III-24.1.

III-23.1

знак "насеље", који означава место од кога почиње насеље и од кога се примењују прописи о саобраћају у насељу

III-24.1

знак "завршетак насеља", који означава место на коме се завршава насеље и од кога престају да важе прописи о саобраћају у насељу

Саобраћајни знак III-23.1 (насеље) поставља се на месту од кога почињу насеље (изграђен, функционално обједињен простор, који је намењен за живот и рад становника) од кога се примењују прописи о саобраћају у насељу.

Саобраћајни знак III-24.1 (завршетак насеља) поставља се на месту на коме се завршава насеље (изграђен, функционално обједињен простор, који је намењен за живот и рад становника), односно од кога престају да важе прописи о саобраћају у насељу.

Податке о тачним локацијама за постављање саобраћајних знакова III-23, III-24, III-23.1 и III-24.1 ЈП "Путеви Србије", Београд, или извођач радова на одржавању државних путева утврдиће на основу писменог изјашњења општинског органа за послове саобраћаја, који је сходно члану 157. Закона о безбедности саобраћаја на путевима надлежан за техничко регулисање саобраћаја у улицама у насељу.

Члан 3.

Знак III-82 и III-82.1 се поставља на основу писменог изјашњења општинског органа надлежаног за послове саобраћаја.

III-82

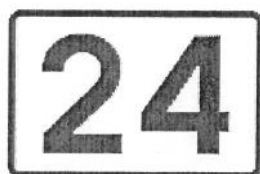
знак "зона школе" који означава место од којег почиње зона школе

III-82.1

знак "завршетак зоне школе" који означава завршетак зоне школе

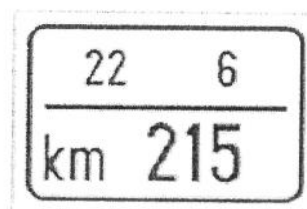
Члан 4.

III-17

III-17.1

III-17.2

знакови "број пута" (III-17), "километража пута" (III-17.1) и "број пута, број деонице пута и километража" (III-17.2) који означавају број пута, односно деонице и стационажу пута;

III-18

знак "број међународног пута" (III-18), који означава број међународног пута;

Саобраћајни знак "број пута" (III-17) израђује се као једностранни и поставља се ван насеља, поред коловоза државних путева I и II реда (осим аутопутева), са десне стране у правцу раста стационаже, одмах по изласку из зона раскрсница дефинисаних као чворишта Референтним системом државних путева Републике Србије. Може се користити и као уметнути знак на знаковима обавештења за вођење саобраћаја.

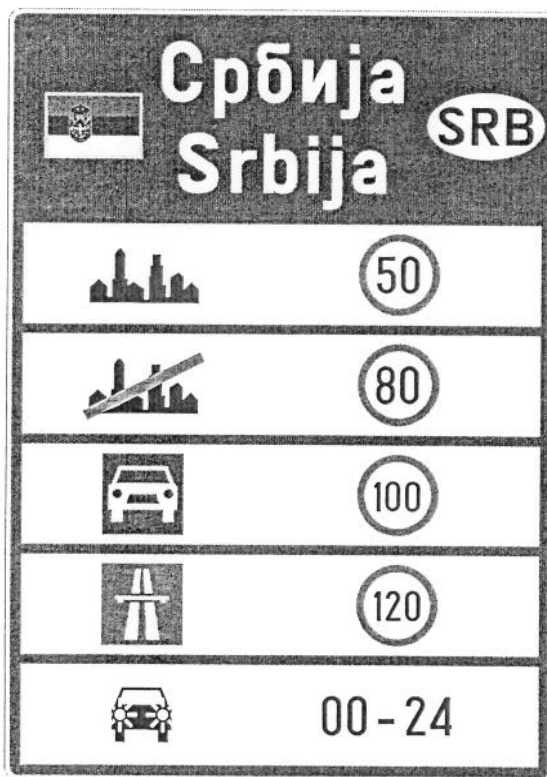
Саобраћајни знак "број међународног пута" (III-18) израђује се као једностранни и поставља се поред коловоза аутопутева, са десне стране обе коловозне траке, одмах по изласку из зона саобраћајних петљи (денивелисаних укрштања) дефинисаних као чворишта Референтним системом државних путева Републике Србије. Може се користити и као уметнути знак на знаковима обавештења за вођење саобраћаја.

Саобраћајни знак "километража пута" (III-17.1) израђује се као једностранни и поставља се ван насеља, поред коловоза државних путева I и II реда (осим аутопутева), са десне стране у правцу раста стационаже. Поред аутопутева израђује се једностранно и поставља са десне стране сваке коловозне траке (гледано у правцу вожње).

Саобраћајни знак "број пута, број деонице пута и километража" (III-17.2) израђује се као једностранни и поставља се ван насеља, поред коловоза државних путева I и II реда (осим аутопутева), са десне стране у правцу раста стационаже. Исти се поставља на сваком пуном "петом" километру уместо саобраћајног знака III-17.1. Поред аутопутева израђује се једностранно и поставља се са десне стране сваке коловозне траке (гледано у правцу вожње), на сваком пуном "петом" километру уместо саобраћајног знака III-17.1. Број деонице се дефинише Референтним системом државних путева Републике Србије.

Члан 5.

Саобраћајни знак "ограничење највеће дозвољене брзине на путевима у Републици Србији" (III-70), који означава опште ограничење највеће дозвољене брзине у Републици Србији према врсти пута, обавезу употребе светала током целог дана, поставља се одмах по изласку из зоне граничног прелаза и уласку у Републику Србију, поред коловоза државних путева I и II реда (осим аутопутева) са десне стране у правцу вожње. Поред аутопута поставља се наспрамно у разделној траци и поред десне улазне коловозне траке.

III-70 (2000 mm x 2800 mm)

знак "ограничење највеће дозвољене брзине на путевима у Републици Србији", који означава опште ограничење највеће дозвољене брзине у Републици Србији према врсти пута и обавези употребе светала

Саобраћајни знак III-70 састоји се из 6 поља.

ПОЉЕ 1. садржи:

- заставу Републике Србије,
- реч "Србија" исписану ћириличним и латиничним писмом (латинично испод ћириличног) величине слова 21 цм, и
- скраћеницу за Републику Србију "СРБ".

ПОЉЕ 2. садржи:

- саобраћајни знак III-23.1 (насеље) димензија 60 x 30 цм и
- саобраћајни знак II-30 (50) (ограничење брзине) пречника 30 цм.

ПОЉЕ 3. садржи:

- саобраћајни знак III-24.1 (завршетак насеље) димензија 60 x 30 цм, и
- саобраћајни знак II-30 (80) (ограничење брзине) пречника 30 цм.

ПОЉЕ 4. садржи:

- саобраћајни знак III-21 (мотопут) димензија 30 x 30 цм за аутопутеве, и
- саобраћајни знак II-30 (100) (ограничење брзине) пречника 30 цм.

ПОЉЕ 5. садржи:

- саобраћајни знак III-19 (аутопут) димензија 30 x 30 цм за аутопутеве, и
- саобраћајни знак II-30 (120) (ограничење брзине) пречника 30 цм.

ПОЉЕ 6. садржи:

- симбол обавезе употребе светала током целог дана.

ДИМЕНЗИЈЕ САОБРАЋАЈНОГ ЗНАКА III-70:

Члан 6.

Саобраћајни знак „опасна деоница пута” (III-80), који означава наилазак на посебно опасну деоницу пута и њену дужину. Уместо знака „опасност на путу” (I-25) може да се упише знак опасности који ближе објашњава природу опасности.

На знаку могу бити **највише два знака** који дефинишу природу опасности. Висина слова за исписивање речи „Опасност!” и дужине деонице је 105 mm и 140 mm.

Овај знак се увек поставља са **обе стране пута** у смеру кретања

Члан 7.

Саобраћајни знак „наизменично пропуштање возила” (III-84), који означава место где се због завршавања саобраћајне траке, сужења коловоза и смањења броја саобраћајних трака, возила наизменично укључују у једну саобраћајну траку.

Члан 8.

Знак „контрола брзине кретања” (III-92) означава почетак деонице на којој се врши контрола брзине кретања возила.

Члан 9.

Сходно одредбама Правилника о саобраћајној сигнализацији димензије саобраћајних знакова су:

Знакови опасности:

Члан 17. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Дужина стране равностраног троугла знака опасности износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 120 цм;
- 2) на државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 90 цм;
- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 60 цм;
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 40 цм.

На путевима из става 1. тачка 2) овог члана могу се, по потреби постављати и знакови опасности чија страна троугла износи 120 цм, а на путевима из става 1. тачка 3) овог члана и знакови опасности чија је страна троугла 90 цм.

Знакови изричитих наредби:

Члан 25. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Пречник круга знакова изричитих наредби износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 90 цм;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60 цм;
- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 40 цм;
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 30 цм.

На путевима из става 1. тачка 2) овог члана могу се, по потреби, постављати и знакови опасности чија страна троугла износи 90 цм, а на путевима из става 1. тачка 3) овог члана и знакови опасности чија је страна троугла 60 цм.

Изузетно од става 1. овог члана у погледу мера одступа:

- 1) знак II-1 (укрштање са путем са првенством пролаза) има страну дужине 90 цм, а изузетно дужине 60 цм;
- 2) висина слова знака II-2 (обавезно заустављање) износи једну трећину висине знака.

Знакови обавештења:

Члан 46. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Пречник круга знакова обавештења износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 90 цм;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60 цм;
- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 40 цм, и
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 30 цм.

Страница квадрата знакова обавештења износи:

- 1) на аутопутевима и мотопутевима 90 цм;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60 цм;
- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 40 цм, и
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 30 цм.

Димензије правоугаоника знакова обавештења износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 90 цм x 135 цм;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60 цм x 90 цм;
- 3) на главним саобраћајницама у насељу 60 цм x 90 цм,
- 4) на осталим саобраћајницама у насељу 40 цм x 60 цм, и
- 5) ако се употребљавају као уметнути знакови 40 цм x 60 цм.

Изузетно од става 3. овог члана одступају:

- 1) димензије знака "насеље" III-23.1 на аутопуту и мотопуту износи 120 цм x 80 цм, односно на осталим путевима 80 цм x 60 цм;
- 2) димензије знакова обавештења који се посебно пројектују, односно знакова обавештења за вођење саобраћаја и знакова обавештења - туристичка сигнализација. Њихове димензије се одређују према прописаним стандардима.

Допунске табле:

Члан 50. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Ширина допунске табле постављене уз знак на путу не сме бити већа од дужине оне стране знака уз који се допунска табла поставља, односно од пречника знака, ако је знак у облику круга осим ако се поставља уз знак II-1.

Висина допунске табле не сме, да износи више од половине њене дужине, осим код допунских табли IV-8.3, IV-8.4, IV-8.5 и IV-23.

Члан 10.

Сходно одредбама Правилника о саобраћајној сигнализацији, употреба ретрорефлектујућег материјала за израду саобраћајних знакова дефинише се следећим:

Члан 51. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Употреба ретрорефлектујућих материјала за израду лица саобраћајног знака зависи од категорије пута, и то:

- 1) на државним путевима I реда, од материјала класе 3;
- 2) на државним путевима II реда, општинским путевима и на главним градским саобраћајницама од материјала класе 2, и
- 3) на улицама од материјала класе 1.

Изузетно од става 1. овог члана:

- 1) на државним путевима I реда, од материјала класе 2 се израђују знакови уз објекте на путу (тунели, мостови, вијадукти..);
- 2) на државним путевима II реда, општинским путевима и на главним градским саобраћајницама од материјала класе 3 израђују се: знак II-2, знак II-1, прелаз преко пруге у нивоу са и без рампе, знак III-63, знак III-63.1, знак III-63.2, знак III-63.3, знакови обавештења за обележавање препрека на путу и зони радова, и знакови у зони школа;
- 3) на улицама од материјала класе 2 израђују се знак II-2, знак II-1 и прелаз преко пруге у нивоу са или без рампе.

Ради повећања уочљивости на материјалима класе 3, са флуоресцентним својствима, могу бити израђени:

- 1) знакови у зони радова на путу, на жутој подлози, и
- 2) знакови на местима где је потребно да се истакне значај информације на знаку или је уочљивост таквих знакова умањена окружењем на жуто-зеленој подлози.

Величина подлоге на коју се уграђује знак мора да буде за једну димензију већа од уграђеног знака, а за знакове веће од највеће прописане димензије, подлога се пропорционално увећава.

Члан 11.

Саобраћајни знакови поред и изнад државних путева се поставља на следећи начин:

Члан 103. Правилника о саобраћајној сигнализацији

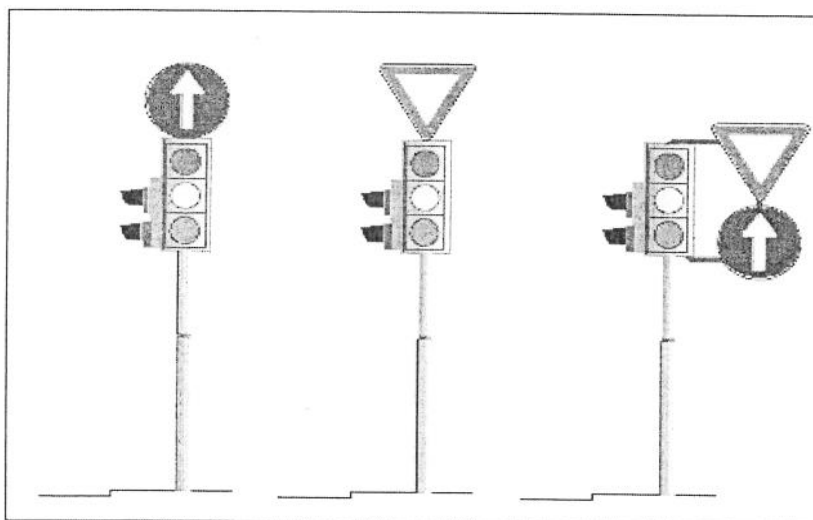
Саобраћајни знакови се постављају на стуб поред коловоза.

На истом стубу не сме се поставити више од два саобраћајна знака, са или без допунских табли.

Изузетно од става 1. овог члана, саобраћајни знак може бити постављен:

- 1) на конзолни носач - ако је тако постављен знак боље уочљив за учеснике у саобраћају;
- 2) на портални носач - ако је тако постављен знак боље уочљив за учеснике у саобраћају;
- 3) на чеони браник, усмеравајући браник, запреку или вертикалну запреку;
- 4) на стуб семафора, и то: знак II-1 (укрштање са путем са првенством пролаза), знак II-2 (обавезно заустављање), знак II-4 (забрана саобраћаја у једном смеру), знакови II-43, II-43.1 и II-43.2 (обавезан смер), знак III-2 и знак III-2.1 (пут са једносмерним саобраћајем), знак III-3 (пут са првенством пролаза), знак III-4 (завршетак пута са првенством пролаза) и знак III-62 (табла за означавање назива улица).

На стуб семафора, може да буде постављен само један саобраћајни знак изнад, односно два знака са десне стране у нивоу семафора, на посебном носачу;

- 5) на задњи део моторног возила или приколице, када је возило заустављено, за обезбеђивање краткотрајних покретних радилишта на путу може се поставити VII-13 (сигнална табла за означавање радова на путу).

Члан 104. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Саобраћајни знакови на стубу поред пута, постављају се на путевима, раскрсницама и у насељу, ван пешачких површина, зависно од броја знакова, на висини од 1,2 м до 1,4 м.

Изузетно од става 1. овог члана, на висини од 80 цм постављају се знаци III-17 (број пута), III-17.1 (километража пута), III-18 (број међународног пута), III-55 (број серпентине) и III-66 (табла за означавање излаза), а на висини од 110 цм постављају се знакови II-45 (обавезно обилажење с десне стране), II-45.1 (обавезно обилажење с леве стране) и II-45.3 (обилажење са обе стране).

Саобраћајни знакови, који се постављају на пешачким површинама, постављају се тако да најнижа тачка знака буде на висини од **2,2 м**.

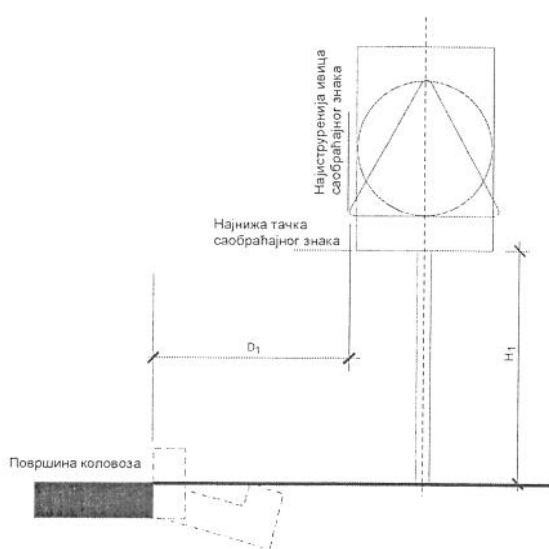
Саобраћајни знакови изнад коловоза постављају се на висини од **4,5 м**, осим знака II-21. који се поставља на висину одређену знаком.

Знакови којима се означавају радови и привремене препреке на путу постављају се висини утврђеној у ст. 1, 2. и 4. овог члана.

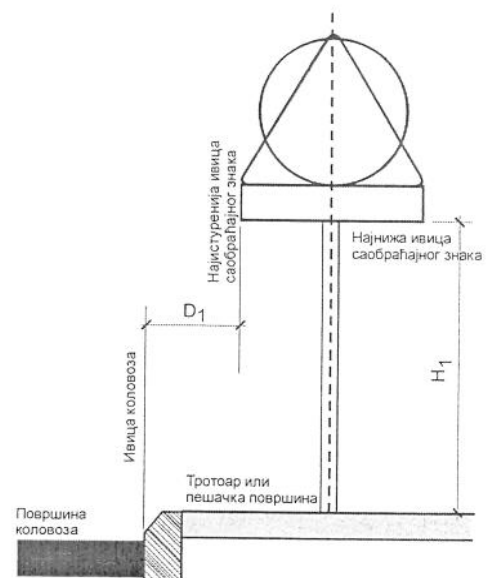
Висина се рачуна од површине коловоза до доње ивице саобраћајног знака, односно до доње ивице допунске табле, ако се допунска табла поставља уз саобраћајни знак.

Растојање између ивице коловоза и најистуреније ивице саобраћајног знака који се поставља на путу, раскрсницама и у насељу, ван пешачких површина, износи од 0,50 м до 1,5 м.

Растојање између ивице коловоза и најистуреније ивице саобраћајног знака који се постављају на пешачким површинама износи од 0,30 м до 1,5 м.

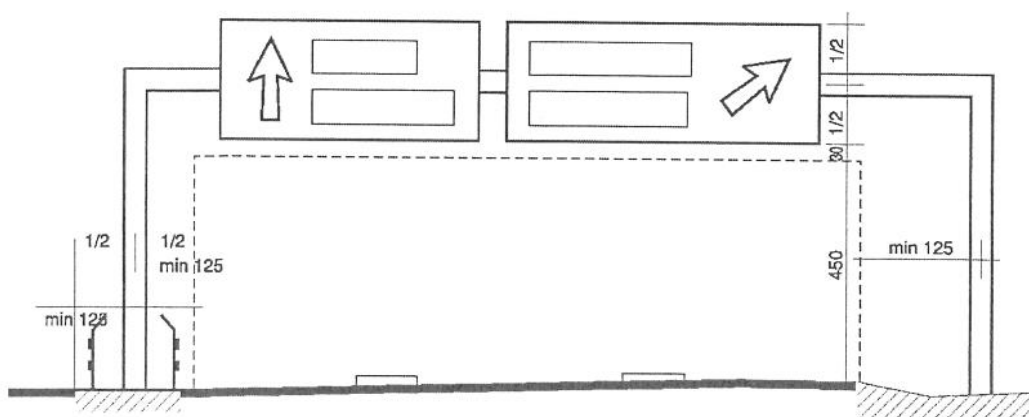
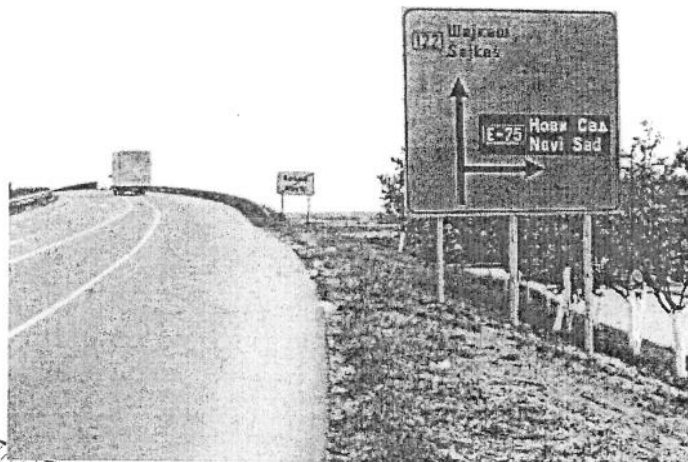
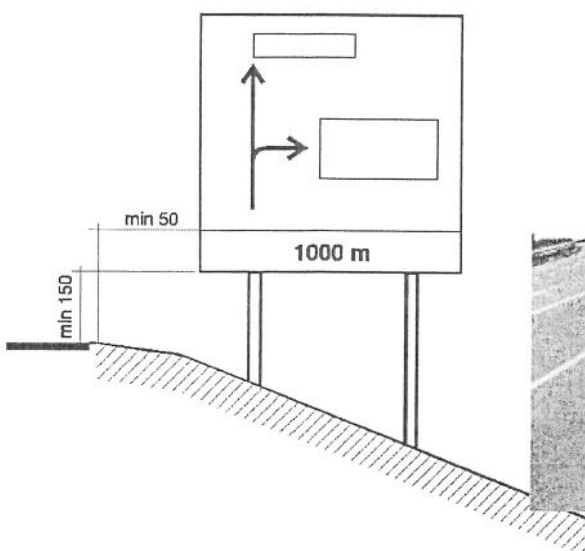
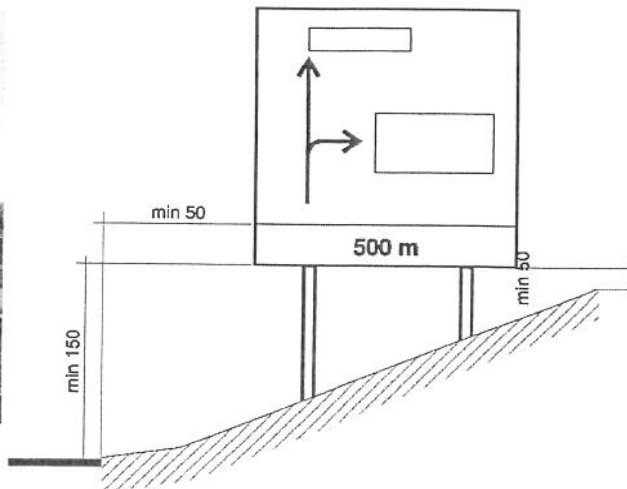
1. На отвореном путу, и на раскрсницама у насељеним местима ван пешачких површина

2. На пешачким површинама

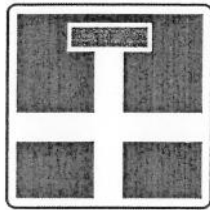
Растојања и висине при постављању саобраћајних знакова		
	На отвореном путу, и на раскрсницама у насељеним местима ван пешачких површина	На пешачким површинама
D ₁	од 0,50 м до 1,5 м (оптимално 0,75 м)	од 0,30 м до 1,5 м
H ₁	на висини од 1,2 до 1,4 м	на висини од 2,2 м

tehnički uslovi postavljanja table

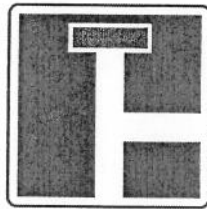

Члан 12.

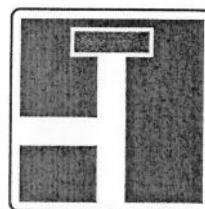
Пошто одредбама Правилника о саобраћајној сигнализацији није одређен јединствен шифрарник за све типове саобраћајног знака III-9 исти се утврђују овим обавезујућим Техничким упутством на следећи начин:

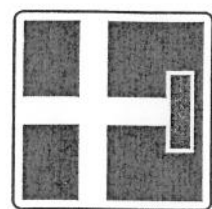
III-9

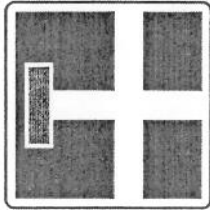
III-9.1

III-9.2

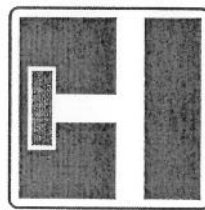
III-9.3

III-9.4

III-9.5

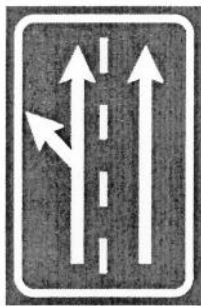
III-9.6

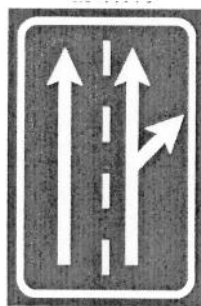
III-9.7

Члан 13.

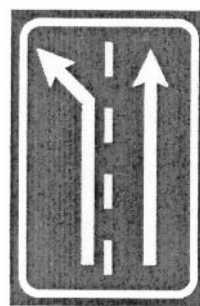
Пошто одредбама Правилника о саобраћајној сигнализацији није одређен јединствен шифрарник за све типове допунске табле III-11 исти се утврђују овим обавезујућим Техничким упутством на следећи начин:

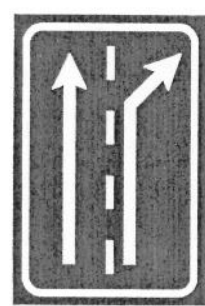
III-11.

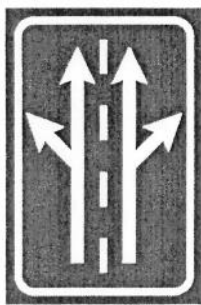
III-11.1

III-11.2

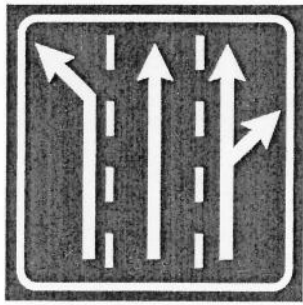

III-11.3

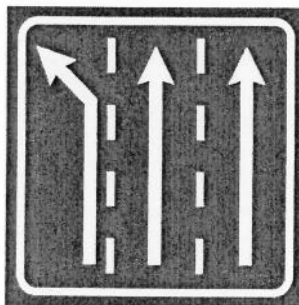

III-11.4

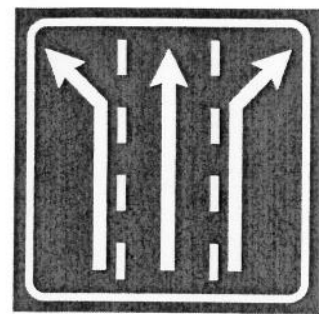

III-11.5

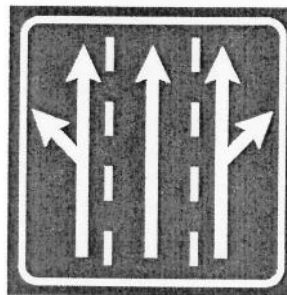
III-11.6

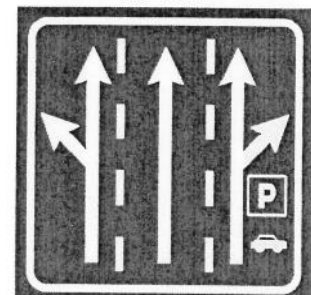
III-11.7

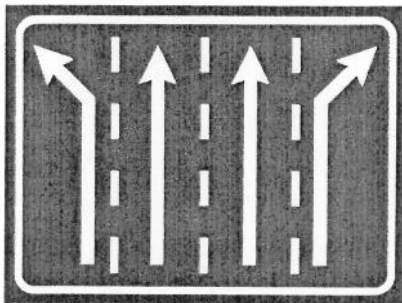
III-11.8

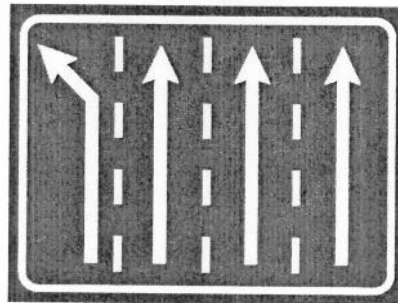
III-11.9

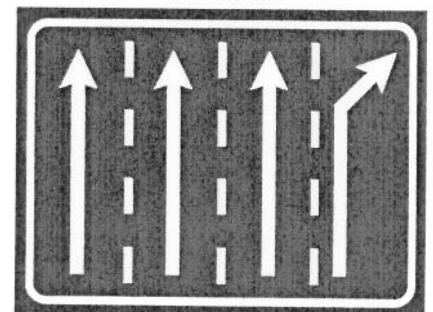
III-11.10

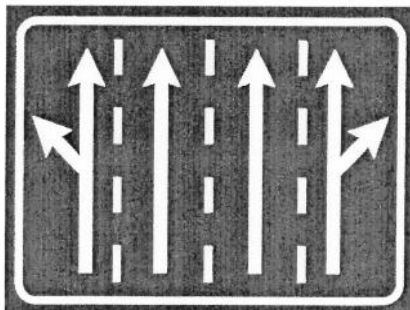
III-11.11

III-11.12

III-11.13

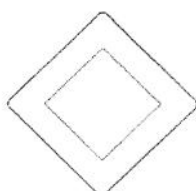

III-11.14

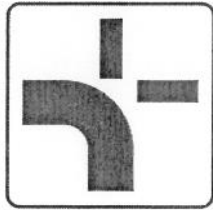
Члан 14.

Пошто одредбама Правилника о саобраћајној сигнализацији није одређен јединствен шифрарник за све типове допунске табле IV-23 исти се утврђују овим обавезујућим Техничким упутством на следећи начин:

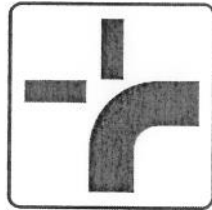
Допунске табле IV-23 испод саобраћајног знака III-3:

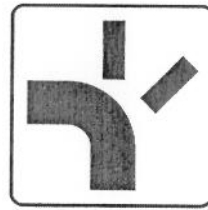
III-3

IV-23

IV-23.1

IV-23.2

IV-23.3

IV-23.4

IV-23.5

IV-23.6

IV-23.7

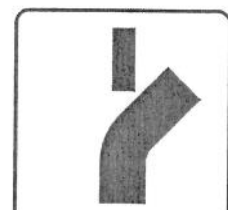
IV-23.8

IV-23.9

IV-23.10

IV-23.11

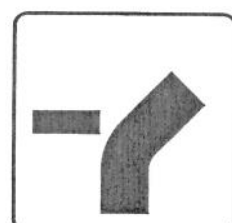
IV-23.12

IV-23.13

IV-23.14

IV-23.15

IV-23.16

IV-23.17

IV-23.18

IV-23.19

IV-23.20

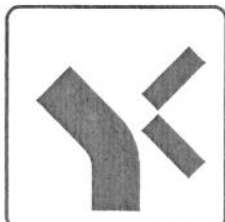
IV-23.21

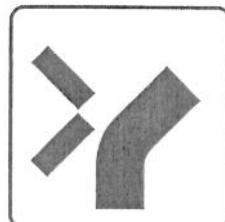
IV-23.22

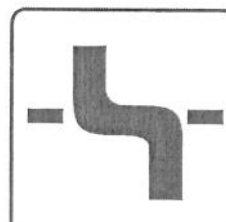
IV-23.23

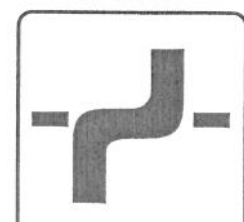
IV-23.24

IV-23.25

IV-23.26

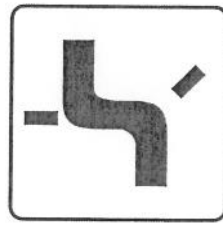
IV-23.27

IV-23.28

IV-23.29

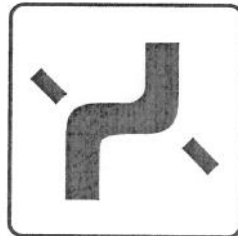
IV-23.30

IV-23.31

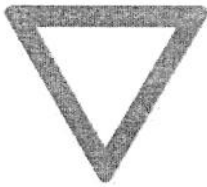

IV-23.32

IV-23.33

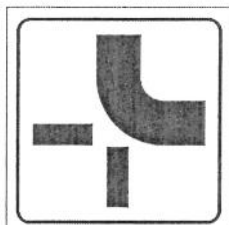
Допунске табле IV-23 испод саобраћајног знака II-1 и II-2:

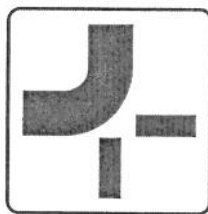
II-1

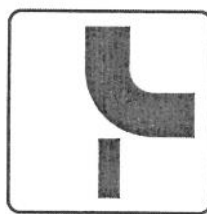
II-2

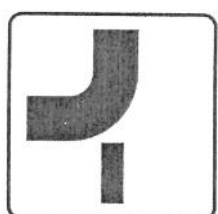
IV-23.34

IV-23.35

IV-23.36

IV-23.37

IV-23.38

IV-23.39

IV-23.40

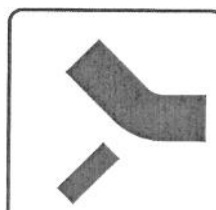
IV-23.41

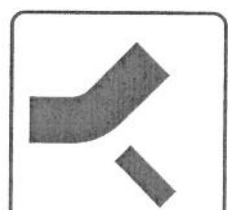
IV-23.42

IV-23.43

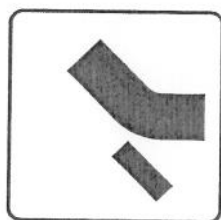
IV-23.44

IV-23.45

IV-23.46

IV-23.47

IV-23.48

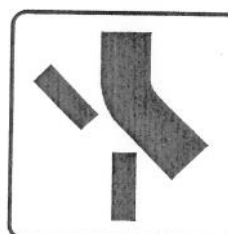
IV-23.49

IV-23.50

IV-23.51

IV-23.52

IV-23.53

Члан 15.

Сходно Решењу Министарства за инфраструктуру Владе Републике Србије у вези ограничења брзине кретања возила на државним путевима у зимском периоду када је на коловозу снег (60 км/сат на државним путевима I реда односно 40 км/сат на државним путевима II реда) испод саобраћајног знака II-30 (ограничење брзине) поставља се допунска табла IV-20.1 (важење знака II-30 када је на коловозу снег).

ПРИМЕР:

допунска табла IV-20.1 која означава временске услове у којима важи знаком означена опасност и то када је на коловозу снег

Члан 16.

У поступку израде саобраћајних знакова, произвођачи истих су дужни да се придржавају одредби Техничког упутства (са обавезујућом применом) о начину испитивања и поступку оцењивања усаглашености саобраћајних знакова на државним путевима Републике Србије са захтевима стандарда, донетим и усвојеним од стране ЈП "Путеви Србије", Београд.

Члан 17.

У поступку поруџбине вертикалне саобраћајне сигнализације, извођачи радова на одржавању државних путева дужни су да за сваки саобраћајни знак произвођачу саобраћајне сигнализације и опреме доставе следеће податке:

- шифру знака утврђену Правилником о саобраћајној сигнализацији,
- податке о категорији и броју државног пута поред кога се исти поставља,
- локацију саобраћајног знака (унутар насељеног места, ван насељеног места),
- податке о материјалу за израду симбола саобраћајног знака:

- поцинковани челични лим са повијеном ивицом (скраћено ПЧЛПИ),
- алуминијумски лим (скраћено АЛ),
- алуминијумски лим ојачан обујмицом (скраћено АЛО),
- алуминијумски лим са повијеном ивицом (скраћено АЛПИ).

Образац за поруџбину вертикалне саобраћајне сигнализације је саставни део обавезујућег упутства.

За саобраћајне знакове:

- обавештења за вођење саобраћаја,
- обавештења за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу и
- обавештења који се односе на туристичку сигнализацију,

извођачи радова на одржавању државних путева дужни су да за сваки саобраћајни знак произвођачу саобраћајне сигнализације и опреме доставе следеће податке:

- шифру знака утврђену Правилником о саобраћајној сигнализацији,
- скицу саобраћајног знака, места постављања,
- податке о категорији и броју државног пута поред кога се исти поставља и на које се исти односе,
- локацију саобраћајног знака (унутар насељеног места, ван насељеног места),
- податке о начину постављања:
  - на вертикалним стубовима носачима,
  - на порталу,
- податке о материјалу за израду симбола саобраћајног знака:
  - поцинковани челични лим са повијеном ивицом,
  - алуминијумски лим са повијеном ивицом (скраћено АЛПИ),
  - алуминијумски профил (скраћено АЛП).

Образац за поруџбину знакова:

- обавештења за вођење саобраћаја,
- обавештења за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу и
- обавештења који се односе на туристичку сигнализацију,

је саставни део обавезујућег упутства. Извођач радова на одржавању државних путева одговара за тачност података унетих у образац.

Извођачи радова на одржавању државних путева су дужни да воде евиденцију о издатим поруџбеницама и да исте сматрају трајном документацијом, која је саставни део грађевинских дневника.

Предузеће за путеве:

ПОРУЏБЕНИЦА

ЗА ИЗРАДУ И ИСПОРУКУ ВЕРТИКАЛНЕ САОБРАЋАЈНЕ СИГНАЛИЗАЦИЈЕ

Број:	
Датум:	
Произвођач/Испоручилац:	

САОБРАЋАЈНИ ЗНАЦИ													
Ред. број	Шифра знака	Државни пут			Начин постављања		Локација знака		Подлога саобраћајног знака				Комада
		АП или МП	I реда	II реда	На стубу	На порталу	У насељу	Ван насеља	ПЧЛПИ	АЛ	АЛО	АЛПИ	
1.													
2.													
3.													
4.													
5.													
6.													
7.													
8.													
9.													
10.													
11.													
12.													
13.													
14.													
15.													
16.													
17.													
18.													
19.													
20.													
21.													
22.													
23.													
24.													
25.													
26.													
27.													
28.													
29.													
30.													

СТУБОВИ ЗА САОБРАЋАЈНЕ ЗНАКЕ		Комада
Дужине 2,8 м (за један саобраћајни знак, или саобраћајни знак и допунску таблу на стубу)		
Дужине 3,0 м (за два саобраћајна знака на стубу)		

РОК ЗА ИСПОРУКУ САОБРАЋАЈНЕ СИГНАЛИЗАЦИЈЕ (ДАНА)

Одговорно лице наручиоца:

М.П.

/Читко исписано име и презиме/

/Потпис/

Лист број:

I. Упутство за попуњавање поруџбенице:

1. У колони "Шифра знака" у одговарајуће поље унети ознаку из Правилника о саобраћајној сигнализацији, или Каталога произвођача.
2. У колони "Државни пут" у одговарајуће поље унети број пута (пример: "75" за аутопут, "7" за државни пут II реда, или "123" за државни пут III реда).
3. У колони "Локација знака" у одговарајуће поље унети ознаку "X" у зависности од тога да ли се саобраћајни знак налази унутар или ван насеља.
4. У колони "Подлога саобраћајног знака" унети ознаку "X" у одговарајуће поље, у зависности од тога која се врста подлоге поручује сходно доле наведеним скраћеницама.

II. Појашњење скраћеница за материјале за израду симбола саобраћајног знака:

ПЧЛПИ	поцинковани челични лим са повијеном ивицом
АЛ	алуминијумски лим
АЛО	алуминијумски лим ојачан обујмицом
АЛПИ	алуминијумски лим са повијеном ивицом

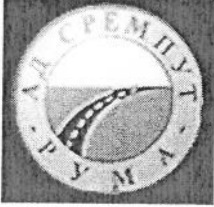
III. Обавезе наручиоца саобраћајне сигнализације:

1. Да поруџбеницу попуни исправно и комплетно и исту овери потписом одговорног лица и печатом предузећа.
2. Да поруџбеницу чува као трајну документацију.
3. Даном сачињавања Поруџбеница постаје саставни део Грађевинског дневника за одржавање државних путева извођаћа радова који наручује саобраћајну сигнализацију.

IV. Обавезе произвођача/испоручиоца саобраћајне сигнализације:

1. Да саобраћајну сигнализацију произведе и испоручи у количинама и року наведеном у поруџбеници.
2. Да у случају евентуалних нејасноћа у достављеним поруџбеницама затражи додатна појашњења од стране поручиоца.
3. Да по питању димензија, квалитета подлоге, везног материјала и карактеристика ретрорефлектујуће фолије саобраћајну сигнализацију произведе сходно одредбама важећих Стандарда Републике Србије, Правилника о саобраћајној сигнализацији ("Сл. гласник РС", бр. 26/2010 од 23.04.2010. године) и обавезујућег Техничког упутства за спровођење Правилника о саобраћајној сигнализацији (донетог од стране ЈП "Путеви Србије").
4. Да произведену и испоручену саобраћајну сигнализацију означи сходно одредбама обавезујућег Техничког упутства за спровођење Правилника о саобраћајној сигнализацији (донетог од стране ЈП "Путеви Србије").
5. Да поруџбеницу чува као трајну документацију.

Предузеће за путеве:

ПОРУЏБЕНИЦА

ЗА ИЗРАДУ И ИСПОРУКУ ВЕРТИКАЛНЕ САОБРАЋАЈНЕ
СИГНАЛИЗАЦИЈЕ
(САОБРАЋАЈНЕ ТАБЛЕ)

Број:	
Датум:	
Произвођач/Испоручилац:	

САОБРАЋАЈНИ ЗНАК										
Шифра знака	Државни пут			Локација знака		Начин монтаже		Подлога саобраћајног знака		
	АП или МП	I реда	II реда	У насељу	Ван насеља	На стубовима	На порталу	ПЧЛПИ	АЛПИ	АЛП

СКИЦА САОБРАЋАЈНОГ ЗНАКА

СКИЦА ТЕРЕНА НА МЕСТУ ПОСТАВЉАЊА САОБРАЋАЈНОГ ЗНАКА СА НАЗНАЧЕНИМ ШИРИНАМА И
ВИСИНАМА (m) У ОДНОСУ НА ИВИЦУ КОЛОВОЗА

РОК ЗА ИСПОРУКУ САОБРАЋАЈНЕ СИГНАЛИЗАЦИЈЕ (ДАНА)

Одговорно лице наручиоца:

М.П.

/Читко исписано име и презиме/

/Потпис/

I. Упутство за попуњавање поруџбенице:

1. У колони "Шифра знака" у одговарајуће поље унети ознаку из Правилника о саобраћајној сигнализацији, или Каталога произвођача.
2. У колони "Државни пут" у одговарајуће поље унети број пута (пример: "75" за аутопут, "7" за државни пут II реда, или "123" за државни пут I реда).
3. У колони "Локација знака" у одговарајуће поље унети ознаку "X" у зависности од тога да ли се саобраћајни знак налази унутар или ван насеља.
4. У колони "Начин монтаже" у одговарајуће поље унети ознаку "X" у зависности од тога да ли се саобраћајни знак поставља на носећим стубовима или порталу.
5. У колони "Подлога саобраћајног знака" унети ознаку "X" у одговарајуће поље, у зависности од тога која се врста подлоге поручује сходно доле наведеним скраћеницама.

II. Појашњење скраћеница за материјале за израду симбола саобраћајног знака:

ПЧЛПИ	поцинковани челични лим са повијеном ивицом
АЛО	алуминијумски лим ојачан обујмицом
АЛП	алуминијумски профил

III. Обавезе наручиоца саобраћајне сигнализације:

1. Да поруџбеницу попуни исправно и комплетно и исту овери потписом одговорног лица и печатом предузећа.
2. Да поруџбеницу чува као трајну документацију.
3. Даном сачињавања Поруџбеница постаје саставни део Грађевинског дневника за одржавање државних путева извођача радова који наручује саобраћајну сигнализацију.

IV. Обавезе произвођача/испоручиоца саобраћајне сигнализације:

1. Да саобраћајну сигнализацију произведе и испоручи у количинама и року наведеном у Поруџбеници.
2. Да у случају евентуалних нејасноћа у достављеним поруџбеницама затражи додатна појашњења од стране поручиоца.
3. Да по питању димензија, квалитета подлоге, везног материјала и карактеристика ретрорефлектујуће фолије саобраћајну сигнализацију произведе сходно одредбама важећих Стандарда Републике Србије, Правилника о саобраћајној сигнализацији ("Сл. гласник РС", бр. 26/2010 од 23.04.2010. године) и обавезујућег Техничког упутства за спровођење Правилника о саобраћајној сигнализацији (донетог од стране ЈП "Путеви Србије").
4. Да за предметну вертикалну саобраћајну сигнализацију сачини пројекатно решење у складу са важећим Стандардима Републике Србије, Правилником о саобраћајној сигнализацији ("Сл. гласник РС", бр. 26/2010 од 23.04.2010. године) и обавезујућег Техничког упутства за спровођење Правилника о саобраћајној сигнализацији (донетог од стране ЈП "Путеви Србије").
5. Да изврше статички прорачун саобраћајног знака на основу димензија утврђених пројектним решењем из предходног става и на основу истог димензионише темељне бетонске стопе, вертикалне стубове носаче (једностуке 2" челичне цеви, двоструки, троструки, четвороструки решеткасти носачи од 2" челичних цеви) и везни материјал за качење на исте, или на порталне носаче.
6. Да уз испоручену вертикалну саобраћајну сигнализацију наручиоцу достави пројектно решење и статички прорачун из предходна два става.
7. Да произведену и испоручену саобраћајну сигнализацију означи сходно одредбама обавезујућег Техничког упутства за спровођење Правилника о саобраћајној сигнализацији (донетог од стране ЈП "Путеви Србије").
8. Да Поруџбеницу чува као трајну документацију.

Члан 18.

У поступку израде и испоруке вертикалне саобраћајне сигнализације, произвођачи су дужни да за исту гарантују:

- да је иста произведена и испоручена у свему у складу са достављеним поруџбеницама,
- да у случају евентуалних нејасноћа у достављеним поруџбеницама затражи додатна појашњења од стране поручиоца,
- да иста по питању облика, димензије, квалитета материјала за израду симбола и шелни саобраћајног знака и квалитета ретрорефлектујућег материјала у свему одговара Правилнику о саобраћајној сигнализацији, Стандардима Републике Србије и овом обавезујућем упутству.

За знакове:

- обавештења за вођење саобраћаја,
- обавештења за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу и
- обавештења који се односе на туристичку сигнализацију,

произвођачи вертикалне саобраћајне сигнализације су дужни следеће:

- да исту произведу и испоруче у свему у складу са достављеним поруџбеницама,
- да у случају евентуалних нејасноћа у достављеним поруџбеницама затражи додатна појашњења од стране поручиоца,
- да за предметну вертикалну саобраћајну сигнализацију сачине пројекатно решење у складу са Правилником о саобраћајној сигнализацији, Стандардима Републике Србије и овим обавезујућим упутством,
- да изврше статички прорачун саобраћајног знака на основу димензија утврђених пројектом из предходног става и на основу истог димензионишу темељне бетонске стопе, вертикалне стубове носаче (једностуке 2" челичне цеви, двоструки, троструки, четвороструки решеткасти носачи од 2" челичних цеви) и везни материјал за качење на исте, или на порталне носаче.
- да уз испоручену вертикалну саобраћајну сигнализацију наручиоцу достави пројектно решење и статички прорачун из предходних алинеја,
- да на сваки испоручени вертикални саобраћајни знак налепи налепницу са следећим подацима:
  - податке о произвођачу,
  - шифра саобраћајног знака,
  - датум производње,
  - гарантни рок,
  - квалитет ретрорефлектујућег материјала (класа 1, 2, 3).

Произвођачи вертикалне саобраћајне сигнализације су дужни да минимално у периоду гарантног рока чувају податке о произведеним и испорученим саобраћајним знацима.

ПРИМЕР ИСПРОЈЕКТОВАНЕ САОБРАЋАЈНЕ ТАБЛЕ:

$b/h = 210/180$

ПРИМЕР СТАТИЧКОГ ПРОРАЧУНА ЗА ДИМЕНЗИОНИСАЊЕ ТЕМЕЉНИХ СТОПА И СТУБОВА НОСАЧА САОБРАЋАЈНИХ ЗНАКОВА:

Datum: 5/7/2010
Investitor: JP "STANDARD"
Deonica: Bačka Palanka

Broj table: 22

Proračun konstrukcije saobraćajnog znaka

Horizontalni uticaj na konstrukciju (vetar):

Zona: 2
Raspodeljeno opterećenje od vetra: $w = 0.7 \text{ kN/m}^2$

Geometrija saobraćajnog znaka:

Širina saobraćajnog znaka $B = 3.3 \text{ m}$
Visina saobraćajnog znaka $H = 3.8 \text{ [m]}$
Visina donje ivice znaka od tla: $h = 1.5 \text{ [m]}$

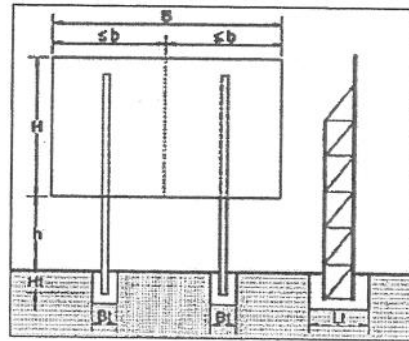
Proračun broja i vrste stubova:

Tip rešetke: R-60-50-1

Stub U - HOP Cev $D=60.3 \times 3.2 \text{ l}=6.11 \text{ m}$ KOM 2
Stub O - HOP Cev $D=60.3 \times 3.2 \text{ l}=5.51 \text{ m}$ KOM 2
Ispuna D - HOP Cev $D=21.3 \times 2 \text{ l}=0.78 \text{ m}$ KOM 16
Ispuna V - HOP Cev $D=21.3 \times 2 \text{ l}=0.5 \text{ m}$ KOM 14

Rastojanje između dva stuba je 158.97 cm

Maksimalne sile i naponi u štapovima:

	O	U	D	V
F [kN]	24.58	29.85	6.86	4.39
σ_{dop} [MPa]	54.02	125.13	74.22	125.13
σ_{stv} [MPa]	42.82	52	56.66	36.27

Ugib vrha table: $f = 0.4 \text{ cm}$

Proračun temelja:

$H_t = 0.8 \text{ m}$
 $B_t = 0.8 \text{ m}$ $M = 18.43 \text{ kNm}$

Dubina ankerisanja:

Dubina Ankerisanja je 81 cm

$$L_t = \sqrt{\frac{2 \cdot M}{B_t \cdot H_t \cdot 25}} = 1.52 \text{ m}$$

Usvojen temelj:
 $H \times B \times L = 0.8 \times 0.8 \times 1.55 \text{ m}$

Staniš/Lukić
Staniš/Lukić, dipl. građ. inž.

broj licence:
310546003

Одговорна лица извођача радова на одржавању државних путева, извођача радова на обележавању хоризонталне саобраћајне сигнализације и надзорни органи управљача државних путева ЈП "Путеви Србије", Београд, у свом раду се обавезно морају придржавати одредаба следећих чланова Правилника о саобраћајној сигнализацији.

Члан 61. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Ознаке на коловозу обележавају се на саобраћајницама са савременим коловозним застором. Примена материјала за њихово извођење, зависно од ранга пута, утврђени су у табели у Прилогу 1, који чини саставни део овог правилника.

Ознаке за обележавање места за паркирање, као и остале ознаке на паркиралиштима и у гаражама могу да се обележавају материјалима који немају ретрорефлектујућа својства.

Члан 62. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Ознаке на коловозу уцртавају се односно уграђују или утискују у коловозни застор на путевима са савременим коловозом као танкослојни и дебелослојни материјали.

Ознаке на коловозу могу да се изводе бојилима, топлом и хладном пластиком, апликативним тракама, клиновима и маркерима.

Ознаке на коловозу не смеју повећавати клизавост коловоза, а њихова висина не сме бити изнад нивоа коловоза више од 0,7 цм, а ако су као ознаке на коловозу употребљене металне главе, висина ознака не сме бити виша од 1,5 цм изнад нивоа коловоза.

Изузетно од става 3. овог члана могу бити делинеатори и маркери којима се означава средишна или ивична линија на објектима и девијацијама која може бити виша од 0,6 цм, али не сме бити виша од 2,9 цм изнад површине коловоза.

Члан 63. Правилника о саобраћајној сигнализацији

За привремене ознаке на коловозу у време радова на путу или за време посебних догађаја увек се морају применити апликативни материјали са привременом трајношћу, а након уклањања ових ознака на коловозу не смеју да остану трагови привремене сигнализације.

Члан 64. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Ознаке на коловозу морају да задрже најмање 85% своје површине на крају гарантног периода и на крају тог периода не смеју имати мање вредности ретрорефлексије од оних које су предвиђене овим правилником.

ПРИЛОГ 1

ТАБЕЛА 1. Карактеристике материјала за извођење сталних ознака на коловозу

Врста саобраћајнице		R _л Бела	R _л Жута	R _w (ако се примењује)	Q _d Бела	C (CPT јединице)
Аутопут	Нове ознаке	≥300	-	≥75	≥160	≥50
	Након четири године	≥150	-	≥35	≥130	≥45
Државни пут I реда а да није аутопут	Нове ознаке	≥300	≥200	75	160	50
	Након две године	≥150	≥100	≥35	≥130	≥45
Државни пут II реда	Нове ознаке	≥300	≥200	≥75	≥160	≥50
	Након две године	≥150	≥80	≥35	≥130	≥45
Општински путеви	Нове ознаке	≥300	≥200	≥75	≥160	≥50
	Након једне године	≥100	≥80	≥35	≥130	≥45
Главне саобраћајнице	Нове ознаке	≥200	≥150	≥50	≥200	≥50
	Након једне године	≥100	≥80	≥35	≥160	≥45
Остале саобраћајнице у насељеном месту	Нове ознаке	≥200	≥150	-	≥200	≥50

R_л - коефицијент ретрорефлексије (мцд x м⁻² x лух⁻¹);
R_w - коефицијент ретрорефлексије у влажним условима (мцд x м⁻² x лух⁻¹);
Q_d - коефицијент осветљености при дифузно осветљењу (мцд x м⁻² x лух⁻¹);
C - вредност отпора на клизање (CPT)

ТАБЕЛА 2. Карактеристике материјала за извођење привремених ознака на коловозу

Врста саобраћајнице		R _л Бела и жута	R _в (ако се примењује)	Q _д Жута	С (СРТ јединице)
Државни пут I реда	Нове ознаке	≥300	≥75	≥100	≥50
	Током експлоатације	≥150	≥35	100	≥45
Државни пут II и општински путеви	Нове ознаке	≥300	≥75	≥100	≥50
	Током експлоатације	≥100	≥35	≥100	≥45
Главне саобраћајнице у насељеном месту	Нове ознаке	≥300	≥50	≥100	≥50
	Током експлоатације	≥150	≥35	≥100	≥45
Остале саобраћајнице у насељеном месту		≥150	-	≥100	≥50

R_л - коефицијент ретрорефлексије (мцд x м⁻² x лух⁻¹);
 R_в - коефицијент ретрорефлексије у влажним условима (мцд x м⁻² x лух⁻¹);
 Q_д - коефицијент осветљености при дифузном осветљењу (мцд x м⁻² x лух⁻¹);
 С - вредност отпора на клизање (СРТ)

Члан 20.

Ово Обавезујуће упутство ступа на снагу након прибављања позитивног мишљења Министарства за инфраструктуру Владе Републике Србије и потписивања од стране директора ЈП "Путеви Србије", Београд.

На Техничко упутство за спровођење одредаба Правилника о саобраћајној сигнализацији (са обавезујућом применом) прибављено је позитивно мишљење Министарства за инфраструктуру Владе Републике Србије број 110-00-0085/2010-12 од 29.11.2010. године.

У Београду
Дана: 01.12.2010. године

Генерални директор
ЈП "Путеви Србије", Београд

/Зоран Дробњак, дипл. грађ. инж./